

Landskabsanalyse

Samlet landskabsanalyse for Solrød Kommune

Solrød Kommune

Dato: 3. juni 2024

Indhold

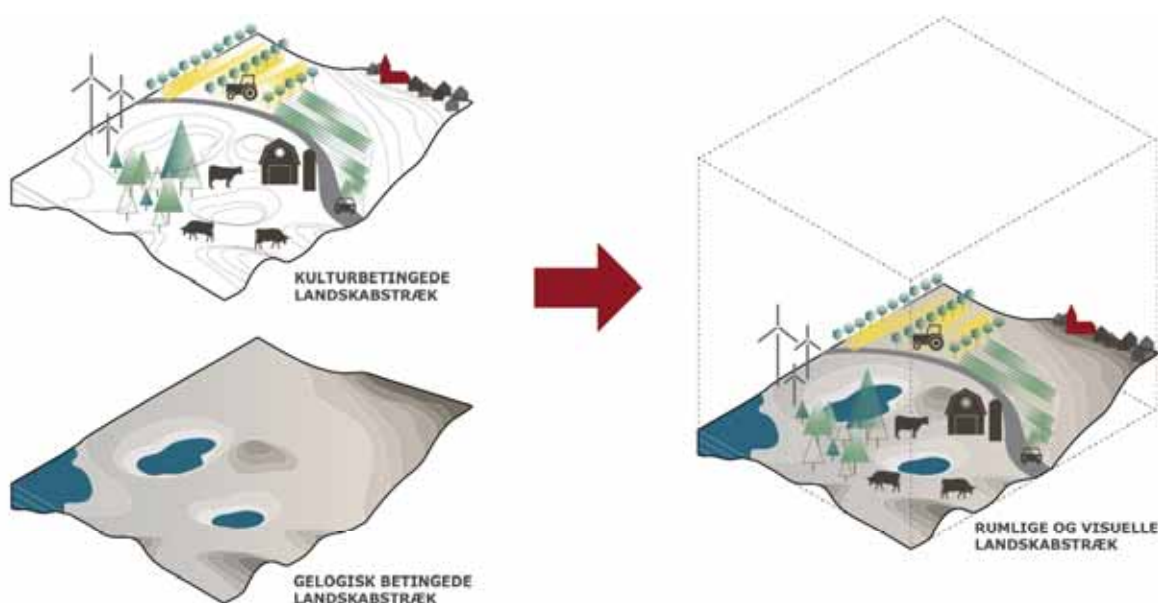
1.	Introduktion	3
2.	Overordnede landskabstræk	4
3.	Område 1, Havdrup Landbrugslandskab	16
4.	Område 2, Jersie og Solrød udskiftningslandskab	42
5.	Område 3, Karlstrup mosaiklandskab	65
6.	Område 4, Solrød Strand byområde.....	85
7.	Metodebeskrivelse	112
8.	Analysens anvendte begreber.....	118

1. Introduktion

Denne landskabsanalyse tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM) til at analysere og beskrive landskabets kendetegn samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

”Landskab” er i landskabsanalysen defineret som samspillet mellem geologisk betingede landskabstræk og kulturbetingede landskabstræk, der i sammenhæng eller hver for sig giver nogle rumlige og visuelle landskabstræk.

Disse tre forhold tilsammen definerer landskabet og landskabets karakter i den landskabsforståelse, der ligger til grund for hele analysen.

Figur 1.1: Figuren illustrerer de tre forhold, der til sammen definerer landskabets karakter i landskabsanalysen. ©NIRAS

De *geologisk betingede karaktertræk* danner landskabets underlag og defineres af landskabets geologiske dannelse. Det er afspejlet i landskabets terræn, jordart og hydrologiske forhold, der på forskellig vis giver landskabets karakter. Om terrænet er storbakket, småbakket eller fladt er et afgørende fundament for landskabets karakter.

De *kulturbetingede karaktertræk* afspejler den kulturmæssige udnyttelse af landskabet frem til i dag. Marker, enge, skove, hegn, diger, veje, gravhøje, jernbaner, landsbyer, byer og tekniske anlæg er alt sammen med til at fortælle kulturhistorien og give landskabet karakter.

De *rumlige og visuelle karaktertræk* afspejler de geologiske og kulturbetingede karaktertræk og har betydning for, hvordan vi oplever landskabet. Et bakket landskab kan præge landskabet med vidtrækkende udsigter fra bakketoppe, mens landskabet kan opleves lukket og retningsløst i et fladt terræn. Et landskab, der både præges af dyrkede marker, afgræssede enge, hegn, krat, spredt beliggende gårde og små byer, kan opleves komplekst.

Landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

2. Overordnede landskabstræk

I dette afsnit beskrives de overordnede landskabstræk, der er kendetegnende for Solrød Kommune. Beskrivelsen tager afsæt i den samme opbygning og landskabsforståelse som vist af Figur 1.1.

2.1 Geologisk betingede karaktertræk

De geologisk betingede karaktertræk udgør landskabets underlag og defineres af landskabets geologiske dannelse. Dette er afspejlet ved landskabets terræn, jordart og hydrologiske forhold, der på forskellig vis giver landskabet karakter.

Hævet havbund og is formet landskabet

Hovedindtrykket af landskabet i Solrød Kommune er det intensivt dyrkede morænelandskab, som falder jævnt fra det højtliggende, flade moræneplateau ned mod kysten i øst. De langstrakte tunneldale, der gennemskærer den skrånende landbrugsflade, tilføjer let variation i landskabet. For foden af moræneplateauet er der en lavtliggende moræneflade, som strækker sig ud til kysten. Kysten fremstår som Solrød Kommunes mest markante landskabsformation, der er med til at give kommunen en særlig landskabelig identitet.

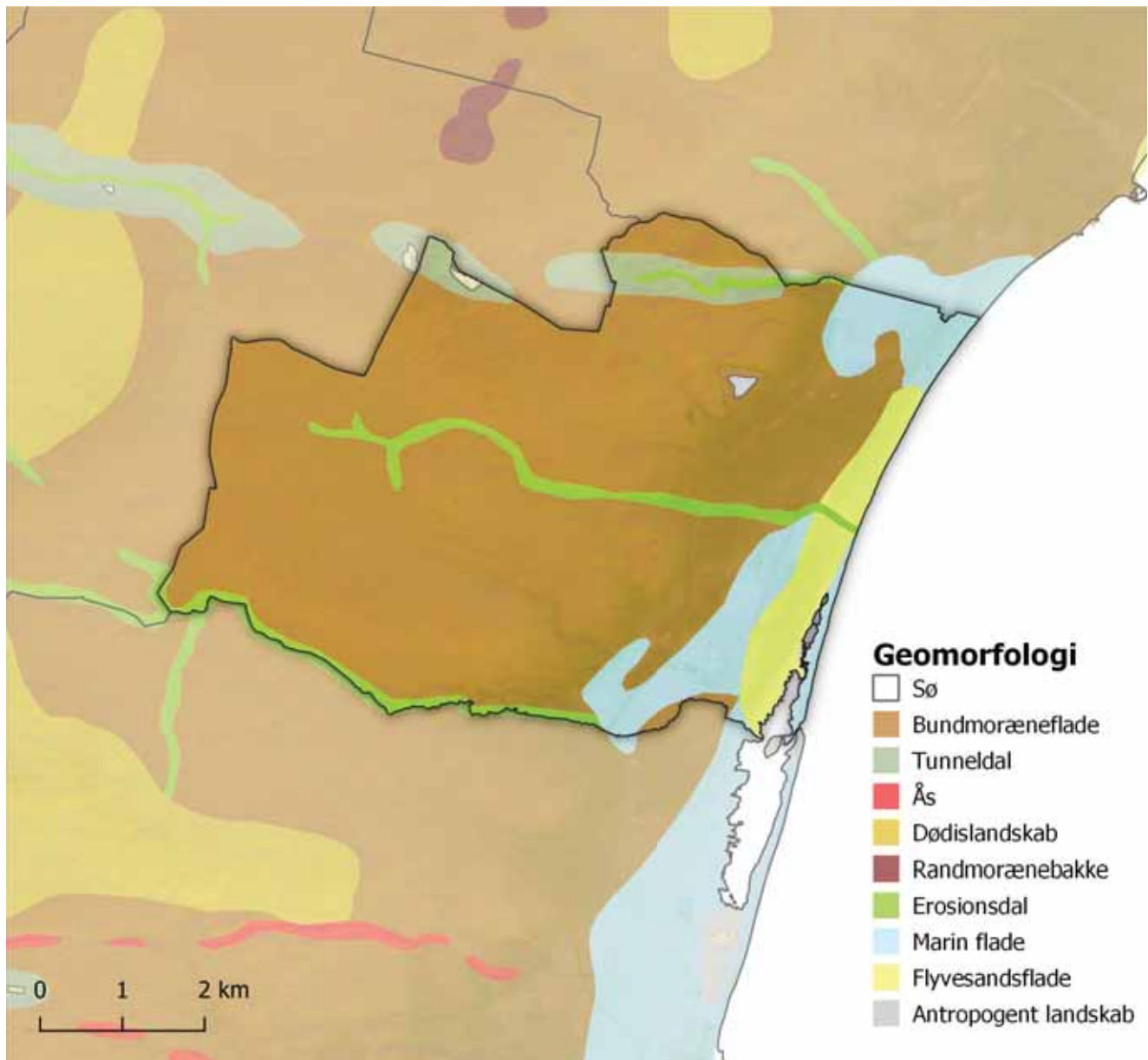
Til landskabet i Solrød Kommune knytter der sig to dannelseshistorier.

Det flade kystnære landskab, som strækker sig langs bugten, er yngre landskaber dannet af hævet havbund fra stenaldrehavet (Litorinahavet). Kysten fremstår som et lige og smalt landskabsstrøg. Flere steder er kysten dynamisk og ændres hele tiden, hvilket fremstår tydeligt ved barriereøen Staunings Ø og lagunen ved Jersie Strand, i den sydlige del af kommunen.

Det helt lave, kystnære landskab afgrænses mod vest af en markant terrænkant mod det højereliggende moræneplateau, som er dannet i den sidste istid.

Særlig variation i terrænet, der dannelsesmæssigt skiller sig ud, findes ved grænsen til Greve Kommune. Her gennemskæres landskabet i vest-østlig retning af et fragmenteret tunneldalsforløb, hvilket skaber oplevelsen af et mere bakket terræn.

Morænejorden danner et relativt tyndt jordlag, der hviler på et underliggende lag af ældre kalkstensaflejringer. Kalkstenen ligger flere steder tæt til jordoverfladen, hvilket har gjort området interessant i forbindelse med kalkbrydning, som kan ses eksempelvis ved Karlstrup Kalkgrav.

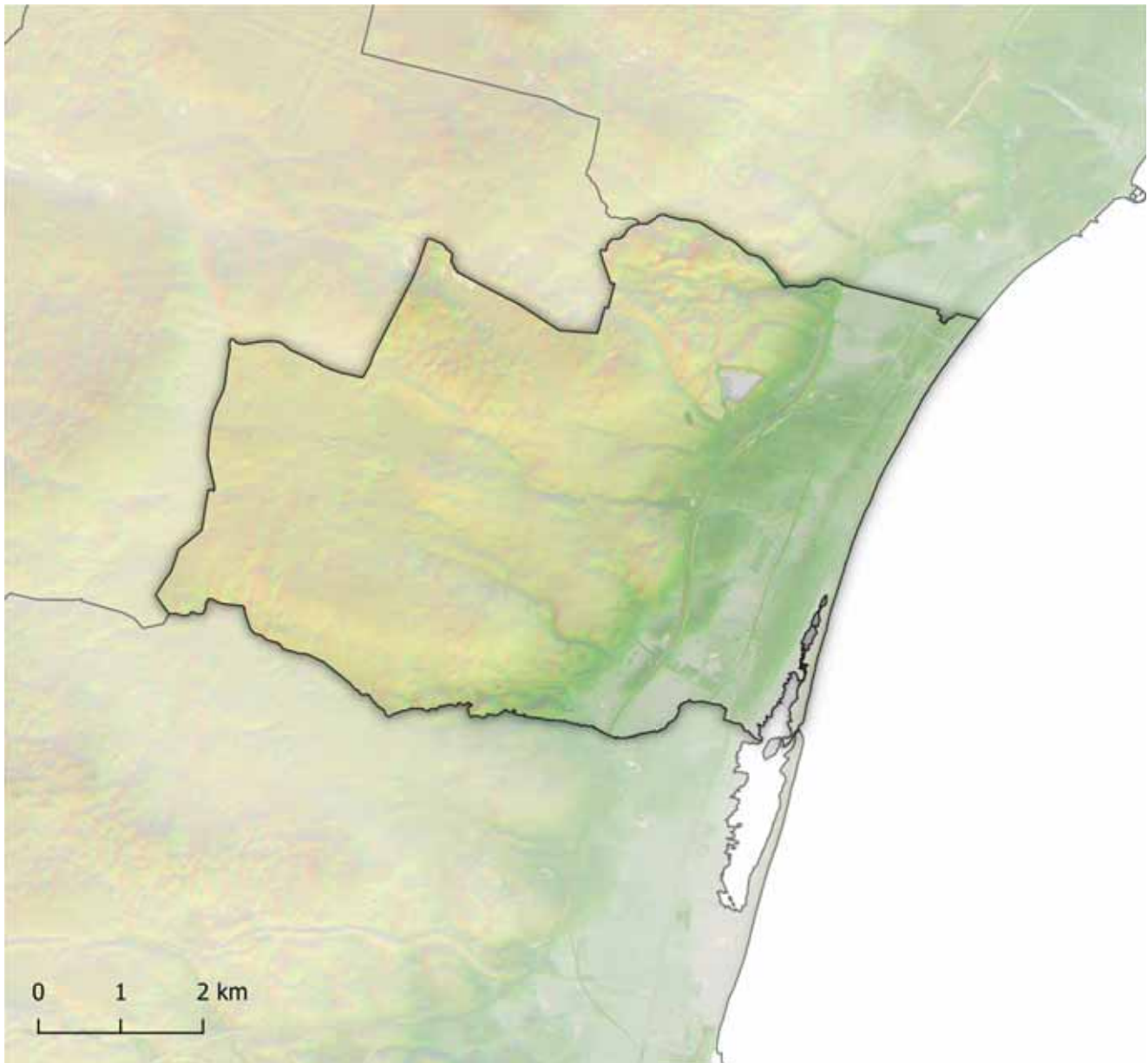

Figur 2.1: Geomorfologi, ©GEUS, ©SDFI

2.1.1 Terrænformer

Terrænet har afgørende betydning for landskabets karakter og for oplevelsen af landskabet. Det høje og bakkede, det lave og flade kystnære terræn har på forskellig vis betydning for landskabets kulturbetingede anvendelse, samt for landskabets rumlige og visuelle karakter.

Terrænet er samtidig en afspejling af landskabets geologiske dannelse. Ud over den karaktermæssige betydning afspejler terrænet således også en geologisk fortælling, særligt om istidens dannelse af landskabet.

Figur 2.2: Farvekodet højdemodel med hældnings-retningskort, der viser landskabsområdets terrænforhold. Det overdrevne skygge kort fremhæver terrænvariationer og detaljer, mens grøn angiver lavt terræn og gult angiver højt terræn.

2.1.1.1 De høje og bakkede landskaber

Store dele af kommunens landskaber er kendetegnet ved det højereliggende morænelandskab. Morænelandskabet er på forskellig vis modelleret af isen i den sidste istid, hvilket har skabt variationer i både højde og terrænformer.

Det højtliggende og bølgede morænelandskab, der kendetegner den vestlige del af kommunen, falder jævnt mod kysten i øst. En række mindre østgående dalsænkninger gennemskærer morænefladen og skaber en række mindre terrænvariationer. Det højereliggende morænelandskab er domineret af god, dyrkningseget moræneler, hvilket også er afspejlet ved en landbrugsmæssig udnyttelse af landskaberne.

I den nordlige del af kommunen, er terrænet bakket og danner en selvstændig morænebakke-formation, som lig det resterende morænelandskab, falder mod kysten i øst. Bakkeformationen gennemskæres af mindre dalsænkninger, der munder ud i et mindre, men markant tunneldalsforløb med stejle dalsider i den østlige del af landskabet.

2.1.1.2 De lave og flade kystnære landskaber

Den kystnære strækning har haft stor betydning for den kulturbetingede udnyttelse af landskabet til særligt bosætnings- og fritidsformål.

Kystlandskaberne i Solrød Kommune udgør den centrale del af Køge Bugt, der strækker sig fra Avedøre i nord til halvøen Stevns i syd. Kysten fremstår som et smalt landskabsstrøg, der består af forstranden med mindre klitdannelser og tæt bebyggelse helt ud i klitrækken. Enkelte steder langs kysten, findes særligt værdifulde naturområder i form af hede, overdrev og strandenge. Ved Staunings Ø mod syd skifter kystlandskabet karakter. Her forekommer kystprocesserne specielt dynamiske, hvilket har ført til opbygning af en barrierekyt. Barrierekyten fremstår med aflange barriereøer, der ligger som større klitrækker ud for en bagvedliggende kystlinje. Barriereøerne og den indre kystlinje danner rammen om et større, beskyttet lagunelandskab.

2.1.1.3 De kystorienterede landskaber

De kystorienterede landskaber er kendetegnet ved, at landskabet har en terrænmæssig orientering mod kysten, ligesom de ofte er præget af udsigter over kystlandskabet og det omkringliggende hav. De kystorienterede landskaber kan dog opleves meget forskellige, idet nogle opleves mere lukkede af bebyggelse og beplantning, mens den helt kystnære strækning orienterer sig mod det åbne hav, med vide udsigter over den åbne vandflade.

2.1.1.4 Det lave marine forland

De helt kystnære landskaber er kendetegnet ved lavtliggende, flade områder, der strækker sig langs kysten. De helt kystnære landskaber er hævet havbund.

2.1.2 Jordart og jordbund

Jordbunden danner grundlag for, hvordan landskabet kan udnyttes til eksempelvis landbrug, skovbrug og natur. Derfor har også jordbundsforholdene haft en afgørende betydning for landskabets kulturbetingede oprindelse i form af dyrkningskultur og bosætning.

2.1.2.1 Jordbunden har afsæt i jordarten

Jordbunden betegner det øverste jordlag (ca. 1 meter) og består af en blanding af de geologiske udgangsmaterialer (ler, silt, sand, grus og sten), organisk stof (levende organismer i jorden samt eksempelvis blade, nåle, grene, kogler og lignende) samt vand og luft.

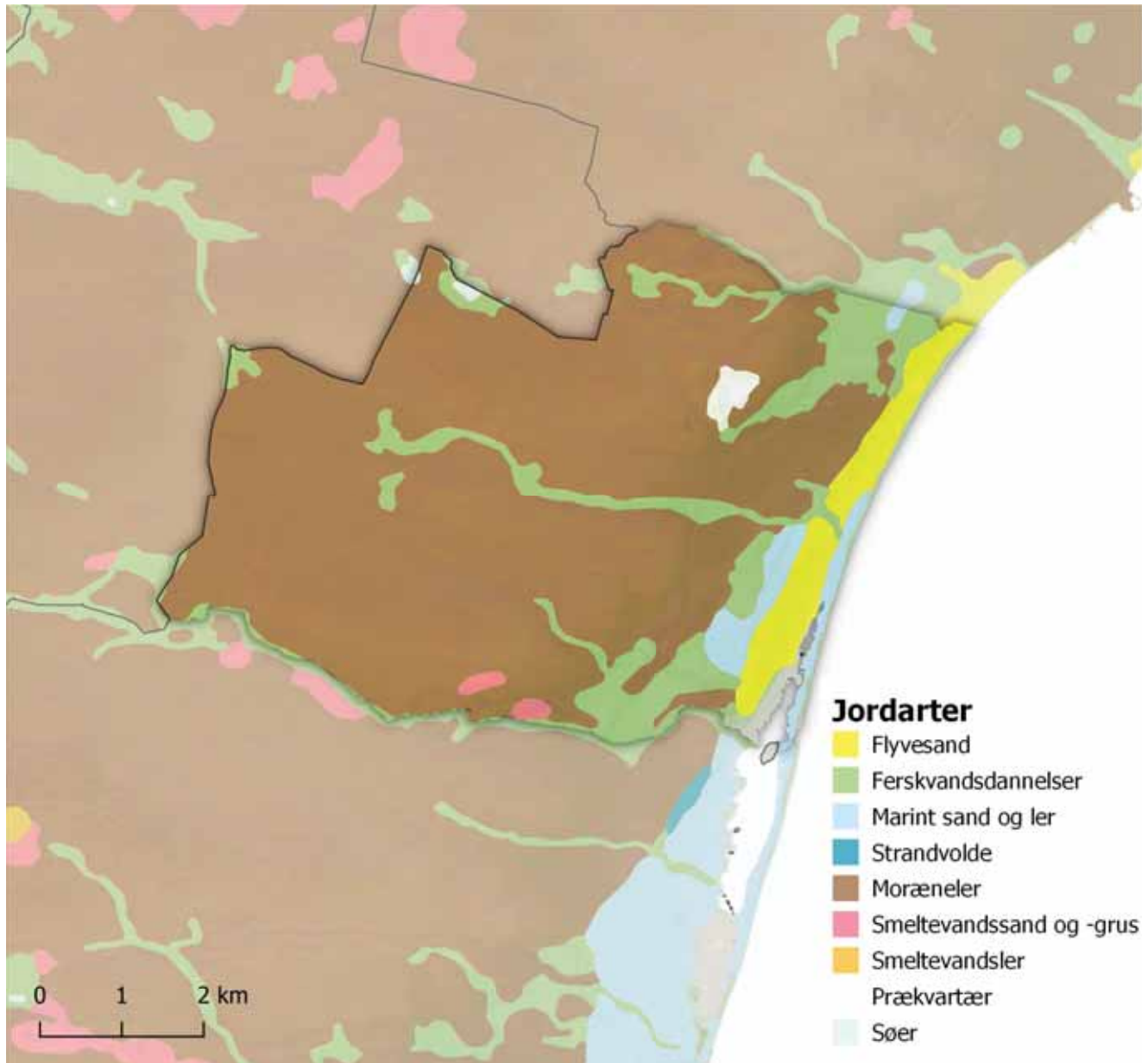
Jordarten betegner det geologiske materiale, der findes ca. 1 meter under jordoverfladen. Jordarten er ikke påvirket af den kulturmæssige udnyttelse af jordbunden og betragtes derfor som jordbundens geologiske udgangsmateriale.

2.1.2.2 Jordarten er en afspejling af de geologiske processer

Det mønster, som fordelingen af de forskellige jordarter tegner på et kort, er et udtryk for den geologiske prægning af landskabet.

Af jordartskortet er de forskellige isfremstød således tydeligt afspejlet ved jordarternes fordeling i landskabet. De højtliggende istidslandskaber er overvejende kendetegnet ved moræneler og morænesand, iblandet smeltvandssand- og grus.

I landskabets terrænlavninger, herunder ådale, søer, moser og enge, er jordarterne præget af ferskvandsdannelser som er dannet ved aflejringer af organisk materiale fra døde planter og dyr, mens kysten er præget af marint sand og ler.

Figur 2.3: Jordartskort ©GEUS

2.1.3 Hydrologiske forhold

De hydrologiske forhold er en betegnelse for vandet i landskabet, som har betydning for landskabets karakter. Lavbundsområder, vandløb og søer kan således optræde i landskabet på en måde, så de har betydning for landskabets bærende karakter.

De hydrologiske forhold har ligeledes betydning for landskabets kulturbetingede arealanvendelse og dermed også landskabets karakter. Ofte er landskaber med vand præget af natur og rummer en særlig oplevelsesværdi.

Landsbyerne i Solrød Kommune er beliggende ved de østgående vandløb. F.eks. ligger Solrød landsby ved Solrød Bæk.

2.2 Kulturbetingede karaktertræk

De kulturbetingede landskabstræk er en afspejling af menneskernes historiske udnyttelse af landskabet frem til i dag. Fordelingen af marker, enge, skove, hegn, diger, veje, gravhøje, jernbaner, landsbyer, byer og tekniske anlæg er alle eksempler på elementer i landskabet, der er med til at fortælle områdets kulturhistorie og give landskabet karakter.

2.2.1 Landskabets menneskeskabte lag

Landskabets geologiske strukturer og den lange kystlinje har stor betydning for, hvordan menneskene gennem tiderne har udnyttet landskabet, og dermed på forskellig vis har sat sit præg på landskabets karakter.

De synlige fortællinger og spor i landskabet er kort beskrevet i temaer, der knytter sig til forskellige tider. Temaerne skaber tilsammen et billede af den kulturhistoriske identitet i Solrød Kommune.

Solrød Kommune er kendetegnet ved at have en meget frugtbar morænejord. Landbrugslandet bærer derfor også præg af intensiv landbrugsdrift med meget få naturområder og skove. Levende hegn og dyrkningsvolde udgør sammen med landbrugslandets bebyggelser de strukturgivende elementer i landskabet. Helt særligt kan der på en overvejende del af markerne ses små mergelgrave.

2.2.1.1 Tidlig bosætning

Gravhøjene er de mest udbredte spor fra oldtiden, der optræder som synlige elementer i det danske landskab. Gravhøjene er med til at afspejle en stor tidsdybde i landskabets kulturbetingede anvendelse, og giver et billede af den menneskelige aktivitet i oldtidens landskab. Gravhøjene er koncentreret nord for Solrød Landsby, og opleves som det mest markante landskabselement. Gravhøjene er placeret på et svagt skrånende terræn mod Solrød Landsby og ligger i en højgruppe med otte gravhøje. De otte gravhøje er beliggende mellem udskiftningsdigerne i Solrød ejerlav og antages at have fulgt en af bronzealderens vejføringer.

Figur 2.1: Gravhøjene nord for Solrød landsby.

2.2.1.2 Hedeboegnen

Landbrugsdriften har sat et markant præg på landskabet og fortæller historien om Hedeboegnens særligt frugtbare jorde. Landskabet vidner om tidlig intensiv drift med afvanding og grøfter samt fuldstændig rydning af skov og overdrev. Samtidig er bebyggelsesstrukturen karakteristisk for Hedeboegnen med den åbne landbrugsprægede slette med relativt mindre og tætliggende landsbyer. De særligt frugtbare jorde og den nære beliggenhed til hovedstaden medførte stor velstand på egnen, og næsten alle landsbyer fik således sin kirke i

1100-1200 tallet (på nær Naurbjerg). Det er desuden kendetegnende for egnen, at bønderne ikke var underlagt hoveriarbejde for godser.

Det kan aflæses i landskabet ved, at der er mange mellemstore gårde og forholdsvis store landsbyer. Landsbyerne blev udskiftet omkring 1780, og strukturerne er i dag stadig relativt tydelige i form af diger og volde i landskabet. Udskiftningerne kan i dag fornemmes ved Jersie og Solrød Landsby. I Jersie opleves stjerneudskiftningen overvejende intakt, med volde, diger og rester af levende heg, som markerer strukturen.

2.2.1.3 Sommerlandet

Den lange kystlinje blev i mellemkrigsårene et værdifuldt rekreativt landskab for Københavns funktionær- og arbejderbefolkning. Københavnerne valfartede til strandene i weekenderne. Strandparkerne ved Solrød og Jersie blev anlagt for at imødekomme forespørgslen om rekreative anlæg i tilknytning til stranden. Der blev endvidere anlagt teltpladser, som senere blev solgt til sommerhusgrunde. I perioden blev der ligeledes bygget en række badehoteller langs bugten og færgeforbindelser fra København. I dag er de fleste sommerhuse overgået til helårsbeboelse.

2.2.1.4 Råstofindvinding

Landskabet er rigt på råstoffer. I landskabet ses flere steder spor fra råstofindvinding, som har skabt markante landskabsformationer. Det største råstofindvindingsområde er Karlstrup Kalkgrav. Karlstrup Kalkgrav og dens sø er dannet ved gravning af kalk. Her blev der brudt kalk i perioden 1843-1975. Karlstrup Kalkgrav har fået lov til at ligge uberørt siden 1975. Området er i dag omdannet til et rekreativt landskab og fortæller en historie om omdannelse af tidligere lukkede industriproduktionsområder til værdifulde rekreative landskaber, skabt på grundlag af den tidligere drift.

Figur 2.2: Karlstrup Kalkgrav.

2.2.1.5 Fingerplanen

Byområdet, som er en del af det lange bybånd, der løber langs med Køge Bugt, er det yngste element i Solrød Kommunes landskaber. Bybåndet er den sydligste 'finger' i hovedstadsområdet Fingerplan og er en del af Køge Bugt-planen, som blev iværksat i 1961. Langs kysten opleves bybåndet som den karakteristiske flade

forstadsstruktur med bycentre, der kobler sig til S-togsstationerne. Imellem de bebyggede områder er der bevaret mindre, grønne områder, der fungerer som små rekreative åndehuller. Langs vestsiden af bybåndet løber Køge Bugt motorvejen og jernbanen (København-Ringsted), som skaber en markant grænse i bybåndet. På den vestlige side af motorvejen er der store erhvervs- og industribygninger, hvoraf flere kan ses langt omkring i landskabet. Denne udvikling pågår fortsat.

2.3 Rumlige og visuelle karaktertræk

De rumlige og visuelle karaktertræk afspejler de geologiske og kulturbetingede karaktertræk og har betydning for vores oplevelse af landskabet. I ét område kan landskabet være præget af store rumligheder og vidtrækkende udsigter, mens landskabet et andet sted kan virke lille og lukket. Ét landskab kan virke enkelt og struktureret, mens et andet landskab kan virke komplekst og retningsløs.

Landskabet i Solrød Kommune rummer variationer i både karakter og udtryk. Dette er i høj grad bestemt af landskabets forskellige rumlige og visuelle karakterer, der er et udtryk for, hvordan landskabet opleves i 3D.

Det er særligt landskabets enkeltdele og relationen imellem dem, der er afgørende for den rumlige og visuelle oplevelse af landskabet. Her er forhold som landskabets rumlige afgrænsning, udsigtsmuligheder, struktur og kompleksitet afgørende for vores opfattelse af landskabet.

Den rumlige og visuelle karakter er helt afgørende for, hvordan vi i sidste ende skal betragte landskabets styrker, sårbarheder, potentialer og særlige værdier. Det er alle betragtninger, der indgår i vurderingerne af hvert enkelt landskabsområde.

2.3.1 Skala

Landskabets skala er en afspejling af størrelsen på de flader, som ofte udgøres af marker, lysåbne arealer og skove, og som rumligt afgrænses af landskabets elementer som eksempelvis veje, læhegn eller skovbevoksninger.

Landskabets skala beskrives som stor, mellem eller lille skala.

2.3.2 Det åbne og det lukkede

Den rumlige afgrænsning af landskabet har afgørende betydning for, hvorledes vi oplever landskabet.

Landskabet kan have en åben karakter, præget af vidtrækkende udsigter, eller det kan have en lukket karakter, eksempelvis afgrænset af skov, tætte læhegn eller høje terrænstigninger.

Den rumlige og visuelle afgrænsning af landskabet kan udgøres af forskellige sammensætninger af landskabets elementer, hvor særligt landskabets terræn og bevoksning har betydning for oplevelsen af landskabets rumlighed.

2.3.2.1 Det lukkede

Særligt de flade, naturprægede landskaber ved Solrød Strand byområdet opleves ofte med en lukket karakter, hvor de lysåbne arealer indrammet af skovbevoksninger, udgør mindre, afgrænsede landskabsrum.

Mindre afgrænsede landskabsrum findes ved Karlstrup, hvor det bakkede terræn i samspil med tæt bevoksning er rumskabende elementer.

Her er der oftest kun mulighed for kig ud over landskabet inden for mindre, afgrænsede landskabsrum som defineres af bevoksninger.

2.3.2.2 Det transparente

Et landskab, der eksempelvis er kendetegnet ved et småbakket terræn med en fragmenteret hegnsstruktur, spredt bebyggelse og/eller små klynger af bevoksning, vil ofte fremstå med en mere transparent, rumlig afgrænsning. Her vil der ofte være mulighed for at se på tværs af landskabet, men hvor de forskellige elementer

bryder de visuelle sammenhænge. Dette er kendetegnet ved mange af kommunens landbrugsprægede landskaber, som eksempelvis Havdrup landbrugslandskab.

De transparente landskaber varierer mellem at være kraftigt transparente og let transparente alt efter landskabets indhold af rumskabende elementer som eksempelvis skove, læhegn og bebyggelser.

2.3.2.3 Det åbne

Det åbne landskab er ofte kendetegnet ved, at landskabet fremstår med en lysåben karakter, uden eller med meget få, rumdannende landskabselementer. Dette kendetegner særligt de landbrugsprægede landskaber, der kun indeholder ganske få rumskabende elementer, der bryder de visuelle sammenhænge på tværs af landskabet.

Disse landskaber findes eksempelvis ved Solrød og Jersie landsbyer, samt de lysåbne strandenge langs kysten.

2.3.3 Det enkle og det komplekse

Landskabets kompleksitet er en afspejling af, hvor mange forskellige landskabselementer, der indgår i landskabets bærende karaktertræk.

Et landskab, der kun rummer få landskabselementer, er ofte kendetegnet ved en enkel karakter, mens et landskab, der er defineret ved mange forskellige elementer, ofte er kendetegnet ved en mere kompleks karakter.

Landskabets kompleksitet er dog ligeledes bestemt af, hvorledes landskabets elementer er struktureret, og kompleksiteten kan således ikke betragtes isoleret set, men indgår som en del af landskabets samlede rumlige og visuelle karakter.

2.3.3.1 Det enkle

I områder, hvor landskabet indeholder få elementer, der danner en tydelig og let aflæselig struktur i landskabet, har landskabet ofte en enkel karakter. Dette er ofte de dele af landskabet, der afspejler en særlig kulturhistorie, eller landskaber med en udpræget naturpræget karakter. Udskiftningslandskabet omkring Jersie er et eksempel på et overvejende enkelt landskab, hvor de kulturhistoriske strukturer og elementer tegner en tydelig og enkel struktur i landskabet, det samme angår naturområderne ved kysten, som eksempelvis barrierekylen.

2.3.3.2 Det sammensatte

Når landskabet rummer flere forskellige landskabselementer, eller elementerne optræder mere ustrukturerede, får landskabet en sammensat karakter.

Landskabet kan have en mere eller mindre sammensat karakter, og den sammensatte karakter kan således variere. I analysen af landskabsområderne bruges begreberne let sammensat og sammensat for at beskrive graden af landskabets kompleksitet imellem det enkle og det komplekse.

Store dele af kommunens landskaber kendetegnes ved en sammensat karakter, idet landskaberne ofte indeholder flere forskellige elementer, ligesom landskabets strukturer ofte er præget af tidens udvikling, og dermed ikke optræder tydeligt i landskabet, dette gælder særligt for Havdrup landbrugslandskab.

2.3.3.3 Det komplekse

Enkelte dele af landskabet optræder med en høj kompleksitet, fordi landskabskarakteren er sammensat af mange varierende elementer og strukturer. Det ses eksempelvis i landskabet omkring infrastruktur korridoren, hvor landskabets store sammensætning af forskellige elementer og strukturer, tegner en kompleks struktur.

2.3.3.4 *Det strukturerede*

Et velstruktureret landskab hænger tæt sammen med de enkle landskaber, hvor landskabets strukturer og elementer danner en tydelig og let aflæselig struktur i landskabet. Udsiftningstidens fordeling af markerne omkring kommunens landsbyer er ligeledes ofte med til at tegne tydelige strukturer i landskabet. Dette ses eksempelvis i form af stjernestrukturer omkring landsbyerne Jersie, Solrød og Karlstrup.

2.3.3.5 *Det ustrukturerede*

Det ustrukturerede landskab hænger ofte sammen med de sammensatte landskaber, hvor landskabet indeholder flere forskellige elementer, men som ikke tegner et egentligt mønster i landskabet. Ofte er bakkede landskaber kendetegnet ved en mere ustruktureret karakter end flade landskaber, idet strukturerne i højere grad følger terrænets varierende former.

Havdrup landbrugslandskab opleves overvejende ustruktureret.

3. Område 1, Havdrup Landbrugslandskab

Denne landskabsanalyse tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM) til at analysere og beskrive landskabets kendetegn, samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

Landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

Landskabsområderne er afgrænset så de geologiske-, kulturbetingede-, og rumlige og visuelle karaktertræk, der især kendetegner landskabet inden for det enkelte område, adskiller sig fra karakteren i de omgivende landskaber. Disse karaktertræk er landskabets hovedkarakter og betragtes som områdets landskabsidentitet.

Delområdet, hvor de bærende karaktertræk er anderledes end hovedkarakteren, beskrives for sig.

Området ligger i den vestlige del af Solrød Kommune, og omfatter et areal på 1511 ha. Karakterområdet er et landbrugslandskab med oprindelse i udskiftningstiden samt nyere byudvikling i Havdrup by, og er præget af en blokudskiftningsstruktur med en sammensat og ustruktureret karakter. Landskabet omkring Gammel Havdrup Mose er afgrænset og beskrevet som et delområde.

3.1.1 Landskabets bærende karaktertræk

Karakteristisk for området er det bølgede landbrugslandskab med middelstore dykningsflader afgrænset af sparsom bevoksning i form af transparente hegn, bevoksning langs veje, enkelte nåletræsparceller samt bevoksning omkring små søer. Bebyggelsesmønsteret udspringer af en blokudskiftningsstruktur og præges derfor af, at gårdene ligger spredt i området, ofte trukket tilbage fra vejene, mens husmandsstederne ligger langs vejene. Bebyggelsen er stedvist samlet i mindre vejlandsbyer.

Landskabselementerne danner tilsammen et sammensat landskab i middelstor skala. De grønne til transparente byrande og de levende hegn afgrænser landskabsrummene, og de mange små søer med vildtbevoksning bryder punktvis landbrugsfladen. Kirkerne fremstår synlige flere steder i landskabet og bliver med deres varierende profil orienteringspunkter i landskabet. Samtidig fremstår de markante højspændingstracéer som synlige elementer og bliver retningsgivende for oplevelsen af landskabet.

3.1.2 Landskabets værdier

Generelt knytter landskabets oplevelsesværdier sig til de åbne kig hen over den bølgede landbrugsflade og indsiget til middelalderkirkerne, som bidrager med tidsdybde og orienteringspunkter i landskabet. De særlige oplevelsesrige landskaber er naturområdet i Havdrup Mose samt landskabet vest for Kirke Skensved Kirke, hvorfra der er vidtrækkende, uforstyrrede udsigtsmuligheder over de omkringliggende landskaber mod vest og sydvest.

3.1.3 Landskabets potentialer

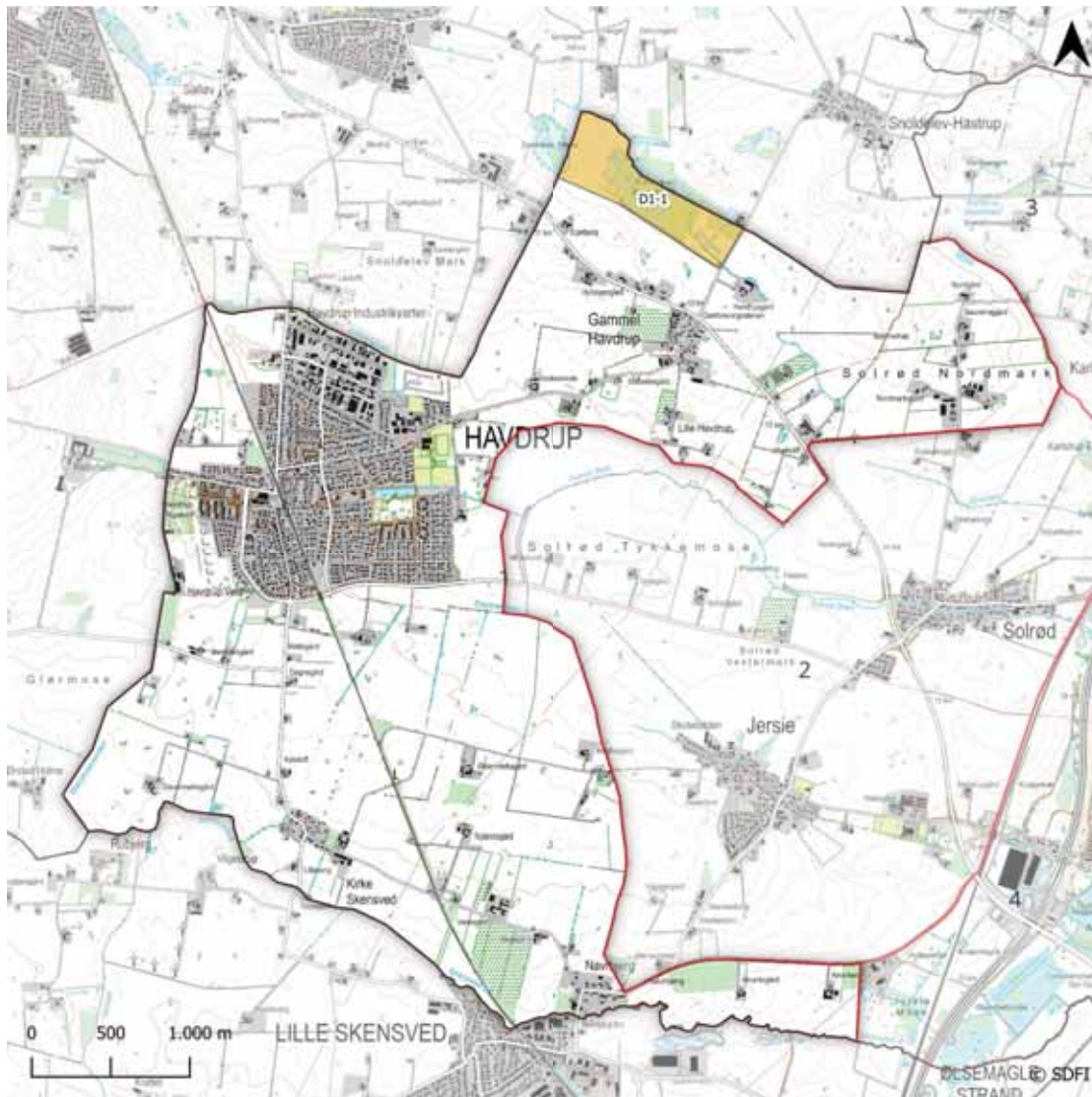
Størstedelen af landskabsområdet er et karakteristisk landbrugslandskab, hvor denne karakter kan opretholdes ved fortsat landbrugsdrift. Inden for området vurderes det muligt at indpasse ændringer i overensstemmelse med landskabets overordnede karaktertræk.

Der er særligt potentiale for at styrke landskabets natur og grønne forbindelser, og der kan med fordel udarbejdes en strategi for at udvikle landskabets karakter med fokus på mere natur og skovrejsning. Det vurderes også muligt at etablere lave tekniske anlæg med anvendelse af landskabets bevoksningsstrukturer. Dette bør dog bero på en konkret vurdering.

Ved udvikling i området anbefales det at der til enhver tid fokuseres på at fastholde de særlige landskabskvaliteter omkring Gammel Havdrup Mose i nord og Kirke Skensved i sydvest. Det anbefales således at nye tiltag i landskabet ikke medfører en visuel eller karaktermæssig forringelse af landskabet i disse områder.

3.2 Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet omfatter den vestlige del af Solrød Kommune og har et samlet areal på 1511 ha. En mindre del af området, Havdrup Mose, er afgrænset og beskrevet som et delområde.

Figur 3.1: Karakterområdets afgrænsning og beliggenhed i kommunen. Delområdet Gammel Havdrup Mose (D1-1) er markeret på kortet.

Området afgrænses mod øst af det åbne udskiftningslandskab ved Jersie og Solrød samt af det storbakkede landskab omkring Karlslunde og Karlstrup i nordøst. Mod nord er landskabsområdet afgrænset ved kommunegrænsen til Roskilde Kommune, der ligeledes markerer en karaktermæssig overgang til udskiftningslandskabet omkring Snoldelev-Hastrup.

Mod vest afgrænses landskabsområdet af det storskala hovedgårdslandskab omkring Risbyholm Hovedgård, der ligger umiddelbart vest for kommunegrænsen i Roskilde Kommune.

Mod sydøst afgrænses området af Skensved Å, der markerer et karaktermæssigt skift til det bymæssige og teknisk prægede landskab i den nordlige del af Køge Kommune, mellem Lille Skensved og Ølsemagle Strand.

Mod nordvest og sydvest strækker landskabsområdet sig på tværs af kommunegrænsen til Roskilde Kommune. Analysen omfatter dog kun en beskrivelse og vurdering af den del af området, der ligger inden for Solrød Kommune.

Et mindre område omkring Gammel Havdrup Mose, i den nordvestlige del af området, er afgrænset som et delområde. Delområdet omfatter et mindre område inden for Solrød Kommune, som fortsætter på tværs af kommunegrænsen til Roskilde Kommune, hvor det ligeledes omfatter Snoldelev Mose og indgår som en del af Ramsødalen, en tunneldal, der strækker sig fra Køge Bugt i sydøst til Roskilde Fjord i nordvest.

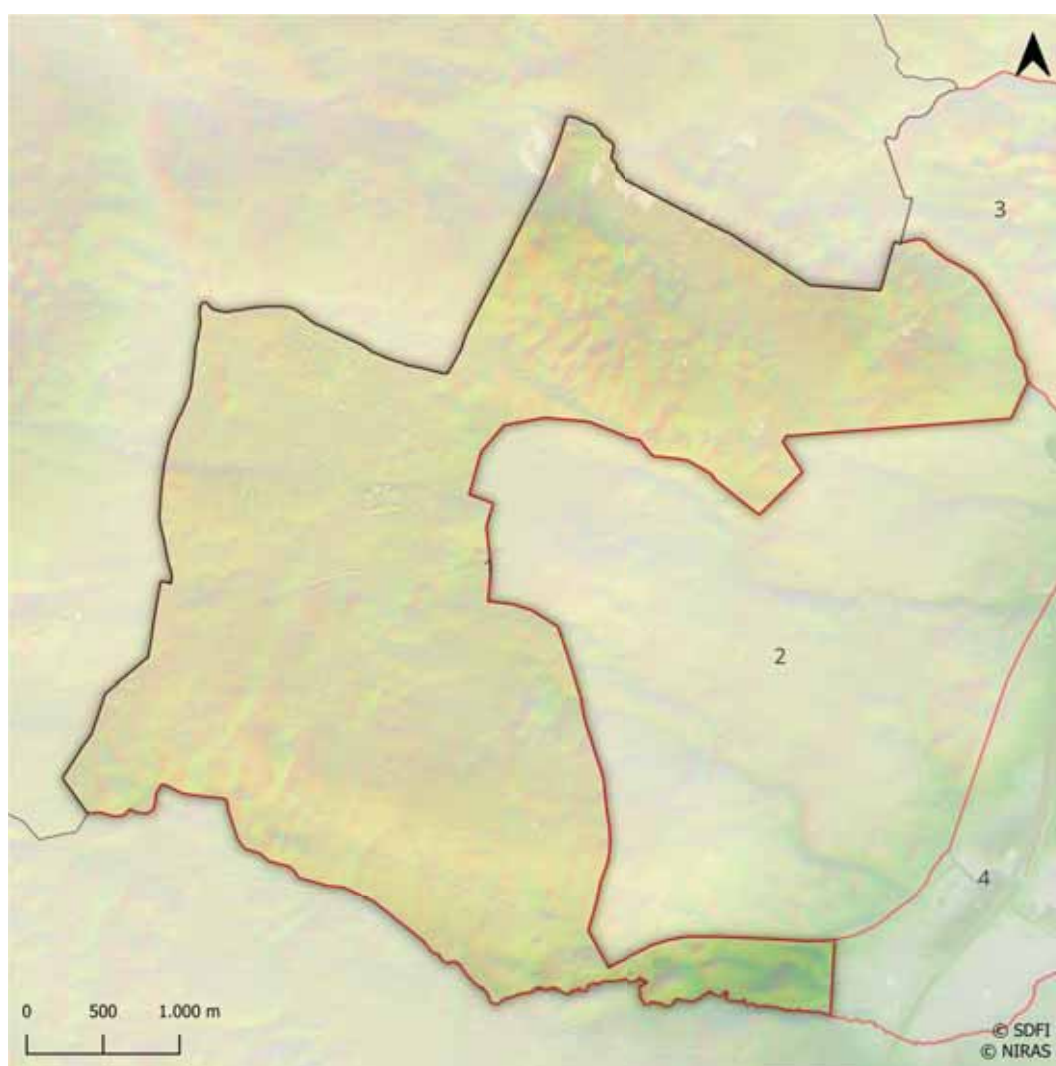
3.3 Geologiske karaktertræk

Området er generelt kendetegnet ved en bølget moræneflade af moræneler som brydes af mindre dalstrøg med ferskvandsdannelser, hvor små vandløb løber mod kysten, samt små spredte søer.

3.3.1 Terrænformer

Terrænet er kendetegnet ved en bølget moræneflade, som falder jævnt fra moræneplateauet til kysten mod øst. Terrænet opleves relativt jævnt til blødt bakket med mindre variationer. Særligt i den nordlige del og i syd mod kommunegrænsen opleves terrænet mere blødt bakket. Ved Byen Havdrup opleves terrænet mere kunstigt modelleret.

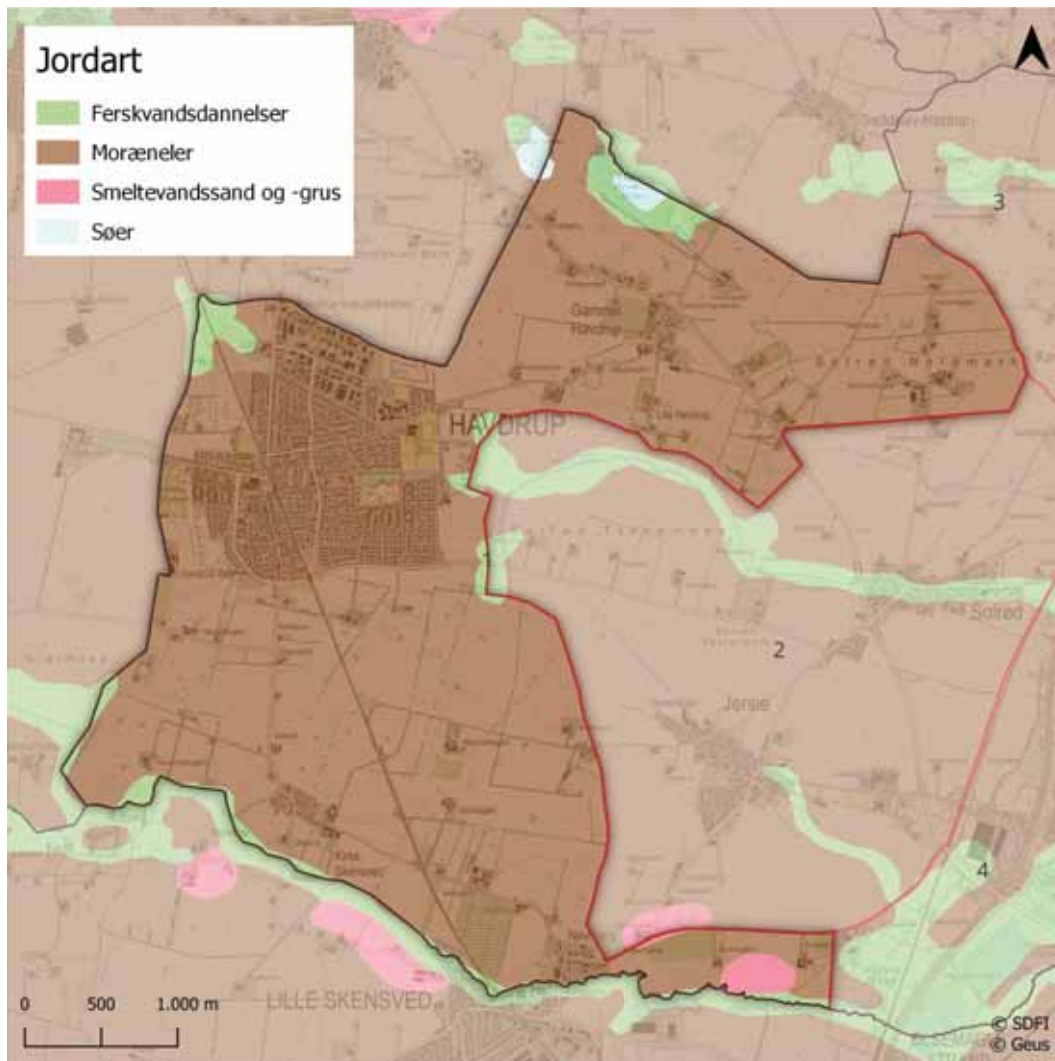
Området gennemskæres desuden af det mindre, østgående vandløb, Skensved Å. Omkring Skensved Å fremstår landskabet med dalsænkning ned til vandløbet. Dalsænkningen fremstår som en lang jævn fordybning i landskabet, langs områdets sydlige afgrænsning.

Figur 3.2: Farvekodet højdemodel med hældnings-retningskort, der viser landskabsområdets terrænforhold. Det overdrevne skyggekort fremhæver terrænvariationer og detaljer, mens grøn angiver lavt terræn og gult angiver højt terræn.

3.3.2 Jordart

Jordarten i området består af moræneler; dog findes der mindre forekomster af ferskvandsdannelser i forbindelse med vandløb og lavninger.

Figur 3.3: Fordeling af landskabets jordtyper.

3.3.3 Hydrologiske forhold

Områdets hydrologiske forhold er kendetegnet ved afvandingsgrøfter langs markerne og flere små vandhuller, der fordeler sig jævnt i området.

I syd, langs grænsen til Køge Kommune, findes Skensved Å.

I nord findes fragmenter af Ejre Bæk.

3.4 Kulturbetingede karaktertræk

Med oprindelsen, der tager afsæt i blokudskiftningen, er de kulturbetingede karaktertræk især udtrykt i intensivt landbrug med dyrkede marker, enkelte bevoksninger, spredtliggende gårde og husmandssteder samt højspændingsmaster. Havdrup udgør områdets primære bebyggelse.

3.4.1 Landskabskarakterens oprindelse

Landskabets kulturbetingede karaktertræk udspringer af udskiftningstidens landboreformer i slutningen af 1700-tallet.

Udskiftningen skete ved blokudskiftning og betød, at gårde og husmandsbrug flyttede fra landsbyerne ud i landskabet, hvor de fik tildelt en del af ejerlavets jord. Udskiftningen kommer til udtryk ved den spredte bebyggelsesstruktur og for den markstruktur som danner rektangulære markflader, der tegnes af hegn og grøfter.

Ved Havdrup by er området i højere grad kendetegnet ved et bypræget landskab, hvor landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse i høj grad udspringer af byvæksten i Havdrup, som især knytter sig til byens placering omkring jernbanen. Jernbanen blev placeret vest for den oprindelige landsby (nu Gammel Havdrup) og indviet i 1870.

3.4.2 Dyrkningsstruktur

Landskabet fremstår som et intensivt dyrket landbrugslandskab, hvor marker dominerer landskabsbilledet.

Udskiftningstidens blokudskiftning er afspejlet i markstrukturen og de mønstre, som hegn og grøfter stadig i dag tegner i landskabet, selv om strukturerne er fragmenterede og præget af, at marker gennem tiden er lagt sammen.

3.4.3 Bevoksningsstruktur

Landskabets bevoksningsstruktur fremstår med stor variation, men med en overvejende åben karakter.

Hegnsbevoksningen i området er typisk lave og tætte til transparente hegn. Landskabet indeholder enkelte, spredtliggende plantageparceller, og på markerne findes der små, spredtliggende søer, der markerer sig i landskabet med mindre bevoksninger.

Langs de større veje er der ofte markante, sammenhængende træækker, og langs Roskildevej har bevoksningen en karakteristisk allékarakter.

Langs jernbanen er der tæt bevoksning, særligt på strækningen syd for Havdrup. Jernbanen udgør en markant visuel grænse.

Omkring områdets landsbyer er der ofte bevoksning, særligt omkring Kirke Skensved og Gammel Havdrup.

3.4.4 Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønsteret er kendetegnet ved en koncentration af bebyggelse i landsbyerne, Gl. Havdrup, Kirke Skensved, Naurbjerg og særligt stationsbyen Havdrup, som udgør den dominerende bebyggelsesstruktur i området.

Gårdene ligger spredt i området i en struktur der udspringer af blokudskiftningen, hvor gårdene flyttede ud på marken med tilhørende jordstykker. Husmandsstederne ligger langs vejene, stedvist samlet i mindre husmandsklynger.

3.4.5 Tekniske anlæg

Øst for Kirke Skensved og Gammel Havdrup gennemskæres landskabet af et højspændingstracé, som løber fra syd-sydvest mod nord-nordøst.

Fra nordvest, gennem Havdrup mod lille Skensved, løber jernbanen med tæt bevoksning omkring banen. I den nordlige del af området, ved Gammel Havdrup løber den meget trafikerede Roskildevej. Begge linjeføringer giver en vis teknisk karakter til området.

Syd for Havdrup står en enkelt husmandsmølle.

3.4.6 Kulturhistoriske spor i landskabet

De kulturhistoriske træk i området relaterer sig bl.a. til de to middelalderkirker fra omkring 1100-1200-tallet, der ligger i henholdsvis Gl. Havdrup og Kirke Skensved. Kirkerne fremstår som vigtige orienteringspunkter i landskabet.

Ved jernbaneoverskæringen sydøst for Havdrup ligger et gammelt jernbanesignalhus, der formidler historien om jernbanen og understøtter fortællingen om Havdrups forvandling fra landsby til stationsby.

3.5 Rumlige og visuelle karaktertræk

Landskabet er generelt kendetegnet af udsigter på tværs af landbrugslandskabet, hvor middelstore markflader indrammes af transparent hegnsbevoksning. I kraft af landskabets karaktergivende elementer og strukturer fremstår landskabet med en sammensat karakter. Landskabets oprindelige blokstruktur fremstår sløret og giver landskabet en ustruktureret karakter. Bebyggelsen er overvejende velintegreret. Landskabet er generelt præget af visuel påvirkning fra tekniske anlæg.

3.5.1 Skala, kompleksitet og struktur

Landskabets skala varierer, men er de fleste steder middel, enkelte steder kan skalaen lokalt være mindre. Landskabets skala er i dette landskabsområde især defineret af størrelsen af marker og bebyggelse, der overvejende har en middel skala.

Landskabets karaktergivende elementer og strukturer, i form af marker, bevoksninger, bebyggelser og veje, giver landskabet en sammensat karakter. Landskabets oprindelige blokstruktur fremstår sløret ved sammenlægning af marker, brudte hegn, nye bebyggelser og en betydelig byudvikling omkring Havdrup. Denne udvikling betyder, at landskabet optræder uden et klart defineret mønster, hvilket understreger landskabets sammensatte karakter.

3.5.2 Rumlig afgrænsning og udsigtsmuligheder

Landskabet er generelt kendetegnet ved langstrakte udsigter på tværs af landskabet, der stedvis brydes af bevoksning og bebyggelser, samt terrænet som både giver lange udsigter fra bakketoppe og mere begrænsede udsigtsmuligheder fra bakkedale. Det giver landskabet en transparent rumlig karakter.

Enkelte steder er udsigterne mere begrænset, særligt ved Havdrup, hvor den bymæssige bebyggelse skaber en markant visuel afgrænsning af landskabet, samt ved den tætte bevoksning langs jernbanen.

Særligt i den sydvestlige del af området, vest for Kirke Skensved, er landskabet kendetegnet ved vidtrækkende udsigtsmuligheder på tværs af det bølgede landbrugslandskab.

3.5.3 Påvirkning fra bebyggelse og tekniske anlæg

Bebyggelsen er overvejende velintegreret og optræder ikke markant i landskabet, selv om den ofte er synlig.

Landskabet er generelt præget af visuel påvirkning fra tekniske anlæg. Særligt de store erhvervsområder syd for kommunegrænsen optræder dominerende og præger den sydlige del af området.

I det sydvestlige hjørne af området, ved Kirke Skensved fremstår landskabet mere uforstyrret.

3.5.3.1 Bebyggelse

Landskabet er generelt præget af bebyggelse. Bebyggelsen er særligt koncentreret ved Havdrup by, i landsbyerne, langs veje og spredt på markerne.

Det er kendetegnende for landskabet, at landsbyer, gårde og husmandssteder ligger synligt i landbrugslandskabet som en væsentlig del af landskabets karakter, men uden at de medfører en visuel påvirkning af landskabets karakter.

Ved Havdrup fremstår byranden generelt meget åbent, hvor den bymæssige bebyggelse optræder særligt synligt i landskabet, mens landsbyerne generelt fremstår med grønne byrande med store træer og bevoksninger, der afskærmer bebyggelsen visuelt, og dermed også optræder visuelt integreret i landskabet.

I den sydlige del af området er der en tydelig visuel relation til de lange og høje volumener, som udgør de store erhvervsbebyggelser ved transportcentret i Køge Nord, øst for Lille Skensved i Køge Kommune. Området er under udvikling. Disse fremstår markante i landskabet og tilfører landskabet en teknisk visuel påvirkning.

3.5.3.2 Tekniske anlæg

I den vestlige del af området er højspændingstracéet i Roskilde Kommune synligt, men det giver ikke en betydelig visuel påvirkning. Derimod opleves det nord-syd gående højspændingstracé, som løber gennem landskabet i den østlige del af området, væsentligt mere dominerende i landskabet og tilfører en teknisk påvirkning på landskabets karakter.

I hele den sydlige del af området er oplevelsen af landskabet påvirket af vindmøllerne, som er placeret mod syd i Køge Kommune, hvor de fremstår meget synlige.

Fra nordvest, gennem Havdrup mod lille Skensved, løber jernbanen med tæt bevoksning omkring banen, der derved virker som en rumlig og visuel barriere i landskabet. I den nordlige del af området, ved Gammel Havdrup, løber den meget trafikerede Roskildevej, som grundet trafikken tilfører en visuel uro til landskabet. Begge linjeføringer bidrager til den tekniske karakter i området.

3.5.4 Visuelle relationer til de omgivende landskabsområder

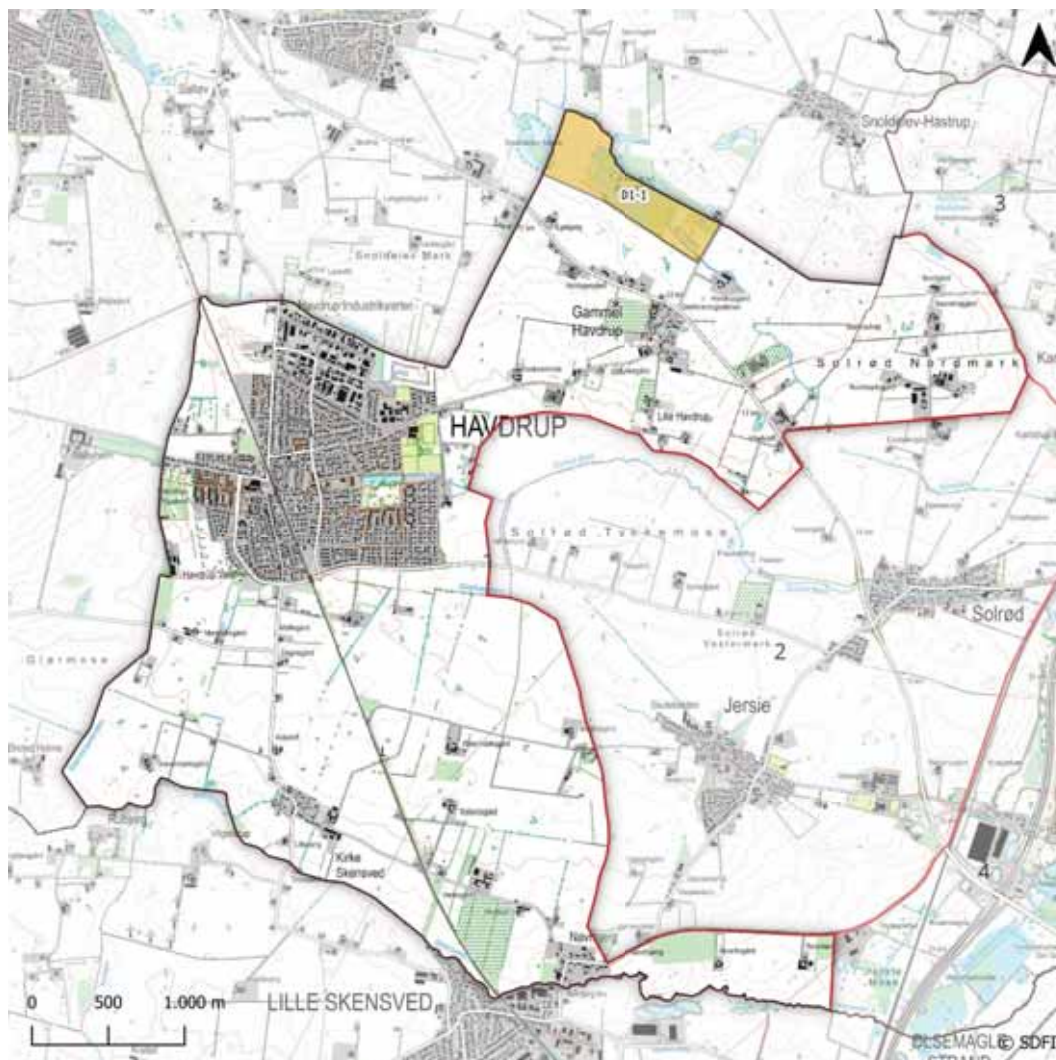
Mod syd brydes de visuelle sammenhænge på tværs af de store erhvervsbygninger, der præger den nordlige del af Køge Kommune, samt byen Lille Skensved.

Mod øst og vest er landskabet generelt kendetegnet ved vidtrækkende udsigter til de mere åbne landskaber med en transparent karakter ved hhv. Jersie og Ørsted/Risbyholm Hovedgård. Øst for Havdrup vil udsigtsmulighederne over landskabet mod øst forventeligt ændre sig i takt med realiseringen af Solrød Bæk projektet, der blandt andet medfører skovrejsning umiddelbart øst for Havdrup, som derved danner en ny rumlig afgrænsning af byen.

Mod nordvest og sydvest, hvor landskabsområdet strækker sig på tværs af kommunegrænsen, findes der generelt vide udsigter på tværs.

3.6 Delområder

På denne side beskrives delområder, der på grund af deres karakter adskiller sig fra det, der er beskrevet for det øvrige landskabsområde. Beskrivelsen af delområdet er mere kortfattet, men indeholder samme elementer som beskrivelsen af landskabsområdets hovedkarakter.

Figur 3.4: Karakterområdets afgrænsning og beliggenhed i kommunen. Delområdet Gammel Hvedrup Mose (D1-1) er markeret på kortet.

3.6.1 D1-1 Gammel Hvedrup Mose

Delområdet Gammel Hvedrup Mose ligger i det nordlige hjørne af Solrød Kommune. Moseområdet er en del Ramsdalen og fremstår som et svagt markeret dalstrøg beliggende på dyrkningsfladen.

Ramsdalen er en tunneldal, der er dannet ved at smeltevand fra isen i den sidste istid er strømmet under islaget og herved eroderet ned i underlaget, hvorved det har efterladt en langstrakt dalstruktur i landskabet.

Ramsdalen går på tværs af kommunegrænsen til Roskilde Kommune, hvor den strækker sig fra Roskilde by i vest og ud mod kysten i øst.

Jordarten er præget af ferskvandsdannelser og søer i forbindelse med lavninger.

Landskabskarakterens oprindelse er mose, dannet i lavningen af tunneldalen, hvor den fremstår som et vedvarende sumpet vådområde. Landskabet fremstår som et fredet naturområde med åbent vandspejl og med en beplantning karakteriseret ved en mosaik af tagrørsbevoksning, pilekrat og nåletræsparcer. Omtrent halvdelen af området er blevet opdyrket og fremstår således ikke længere som en del af moseområdet. Landskabet omkring mosen opleves meget tilgroet.

Mosens tilgroede karakter giver en lukket karakter og gør det svært at fornemme dets oprindelse som mose.

Området indeholder ingen bebyggelse, på nær et mindre fugletårn, eller tekniske anlæg, men påvirkes af højspændingstracéet og den trafikerede Roskildevej, syd for området, som tilfører et teknisk præg og uro fra trafikken.

Langs den nordlige side af Roskildevej findes endvidere en række bebyggelser, der optræder meget synligt i landskabet, og derved fremstår visuelt forstyrrende i landskabet.

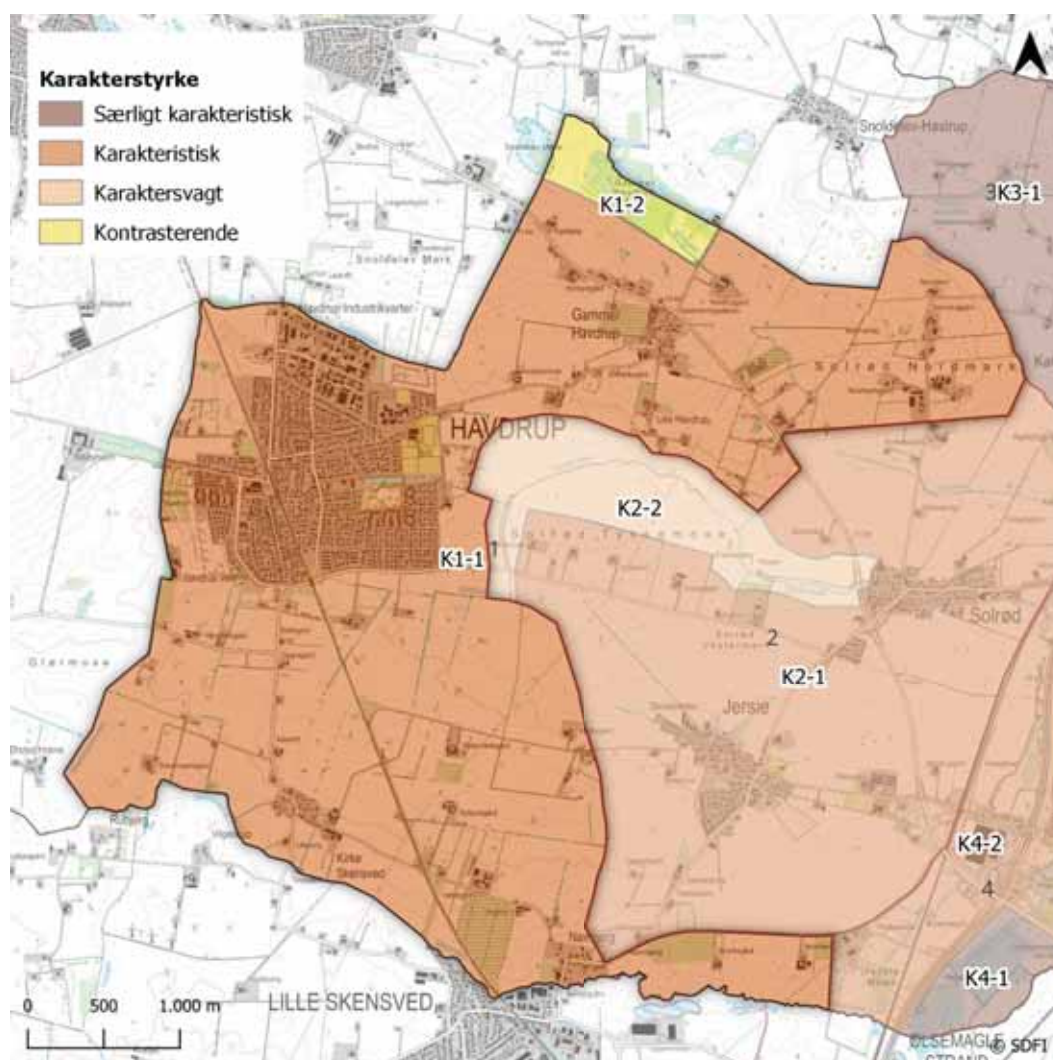
3.7 Vurdering – karakterstyrke

Landskabskarakterens styrke er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor tydeligt er de bærende karaktertræk afspejlet i landskabet?*
- *Hvor tydelig fremgår landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor godt er samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetinget anvendelse?*

Et landskab kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk eller karaktersvagt. I mindre delområder kan landskabskarakteren være helt anderledes og vurderes derfor kontrasterende.

Landskabet er vurderet karakteristisk i hele området, på nær landskabet omkring Gammel Havdrup Mose, der er vurderet kontrasterende.

Figur 3.5: Kortet viser, hvordan vurderingen af landskabets karakterstyrke fordeles sig i området.

3.7.1 Karakteristisk

I de karakteristiske landskaber fremstår nøglekarakteren tydeligt, den kulturhistoriske oprindelse fremstår tydeligt i de karaktergivende forhold og samspillet mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer er fint. Typisk er området præget af udvikling, men uden at den igangværende udvikling har ændret landskabskarakteren markant.

3.7.1.1 K1-1 Havdrup landbrugslandskab

I hele området, med undtagelse af delområdet, vurderes de bærende karaktertræk i form af det bølgede terræn, dyrkede marker, spredtliggende gårde og bymæssig bebyggelse, at fremstå tydelige i landskabet.

Landskabskarakterens oprindelse med blokudskiftning kan stadig delvist erkendes i bebyggelsesmønstret og markinddelingen.

Arealanvendelsen afspejler naturgrundlaget med sammenhængende jordbrugsområder på morænefladen og vandløb i lavtliggende dalsænkninger. Dog er hovedparten af de tilknyttede engarealer, beliggende langs vandløbene, drænedes og opdyrkede.

3.7.2 Delområder – kontrasterende

Landskabskarakteren afviger afgørende fra landskabskarakteren i det resterende landskabskarakterområde, men området er for lille til at stå alene som karakterområde. Inden for delområdet står landskabets karakter således i kontrast til den øvrige landskabskarakter, og er derfor vurderet kontrasterende.

3.7.2.1 K1-2 Gammel Havdrup Mose

Landskabet omkring Gammel Havdrup Mose er kendetegnet ved et naturpræg, der adskiller sig væsentligt fra den øvrige landbrugsprægede karakter i området. Derfor er området vurderet kontrasterende i forhold til landskabsområdet hovedkarakter.

Landskabskarakterens oprindelse som mose fremstår særligt tydeligt i området.

Mosen er endvidere en direkte afspejling af landskabets naturgrundlag.

3.8 Vurdering – tilstand

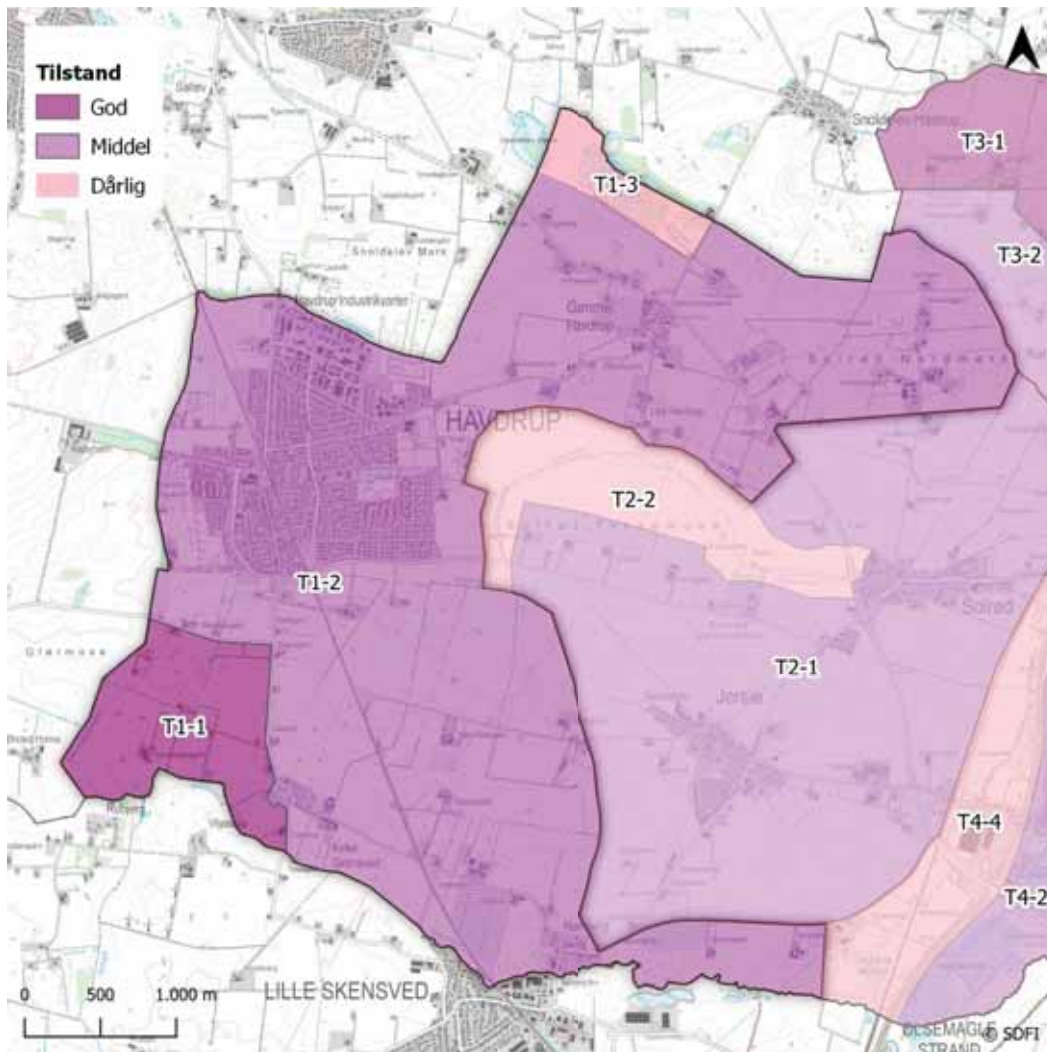
Landskabskarakterens tilstand er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor intakt er de karaktergivende strukturer i forhold til landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor god er den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer?*
- *I hvor høj grad er landskabet visuelt påvirket af tekniske anlæg og byggeri?*

Landskabets karakter kan vurderes i god, middel eller dårlig tilstand.

Vurderingen af landskabskarakterens tilstand tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde.

I hovedparten af området samt i delområdet er landskabet vurderet i middel tilstand, mens landskabet i den sydvestlige del af området er vurderet i god tilstand. I delområdet Gammel Havdrup Mose er landskabets tilstand vurderet dårlig.

Figur 3.6: Kort som viser hvordan vurderingerne af tilstanden fordeles sig i området.

3.8.1 God tilstand

Landskabets tilstand er vurderet god når mindst to eller alle tre parametre vurderes at være gode.

3.8.1.1 T1-1 Havdrup landbrugslandskab ved Kirke Skensved

I den sydvestlige del af området fremstår de karaktergivende strukturer overvejende intakte, når der sammenlignes med de historiske kort. Det er afspejlet i strukturen af bl.a. hegn/diger og placeringen af gårde og husmandssteder.

Den vedligeholdsmæssige tilstand af de karaktergivende elementer og strukturer er vurderet overvejende god.

Landskabet er i vid udstrækning uden visuel påvirkning fra tekniske anlæg, hvilket bidrager til landskabets gode tilstand.

3.8.2 Middel tilstand

Landskabets tilstand er vurderet middel når alle tre parametre er middel, eller når en er god, en er middel og en er dårlig.

3.8.2.1 T1-2 Havdrup landbrugslandskab

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til oprindelsen er vurderet middel. Flere hegn, diger og små veje er forsvundet og marker er lagt sammen. Også udviklingen af Havdrup har i nogen grad svækket intaktheden i bebyggelsesstrukturen i landskabet.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand er svingende, men vurderes overvejende middel.

Landskabet er visuelt påvirket af tekniske anlæg, herunder højspændingstraceet, der forløber gennem landskabet. Mod syd forløber motorvejen, der giver et stærkt teknisk præg og derudover er der en del trafik på Roskildevej, hvilket er med til at præge landskabet.

3.8.3 Dårlig tilstand

Landskabets tilstand er vurderet dårlig når mindst to eller alle tre parametre vurderes at være dårlige.

3.8.3.1 T1-3 Gammel Havdrup Mose

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til oprindelsen er vurderet dårlig. Dele af området er opdyrket hvilket gør det svært at erkende landskabets oprindelse og det tilbageværende mose fremstår meget tilgroet og slører derved mosens naturlige lysåbne karakter.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af landskabets karaktergivende elementer og strukturer er, grundet den tilgroede karakter, vurderet dårlig.

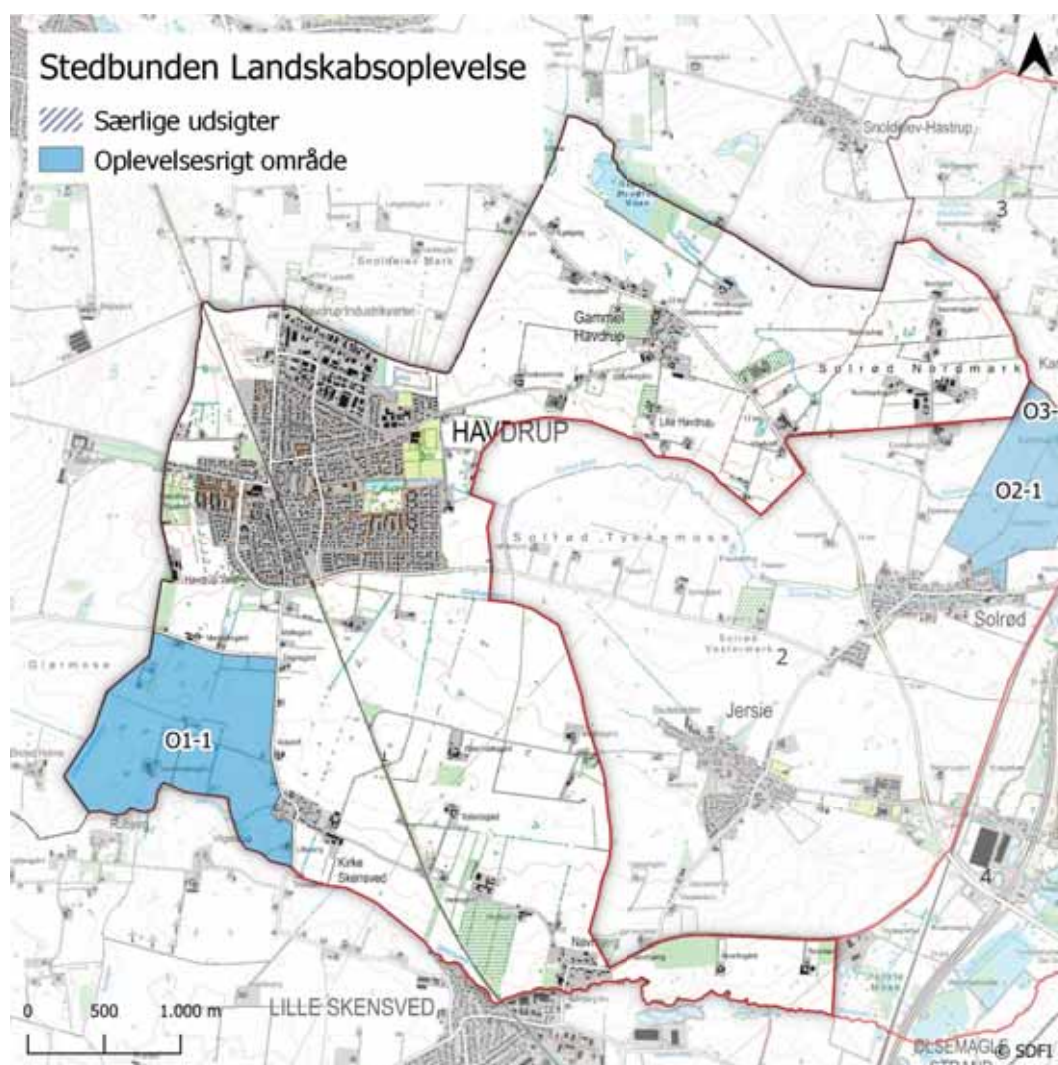
Landskabet påvirkes i mindre grad af højspændingstracéet og i højere grad af den trafikerede Roskildevej samt bebyggelsen ved Roskildevej, der, på grund af bebyggelsens uafskærmede karakter, optræder visuelt dominerende i landskabet.

3.9 Vurdering – oplevelsesværdi

Vurderingen af landskabskarakterens oplevelsesværdi handler om at afgrænse områder eller elementer i landskabet, der på grund af sin karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og dermed har en særlig oplevelsesværdi.

Landskabskarakterens oplevelsesværdi kan således knytte sig til en **stedbunden oplevelse**, et **særligt oplevelsesrigt enkeltelement** samt **særlige udsigter**.

Der vurderes at være en **stedbunden landskabsoplevelse** i landskabet vest for Kirke Stensved der knytter sig til landskabets udsigtsmuligheder og uforstyrrede karakter.

Figur 3.7: Kort som viser hvordan vurderingerne for oplevelsesværdi fordeler sig i området.

3.9.1 Særlige udsigtsmuligheder

Landskabet kan være præget af særlige udsigter, der vurderes at have landskabelig oplevelsesværdi. Det kan være landskaber, hvor landskabets terræn, arealanvendelse eller elementer skaber udsigter med særlige visuelle kvaliteter.

3.9.1.1 O1-1 Uforstyrret landbrugslandskab ved Kirke Skensved

Landskabet opleves uden påvirkning fra tekniske anlæg og har derved en oplevelsesværdi som følge af de uforstyrrede udsigter. Fra området er der lange kig ud over den bølgede dyrkningsflade mod syd og vest, som fortsætter på tværs af kommunegrænsen, og videre ind i Roskilde Kommune.

3.10 Målsætning for landskabets karakter

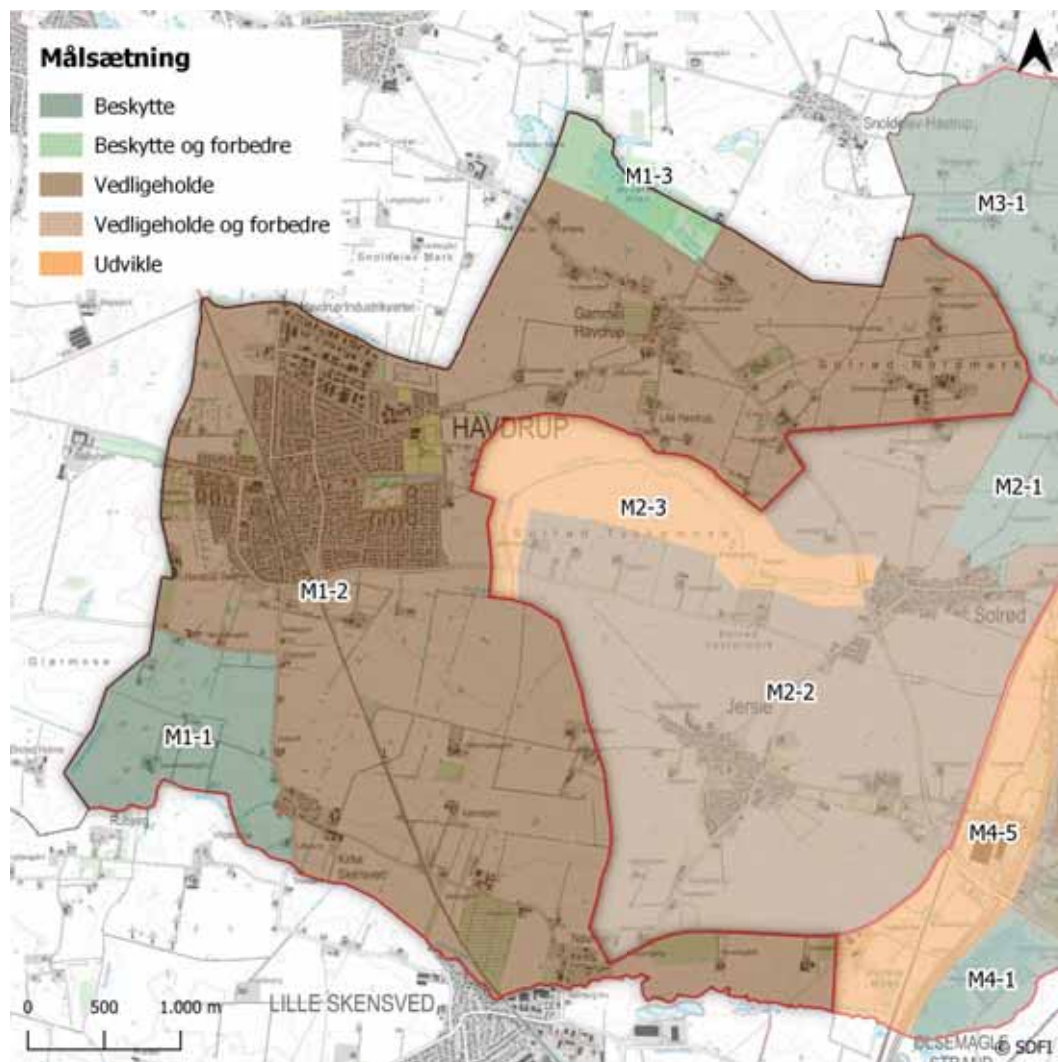
Målsætninger for landskabets karakter fastlægges på baggrund af vurderingerne af landskabskarakterens styrke, tilstand og særlige oplevelsesmuligheder ved hjælp af følgende matrice:

Tilstand \ Styrke	Særligt karakteri- stisk	Karakteristisk	Karaktersvag	Kontrasterende
God	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Middel	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Dårlig	Beskytte og for- bedre	Vedligeholde / for- bedre	Udvikle	Konkret vurdering

Hvis et område er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder, løfter det det strategiske mål et niveau (rykker ét felt til venstre). Dvs. et område, der er vurderet karakteristisk, i middel tilstand og med visuelle oplevelsesmuligheder får målsætningen *beskytte* i stedet for *vedligeholde*.

Målsætningen er således fastlagt på baggrund af en ren landskabsfaglig betragtning og knytter sig til det konkrete landskabsområde, med afsæt i det metodiske grundlag for analysen (LKM). Målsætningerne i analysen er ikke politisk bindende eller et udtryk for Solrød Kommunes politiske målsætninger.

Hovedparten af landskabet vurderes karakteristisk med en målsætning om vedligeholdelse. Det sydvestlige hjørne vurderes at have særlige oplevelsesmuligheder og får derfor en målsætning om beskyttelse. Delområdet Gammel Havdrup Mose vurderes i dårlig tilstand og det anbefales herfor at landskabskarakteren beskyttes og forbedres.

Figur 3.8: Kort som viser hvordan målsætning for landskabets karakter fordeler sig i området.

3.10.1 Områder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes

Her skal der lægges stor vægt på at bevare og styrke landskabets karaktergivende strukturer og elementer. Der bør således ikke ske ændringer i området, der kan svække, forstyrre eller sløre landskabets karakter eller særlige oplevelsesmuligheder, hvis den nuværende landskabskarakter ønskes fastholdt.

3.10.1.1 M1-1 Uforstyrret landbrugslandskab ved Kirke Skensved

Området er karakteristisk, men er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder der knytter sig til landskabets særlige udsigtsmuligheder og uforstyrrede karakter. Derfor peger landskabskaraktermetoden på at landskabets karakter beskyttes.

Målsætningen betyder, at der i området kun bør ske ændringer, såfremt disse ændringer er med til at opretholde eller styrke landskabets særlige oplevelsesværdier. I dette område handler det særligt om at fastholde landskabets uforstyrrede karakter, så de særlige udsigtsmuligheder fortsat kan opretholdes.

3.10.2 Områder, hvor landskabskarakteren bør vedligeholdes

Her bør udvikling ske med hensyn landskabets karaktergivende strukturer, der med fordel kan være retningsgivende for byudvikling, nyt byggeri, skovrejsning og lignende.

3.10.2.1 M1-2 Havdrup landbrugslandskab

Landskabet er i hele området vurderet karakteristisk og uden særlige oplevelsesværdier, derfor anbefales det at landskabskarakteren vedligeholdes.

Målsætningen indebærer, at ændringer i landskabet bør tilpasses landskabets overordnede karaktertræk for at opretholde denne. I dette område handler det i høj grad om at opretholde det landbrugsprægede udtryk, hvor bebyggelsen overvejende tegnes af gårde og små landsbyer/bebyggelser, og hvor der optræder varierende bevoksning, som dels skaber en varierende transparent karakter og dels skærmer områdets bebyggelse.

Med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden, anbefales der særlig opmærksomhed på at opretholde de visuelle relationer på tværs af landskabet og til de omgivende landskabsområder.

3.10.3 Delområder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes og forbedres

Hvis landskabskarakterens tilstand er vurderet dårlig, bør der arbejdes for at forbedre denne. Det kan være i forhold til at genskabe karaktergivende strukturer, forbedre den vedligeholdelsesmæssige tilstand, eller reducere forstyrrelse/visuel uro i landskabet.

3.10.3.1 M1-3 Gammel Havdrup Mose

Landskabets oprindelse som mose fremstår tydeligt med en naturpræget karakter, der adskiller sig fra det øvrige landbrugslandskab. Dog er tilstanden svækket af den tilgroede karakter.

Dele af området er opdyrket og samtidig påvirkes det af tekniske anlæg, særligt i form af Roskildevejs trafik som skaber visuel uro, samt bebyggelsen på den nordlige side af Roskildevej, der, på grund af bebyggelsens uafskærmede karakter, optræder visuelt dominerende i landskabet.

Med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden, bør delområdet beskyttes og forbedres som en del af et sammenhængende grønt strøg i Ramsødalen, som strækker sig på tværs af kommunegrænserne.

3.11 Anbefalinger til landskabelige hensyn

Med udgangspunkt i analyse, vurdering og målsætninger for landskabets karakter, er der formuleret en række faglige anbefalinger til, hvordan de landskabelige hensyn i de enkelte dele af kommunen kan varetages i planlægning og sagsbehandling.

Anbefalingerne forholder sig til samme emner som sårbarhedsvurderingen, og tager afsæt i en konkret vurdering af landskabets sårbarhed over for ændringer samt målsætningerne for landskabets karakter. Sårbarhedsvurdering indgår derfor også i samme afsnit som anbefalingerne. Bemærk, at anbefalingerne som udgangspunkt forholder sig til at opretholde landskabets karakter, som den er i dag.

Vurdering og anbefalingerne her, skal understøtte Solrød Kommunes afvejning af interesser i det åbne land.

3.11.1 Bærende karaktertræk

Sårbarhedsvurdering

I hovedparten af området vurderes landskabskarakteren generelt robust over for udvikling, så længe det sker med respekt for landskabets overordnede karaktertræk, herunder de visuelle relationer på tværs af landskabet.

I den sydvestlige del af området, hvor landskabet vurderes at have særlige udsigtsmuligheder, er landskabet i højere grad vurderet sårbart over for udvikling, der medfører en visuel forringelse af landskabets uforstyrrede karakter.

I delområdet vurderes landskabet generelt sårbart over for ændringer, der slører landskabets naturprægede karakter og oprindelse som mose.

Anbefalinger

Såfremt det ønskes at opretholde landskabets karakter, anbefales det at fastholde den landbrugsprægede karakter i middel skala med bevoksning, der bidrager til landskabets transparente og rumlige karakter samt skabe en visuel afskærmning af byrand, bebyggelse og anlæg.

Ved udvikling af landskabet, eksempelvis ved udvikling af ny natur, skov eller lignende, der ikke er bærende elementer i landskabet i dag, bør der være opmærksomhed på at opretholde de visuelle relationer på tværs af landskabet og til de omgivende landskabsområder. Dette er især vigtigt i det sydlige område ved Kirke Skensved, der opleves som et uforstyrret landbrugslandskab med vidtrækkende udsigter.

I delområdet omkring Gammel Havdrup Mose er det særligt landskabets naturprægede karakter og oprindelse som mose der bør fremhæves i højere grad.

3.11.2 Naturudvikling

Sårbarhedsvurdering

Landskabet har et fravær af natur, med undtagelse af delområdet. Der findes små pletter af natur omkring de små spredte søer. Hvis ønsket er at opretholde landskabets bærende karakter som landbrugslandskabet er landskabet derfor umiddelbart vurderet sårbart over for naturudvikling.

Landskabet vurderes dog ikke sårbart over for naturudvikling, hvis dette sker på baggrund af en bevidst strategi om at omdanne det landbrugsprægede landskab til en mere naturpræget karakter.

I delområdet er landskabet kendetegnet ved natur i form af mose, herfor vurderes landskabet i delområdet ikke sårbart over for natur.

Anbefalinger

Inden for hovedkarakterområdet er det karakteristisk, at naturen er fraværende. Såfremt det ønskes at landskabskarakteren opretholdes, bør dette fortsat gøre sig gældende.

Der kan arbejdes med naturudvikling i området, men dette ud fra den betragtning at det er med til at ændre landskabets nuværende karakter. Hovedparten af landskabsområdet fremstår generelt uden nogen særlige bevarelsesværdige landskaber eller oplevelsesmuligheder. Herved vurderes landskabet robust og at have potentielle for en styrket landskabsidentitet og der kan med fordel arbejdes strategisk for at udvikle landskabets karakter med fokus på mere natur og grønne forbindelser.

Inden for og omkring delområdet Gammel Havdrup Mose er der potentiale for betydelig naturudvikling som en del af den potentielle udvikling af Ramsødal, der er beskrevet under målsætningen for området. Det anbefales at udviklingen af natur i delområdet sker ud fra en overordnet strategi for Ramsødal i samarbejde med nabokommunerne.

3.11.3 Skovrejsning

Sårbarhedsvurdering

Skov er ikke betragtet som et karaktergivende element i dette landskabsområde, og derfor vil skovrejsning tilføje et nyt landskabselement, der kan påvirke eller ændre den nuværende landskabskarakter. I det lys kan landskabskarakteren være sårbar over for skovrejsning.

Inden for delområdet Gammel Havdrup Mose er landskabskarakteren vurderet sårbar over for skovrejsning, idet skov vurderes at sløre landskabets karakter af mose.

Anbefalinger

Det anbefales at nye skovområder etableres ud fra en bevidst betragtning om, at det vil ændre og udvikle landskabets karakter, herunder landskabets rumlige og visuelle karakter.

Strategier for at udvikle landskabets karakter med skovrejsning, kan dog have potentiale for at skabe en ny landskabs identitet, arealer med oplevelsesværdi og nye rumligheder som skaber et varieret landskab.

Der bør være særlig opmærksomhed på, at væsentlige visuelle relationer på tværs af landskabet og til de omgivende landskaber kan begrænses eller svækkes ved omfattende skovrejsning, herunder særligt i den sydvestlige del af området, hvor der vurderes at være særligt oplevelsesrige udsigtsmuligheder.

Ny skov kan markere og forstærke overgange mellem landskabskarakterområder, bl.a. vurderes skovrejsning mod grænsen til landskabskarakterområdet Jersie og Solrød landbrugslandskab at kunne styrke oplevelsen af stjerneudstyknings ved Jersie og Solrød landsbyer. På denne måde kan skov skabe en grøn struktur og en rumlig og visuel kontrast til de omkringliggende åbne landskaber.

Mens selve delområdet er vurderet sårbart over for skovrejsning, kan en sammenhængende strategisk skovrejsning omkring området virke styrkende for oplevelsen af Ramsdalen som et sammenhængende dalstrøg, der krydser kommunegrænsen.

3.11.4 Landbrugsbyggeri og stort byggeri i landzone

Sårbarhedsvurdering

Landskabet er i dag kendetegnet ved, at bebyggelsen overvejende er middel skala, med undtagelse af enkelte storskala gårde og erhvervsbebyggelser. Områdets bebyggelse ligger ofte delvist afskærmet af beplantning.

Landskabet vurderes derfor robust over for indpasning af byggeri i middel skala som passer til landskabets generelle karakter, hvorimod landskabet er mere sårbart overfor stort og markant byggeri, som i højere grad vil kræve indpasning i landskabet.

Anbefalinger

Stort eller på anden måde markant byggeri kan bryde landskabets middel skala. Det anbefales som udgangspunkt at dette begrænses.

Det anbefales at nødvendigt byggeri, så vidt muligt, indpasses med hensyn til landskabets karakter. Nye bygninger bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, så de fremstår som en samlet enhed.

Bygninger og den samlede bygningsmasse bør fremstå ensartet og harmonisk, med fokus på det visuelle udtryk. Nybyggeri bør generelt opføres i ikke-reflekterende materialer, samt mørke og afdæmpede nuancer inden for jordfarveskalaen, så det så vidt muligt indpasses i landskabets naturlige farver.

Det anbefales at landskabets bevoksningsstrukturer anvendes til visuel afskærmning af bebyggelsen, så bebyggelse i stor skala nedtones i landskabet. Samtidig anbefales det at der også tænkes i bagvedliggende beplantning, der overstiger bygningshøjden for bedre indpasning af ny bebyggelse.

3.11.5 Byudvikling og byrand

Sårbarhedsvurdering

Særligt stationsbyen Havdrup har en klart defineret byrand, der kendetegnes ved en skarp overgang mellem byen og det omkringliggende landbrugslandskab.

Landskabet vurderes at være robust over for byudvikling i tilknytning til Havdrup, hvor byranden optræder med en åben karakter ud mod de åbne, dyrkede marker.

Grønne til transparente byrande er særligt karakteristisk for områdets landsbyer. Landsbyernes bebyggelse er således i høj grad afskærmet af bevoksninger, hvorfor landsbyerne generelt fremstår velintegreret i landskabets landbrugsprægede karakter. Landskabet vurderes derfor i højere grad sårbart over for byudvikling i de mindre landsbyer, der i dag er kendetegnet ved en grøn og visuel afskærmet byrand, og som i høj grad optræder som en integreret del af landskabets karakter. Her vurderes byudvikling at kunne bryde denne karakter.

Anbefalinger

Det anbefales at byudvikling hovedsageligt sker i tilknytning til Havdrup.

Det er generelt væsentligt, at byudvikling i området sikrer et harmonisk samspil med landskabets karakter og værner om de kvaliteter, der kendetegner landskabet.

Det anbefales at byranden ikke præges af stort eller markant byggeri, der markerer sig i landskabet og som dermed vil optræde visuel dominerende.

I forbindelse med byudvikling anbefales det at der arbejdes for at skabe en grøn overgang til det omkringliggende landskab, så bebyggelsen i højere grad fremstår visuelt afskærmet. Dette vil afspejle landskabets generelt bevoksningsprægede karakter. Dette vil endvidere være i overensstemmelse med planerne for udvikling af Solrød Bæk, hvor skovrejsning øst for Havdrup netop er en del af denne udviklingsplan.

3.11.6 Tekniske anlæg

Sårbarhedsvurdering

Landskabsområdet vurderes i nogen grad robust over for etablering af tekniske anlæg, som f.eks. solceller og enkelte vindmøller, da disse vurderes at kunne indpasses i landskabets karakter, der i forvejen er kendetegnet ved at indeholde flere tekniske anlæg. Dog bør der generelt være opmærksomhed på landskabets transparente karakter, der betyder, at tekniske anlæg kan optræde visuelt markante i landskabet, også set fra de omkringliggende landskabsområder. Udvikling af tekniske anlæg bør derfor altid ske på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte anlæg, herunder en vurdering af, hvordan anlægget optræder fra de omkringliggende landskaber.

Det sydvestlige område ved Kirke Skensved vurderes særligt sårbart over for tekniske anlæg, da det vil påvirke landskabskarakterens tilstand negativt og påvirke landskabets rumlige og visuelle karakter, herunder de uforstyrrede udsigter på tværs af landskabet.

I delområdet, Gammel Havdrup Mose, vurderes landskabet generelt at være sårbart over for tekniske anlæg, idet dette vil bryde væsentligt med landskabets naturprægede karakter.

Anbefalinger

Såfremt nye høje tekniske anlæg ønskes etableret, anbefales det at disse begrænses til et mindre omfang og sker med udgangspunkt i en ensartethed og simple mønstre, således at påvirkningen begrænses videst muligt.

Det vurderes muligt at indpasse lave anlæg i landskabet, herunder eksempelvis solcelleanlæg. Her anbefales det at planlægning tager højde for landskabets middel skala, så store, fladedækkende anlæg brydes op i mindre enheder.

Der bør ligeledes være opmærksomhed på, hvordan anlægget placeres i terrænet. I områder, hvor terrænet optræder med store terrænvariationer, kan anlægget potentielt optræde med stor synlighed fra de omkringliggende områder, mens anlægget i højere grad kan indpasses visuelt i områder, hvor terrænet er mere jævnt.

Det anbefales at nye tekniske anlæg indpasses i landskabets eksisterende strukturer og elementer, hvor eksisterende og ny, supplerende beplantning kan anvendes til afskærmning af anlægget. Herved kan anlæggets tekniske påvirkning af landskabet nedtones.

Det anbefales at det sydvestlige område ved Kirke Skensved samt delområdet ved Gammel Havdrup Mose friholdes for tekniske anlæg.

4. Område 2, Jersie og Solrød udskiftningslandskab

Denne landskabsanalyse tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM) til at analysere og beskrive landskabets kendetegn, samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

Landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

Landskabsområderne er afgrænset, så de geologiske-, kulturbetingede-, og rumlige og visuelle karaktertræk, der især kendetegner landskabet inden for det enkelte område, adskiller sig fra karakteren i de omgivende landskaber. Disse karaktertræk er landskabets hovedkarakter og betragtes som områdets landskabsidentitet.

Delområdet, hvor de bærende karaktertræk er anderledes end hovedkarakteren, beskrives for sig.

Området ligger i den centrale del af kommunen. Landskabet indbefatter landsbyerne Solrød og Jersie, som er kendetegnet ved udskiftningsstidens stjernestrukturer, samt landskabet omkring Solrød Bæk. Landskabet er åbent og enkelt, med intensivt dyrkede markflader og bebyggelse som er samlet i landsbyerne. Området er 993 ha.

4.1.1 Landskabets bærende karakter

Karakteristisk for området er den bølgede moræneflade med de vidtstrakte, intensivt dyrkede marker, og med begrænset bevoksning i form af spredtliggende transparente hegn, alléer samt Solrød Bæk, der løber tværs gennem området.

I landskabsområdet findes landsbyerne Solrød og Jersie, som er kendetegnet ved at være stjerneudskiftet, hvor udskiftningsmønstrene skaber samlede bebyggelser med store åbne markflader omkring. Langs Tykmosevej er strukturen karakteriseret ved kamudskiftning.

Landskabselementerne danner tilsammen et åbent og enkelt landskab med lange kig over området og enkelte steder i sydøst er der endvidere kig til Køge Bugt. Alléerne langs hovedvejene og de to højspændingstracéer er markante retningsgivende elementer i landskabet, og motorvejen og jernbanen opleves som en tydelig rumlig afgrænsning i landskabet. Kirkerne skærmes lokalt af beplantning og opleves ikke særligt synlige i landskabet. Derimod fremstår Solrød Mølle, der er ombygget til boliger, som et særligt orienteringspunkt i landskabet fra den nordlige side af Solrød.

4.1.2 Landskabets værdier

Generelt knytter værdierne i landskabet sig til det middelstore enkle landskab med de vidtstrakte kig hen over de bølgede marker.

Særligt værdifuldt i landskabet er området ved Solrødhøjene med de otte gravhøje nord for Solrød Landsby, der optræder som oplevelsesrige elementer i landskabet.

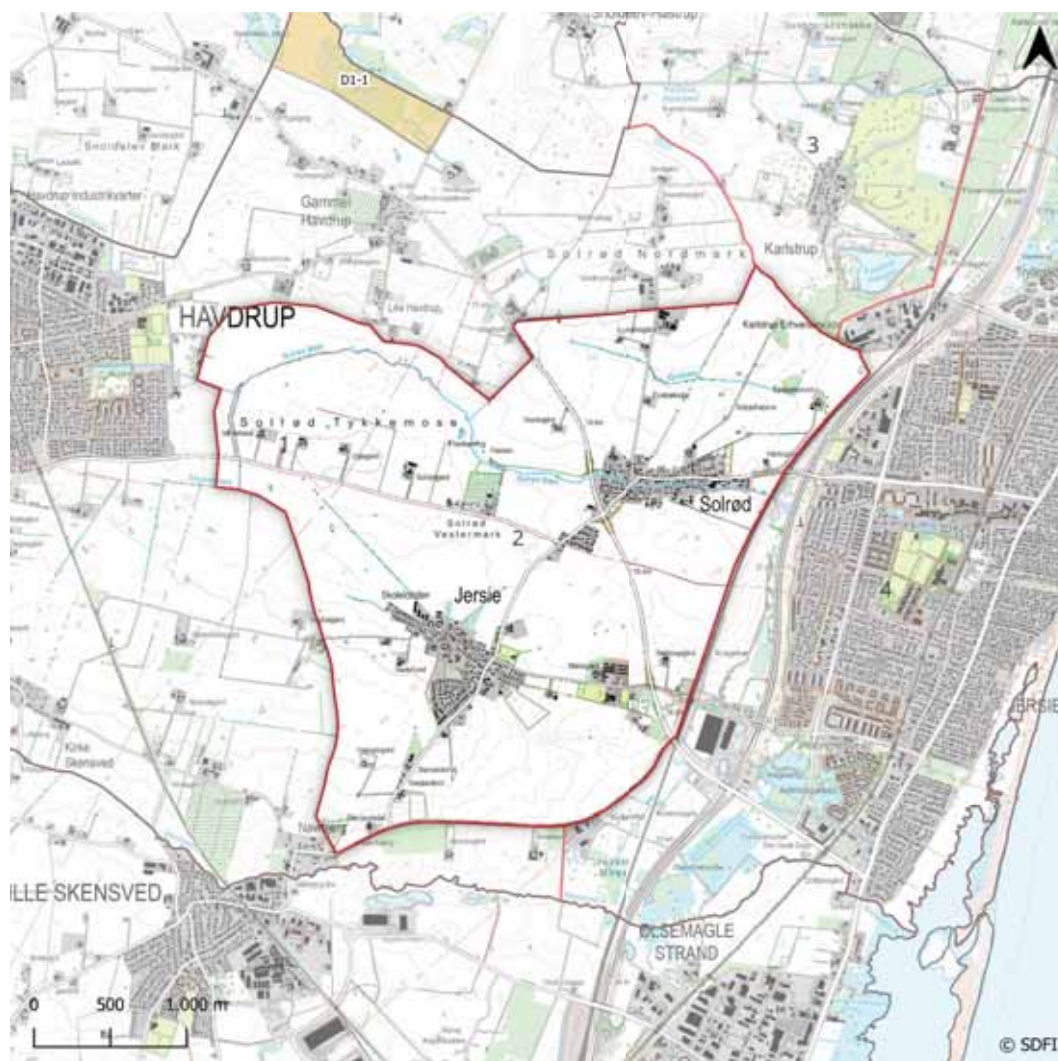
4.1.3 Landskabets potentialer

Størstedelen af landskabsområdet er et karakteristisk landbrugslandskab, hvor denne karakter kan opretholdes ved fortsat landbrugsdrift. Inden for området vurderes det muligt at indpasse ændringer i overensstemmelse med landskabets overordnede karaktertræk.

Der er særligt potentiale for at styrke landskabets natur og grønne forbindelser, og der kan med fordel udarbejdes en strategi for at udvikle landskabets karakter med fokus på at styrke oplevelsen af dalstrukturen omkring Solrød Bæk med skovrejsning, som kan markere dalsiderne og engarealer langs vandløbet, der kan fremhæve dalstrukturen. Dette stemmer overens med det kommende vand- og naturprojekt som forventes etableret langs Solrød Bæk.

4.2 Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet omfatter den centrale del af Solrød Kommune og har et samlet areal på 993 ha.

Figur 4.1: Områdets afgrænsning og beliggenhed i kommunen.

Området afgrænses mod øst af jernbanen, som løber langs Solrød Strand bybånd, og som er præget af landskabets bymæssige karakter. Mod sydøst er landskabsområdet afgrænset af det lavtliggende og moseprægede landskab, som gennemskæres af den infrastrukturelle korridor.

Mod nord afgrænses landskabsområdet af det storbakkede landskab omkring Karlslunde og Karlstrup, der markerer en tydelig landskabelig overgang.

Mod vest afgrænses området af det mere sammensatte og ustrukturerede landbrugslandskab, som udgør landskabsområdet Havdrup Landbrugslandskab.

Ligeledes afgrænses landskabsområdet af Havdrup Landbrugslandskab mod syd og af Skensved Å, der markerer et karaktermæssigt skift til det bymæssige og teknisk prægede landskab i den nordlige del af Køge Kommune, mellem Lille Skensved og Ølsemagle Strand.

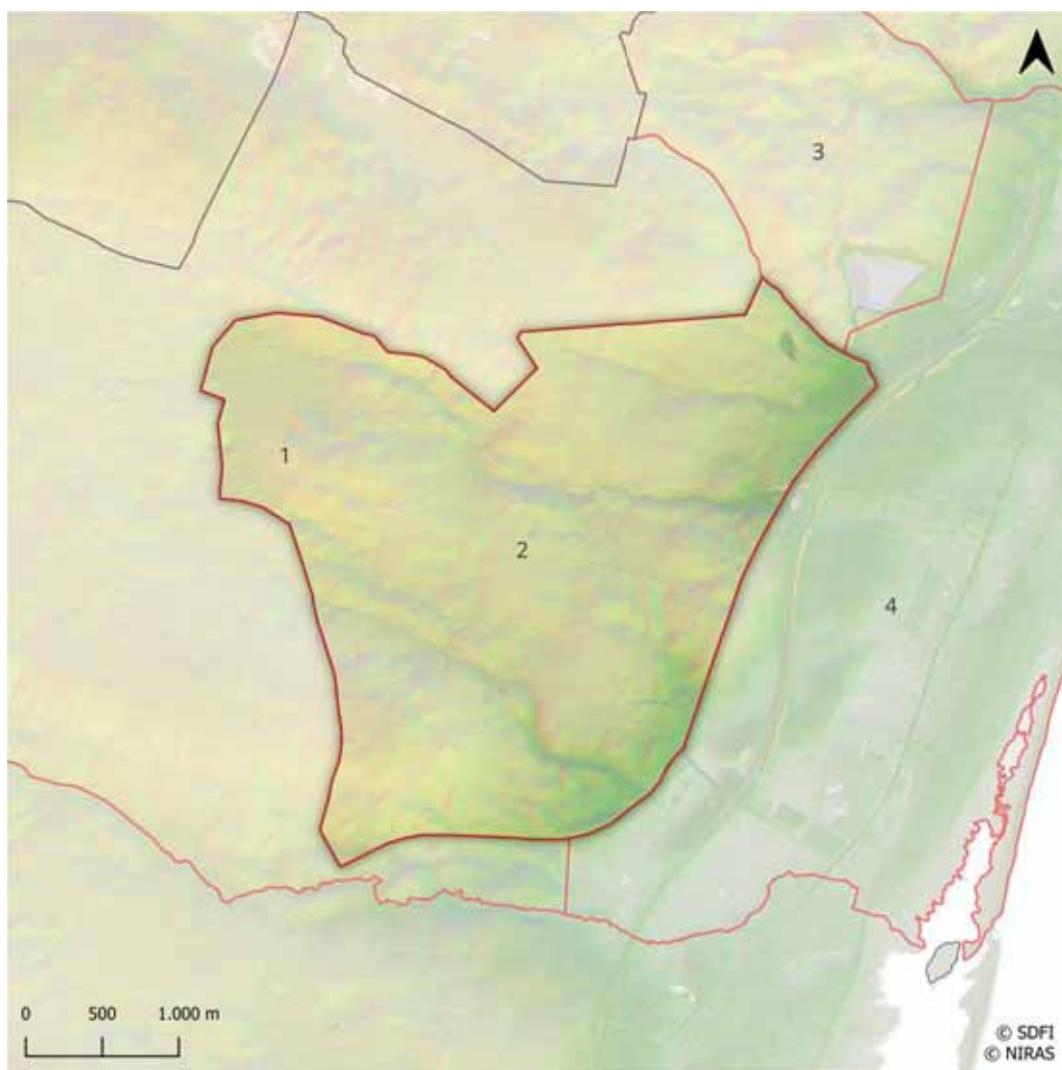
4.3 Geologiske karaktertræk

Landskabet er kendetegnet ved den bølgede moræneflade, der lokalt præges af mindre dalsænkninger med vandløb. Området er domineret af moræneler, med smalle tværgående bånd af ferskvandsdannelser.

4.3.1 Terrænformer

Terrænet er kendetegnet ved en bølget moræneflade, som falder jævnt fra moræneplateauet til kysten mod øst.

Området gennemskæres desuden af en række mindre østgående dalsænkninger. Dalsænkningerne fremstår som lange jævne fordybninger i landskabet.

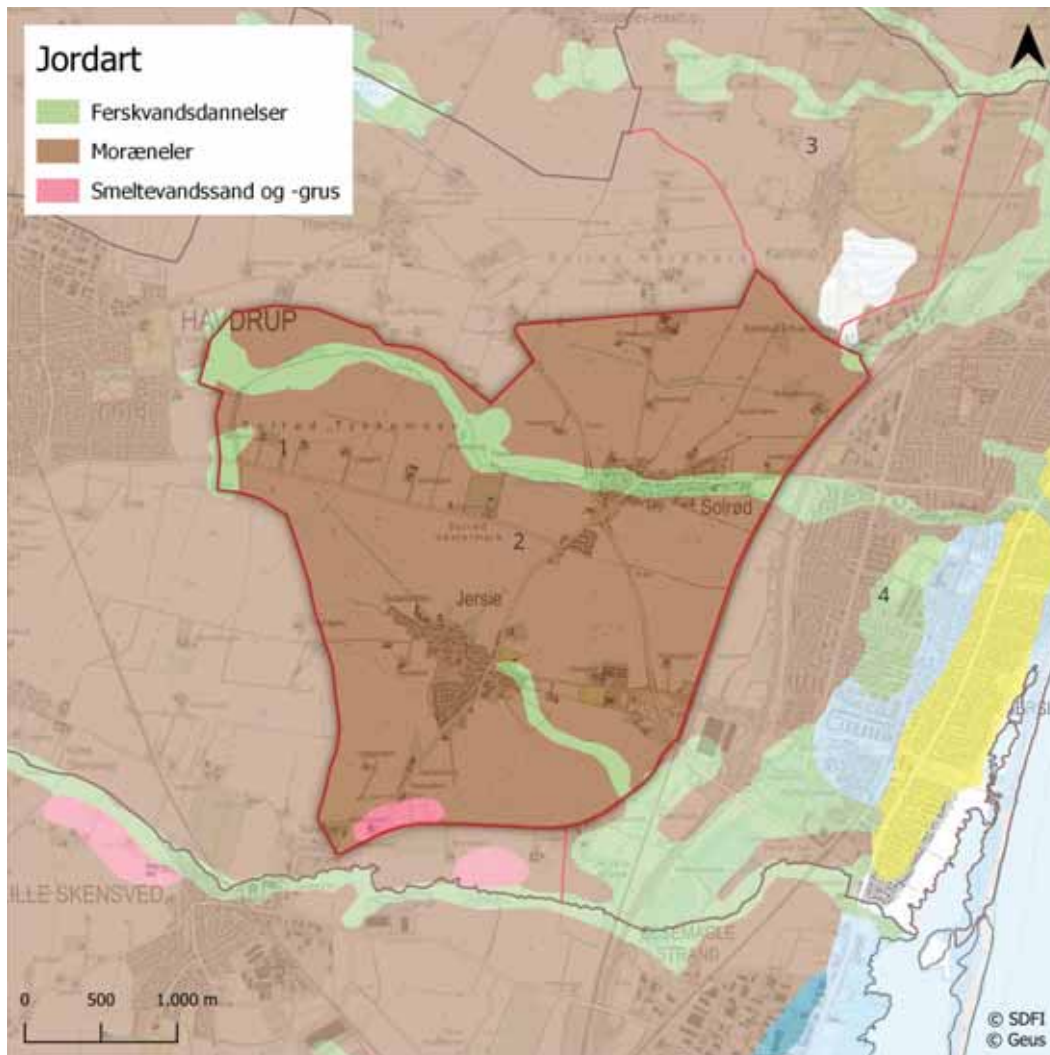

Figur 4.2: Farvekodet højdemodel med hældnings-retningskort, der viser landskabsområdets terrænforhold. Det overdrevne skyggekort fremhæver terrænvariationer og detaljer, mens grøn angiver lavt terræn og gult angiver højt terræn.

4.3.2 Jordart

Områdets jordtypesammensætning er enkel og domineres af moræneler, med et enkelt mindre område med smeltevandssand og -grus i den sydlige del af området.

Endvidere findes smalle tværgående bånd af ferskvandsdannelser, som med tiden er aflejret langs de østgående vandløb.

Figur 4.3: Fordeling af landskabets jordtyper.

4.3.3 Hydrologiske forhold

Der findes to østgående vandløb, Solrød Bæk og Ejre Bæk, i områdets dalsænkninger, som svagt præger landskabets karakter.

På markerne ved Jersie by findes der enkelte afvandingsgrøfter og flere små vandhuller.

4.4 Kulturbetingede karaktertræk

De kulturbetingede karaktertræk udspringer af udskiftningstidens stjerneudskiftninger af landsbyerne Solrød og Jersie. Landskabskarakteren domineres af det dyrkede landbrugslandskab med middelstore til store marker, samt højspændingstraceet. Den primære bebyggelse er koncentreret i de to landsbyer Solrød og Jersie.

4.4.1 Landskabskarakterens oprindelse

Landskabets kulturbetingede karaktertræk udspringer af udskiftningstidens landboreformer i slutningen af 1700-tallet.

Udskiftningen, som særligt er synlig ved stjerneudskiftninger omkring Jersie landsby og nord for Solrød landsby, samt ved kamudskiftning langs Tykmosevej, er dermed udgangspunkt for bebyggelsesstrukturen og for den markstruktur, der tegnes af hegn og grøfter. Enkelte steder er strukturen udvisket som følge af nye boligudstyknings og sammenlagte marker.

4.4.2 Dyrkningsstruktur

Landskabet fremstår som et intensivt dyrket landbrugslandskab, hvor marker dominerer landskabsbilledet.

Udskiftningstidens stjerneudstyknings er afspejlet i markstrukturen og de mønstre, som hegn og grøfter stadig i dag tegner i landskabet, selv om strukturerne er fragmenterede og præget af, at marker gennem tiden er lagt sammen og nye boligudstyknings er udlagt.

4.4.3 Bevoksningsstruktur

Landskabets bevoksningsstruktur fremstår med stor variation, men med en overvejende åben karakter.

Hegnsbevoksningen i området er typisk lave og tætte til transparente hegn. Landskabet indeholder enkelte, spredtliggende plantageparceller, og på markerne findes der små, spredtliggende søer, der markerer sig i landskabet med mindre bevoksninger.

Langs de større veje er der ofte markante, sammenhængende træerækker, og langs Roskildevej har bevoksningen en karakteristisk allékarakter.

Omkring Solrød og Jersie landsbyer er der bevoksning i form af en grøn byrand.

4.4.4 Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønsteret er karakteriseret ved stjerneudskiftninger omkring Solrød og Jersie, som bidrager til en koncentration af bebyggelse omkring de gamle bykerner.

Ved Tykmosevej ligger bebyggelsen let tilbagetrukket langs den ene side af vejen, i tråd med kamudstyknings, som er karakteriseret ved en lang lige vej hvorpå markudstyknings og indkørsler ligger ortogonalt og hvor bebyggelsen ligger centralt på de åbne marker.

Bebyggelsen uden for landsbyerne som eksempelvis Jersie Skole og udstyknings i tilknytning til skolen, samt udstyknings, som ligger mellem Jersie og Solrød fremstår løsrevet fra den øvrige bebyggelse og fremstår tydeligt i landskabet.

4.4.5 Tekniske anlæg

Et nord/syd gående højspændingstracé løber i den vestlige del af området.

Øst for Jersie Skole ligger en transformerstation.

Der er også en enkelt, mindre vindmølle i den nordlige del af området, øst for Roskildevej, der dog planlægges nedtaget.

4.4.6 Kulturhistoriske spor i landskabet

De kulturhistoriske spor i landskabet knytter sig til stjerneudskiftningen omkring Jersie og Solrød landsbyer, der fremstår som genkendelige strukturer, samt kamudskiftningen langs Tykmosevej, som fornemmes tydeligt i landskabets strukturer.

I landskabet opleves der punktvis indsigt til kirkerne som ligger centralt i landsbyerne Jersie og Solrød, men indsigten er væsentligt sløret af bevoksning.

Den ombyggede mølle i Solrød fremstår synligt i landskabet nord for Solrød og fortæller historien om den tidlige industrialisering.

Nord for Solrød findes et strøg af otte tætliggende gravhøje, der vurderes at følge en vejlinje fra bronzealderen. Gravhøjene udgør en samlet kulturhistorisk helhed, der opleves som et markant element i landskabet.

4.5 Rumlige og visuelle karaktertræk

Landskabet er generelt kendetegnet af udsigter på tværs af landbrugslandskabet, hvor middelstore markflader indrammes af transparent hegnsbekvoksning. I kraft af landskabets karaktergivende elementer og strukturer fremstår landskabet overvejende enkelt. Landskabets oprindelige stjerneudstyknings fremstår erkendelig og giver landskabet en overvejende velstruktureret karakter. Bebyggelsen er hovedsageligt velintegreret. Landskabet er generelt præget af visuel påvirkning fra tekniske anlæg.

4.5.1 Skala, kompleksitet og struktur

Landskabets skala er middelstor sammenholdt med de elementer og strukturer der kendetegner kommunen i øvrigt. I dette landskabsområde er den middelstore skala især defineret af størrelsen af marker.

Landskabet er overvejende enkelt med få elementer i form af marker, beplantninger, bebyggelser og veje. Bebyggelsen er hovedsageligt koncentreret om de stjerneformede landsbyer Jersie og Solrød, mens enkelte gårde og enkelte parceludstyknings ligger langs veje og ude på marker.

Landskabets oprindelige stjerneudstyknings fremstår erkendelig, men sløres af sammenlagte marker, brudte hegn og nye bebyggelser. Dette betyder at de karaktergivende elementer og udstykningsstrukturer giver landskabet et overvejende velstruktureret udtryk, hvor mønstret stedvist er svagt og derfor svært aflæseligt.

4.5.2 Rumlig afgrænsning og udsigtsmuligheder

Landskabet er generelt kendetegnet ved langstrakte udsigter på tværs af landskabet.

Terrænet giver mulighed for lange udsigter fra bakketoppe, mens udsigtsmulighederne er mere begrænsede fra bakkedale. De samlede elementer giver landskabet en transparent rumlig karakter.

4.5.3 Påvirkning fra bebyggelse og tekniske anlæg

Bebyggelsen er overvejende velintegreret og optræder ikke markant i landskabet, selv om den ofte er synlig.

Landskabet er generelt præget af visuel påvirkning fra tekniske anlæg. Særligt de store erhvervsområder syd for kommunegrænsen optræder dominerende og præger den sydlige del af området.

4.5.3.1 Bebyggelse

Områdets bebyggelse er overvejende velintegreret i landskabet.

Det er kendetegnende for området, at hovedparten af bebyggelsen er koncentreret i landsbyerne Jersie og Solrød som følge af stjerneudstyknings. Byerne optræder diskret i landskabet, hvor særligt Jersies byrand fremstår grøn med enkelte muligheder for indkig til byen. Solrød landsbys byrand fremstår transparent grøn med en delvist blottet byrand fra den sydlige del af landskabet.

I den sydlige del af området er en tydelig visuel relation til de store erhvervsbebyggelser øst for Lille Skensved i Køge Kommune, som er under udvikling. Disse fremstår markante i landskabet og giver en særligt teknisk visuel påvirkning. Biogasanlægget, som ligger ved den sydlige afgrænsning af området, fremstår også tydelig i den sydlige del af området.

4.5.3.2 Tekniske anlæg

Det nord-syd gående højspændingstracé, som løber gennem den vestlige del af området, opleves markant i landskabet og påvirker dets visuelle karakter og giver det et teknisk præg.

Mod områdets grænse i øst løber den infrastrukturelle korridor med motorvej og jernbane, hvor der også løber endnu et højspændingstracé som følger den sydlige del af jernbanestrækningen, og stopper i en transformerstation lige øst for Jersie Skole. Disse elementer fremstår synlige i store dele af området og præger dets visuelle karakter. Jernbanen med tilhørende luftledninger opleves overvejende åben, og uden beplantning omkring, og fremstår herved tydeligt i landskabet.

Centralt igennem området løber den meget trafikerede Roskildevej, som grundet trafikken tilfører en visuel uro til landskabet og giver en vis teknisk karakter til området.

4.5.4 Visuelle relationer til de omgivende landskabsområder

Mod øst er relationen til landskabet på den anden side af den infrastrukturelle korridor mange steder begrænset af de infrastrukturelt tilknyttede anlæg, som voldanlæg, tilkørselsramper, mindre stykker skovbevoksning og anden form for afskærmning.

Mod syd brydes de visuelle sammenhænge på tværs af de store erhvervsbygninger, der præger den nordlige del af Køge Kommune.

Mod vest og nord, hvor landskabet har en transparent karakter, findes der generelt vide udsigter på tværs af områdets grænser.

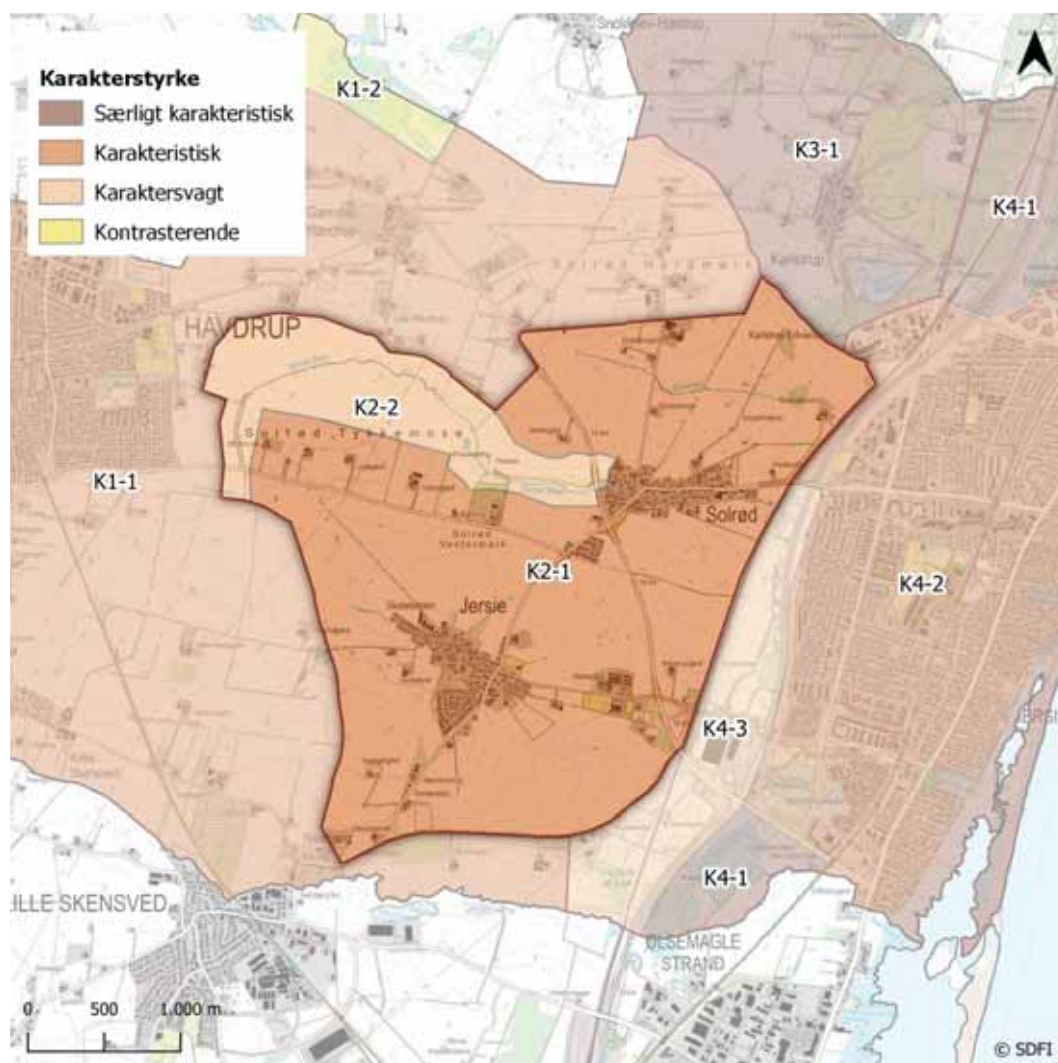
4.6 Vurdering – karakterstyrke

Landskabskarakterens styrke er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor tydeligt er de bærende karaktertræk afspejlet i landskabet?*
- *Hvor tydelig fremgår landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor godt er samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetinget anvendelse?*

Et landskab kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk eller karaktersvagt. I mindre delområder kan landskabskarakteren være helt anderledes og derfor vurderes kontrasterende.

Landskabet er vurderet karakteristisk i hovedparten af området. Landskabet omkring Solrød Bæk er vurderet karaktersvagt, men forventes ændret som følge af Solrød Bæk vand- og naturprojekt.

Figur 4.4: Kort som viser, hvordan vurderingerne af karakterstyrke fordeler sig i området.

4.6.1 Karakteristisk

I de karakteristiske landskaber fremstår nøglekarakteren tydeligt, den kulturhistoriske oprindelse fremstår tydeligt i de karaktergivende forhold og samspillet mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer er fint. Typisk er området præget af udvikling, men uden at den igangværende udvikling har ændret landskabskarakteren markant.

4.6.1.1 K2-1 Udskiftningslandskabet

I dette område vurderes de bærende karaktertræk i form af det bølgede terræn og udskiftningsstrukturerne at fremstå erkendelig i landskabet. Dette kommer til udtryk ved dyrkede marker, læhegn og bebyggelsesmønstret, som overvejende følger stjerneudstykningslinjerne i Solrød og Jersie landsbyer samt kamudstykningslinjen langs Tykmosevej.

Disse karaktertræk er endvidere en tydelig afspejling af landskabets kulturbetingede oprindelse som udskiftningslandskab, som fremstår erkendelig.

Arealanvendelsen afspejler naturgrundlaget med sammenhængende jordbrugsområder på morænefladen og vandløb i lavtliggende dalsænkninger. Dog er de oprindelige eng- og mosearealer langs vandløbene dræned og opdyrkede.

4.6.2 Karaktersvagt

I de karaktersvage landskaber fremstår nøglekarakteren diffus og sløret af udvikling, som har fjernet landskabskarakteren fra den kulturhistoriske oprindelse uden at tilføje en ny, bærende karakter. Samspillet mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer er typisk også sløret.

4.6.2.1 K2-2 Solrød Bæk

I dette område vurderes de bærende karaktertræk i form af dalsænkningen ved erosionsdalen at være sløret.

Landskabets geologiske oprindelse som ådal vurderes at være sløret af den intensive opdyrkning tæt op ad vandløbet, der har fortrængt de oprindelige moser og enge langs dalen.

Arealanvendelsen afspejler ikke naturgrundlaget. Landskabet er opdyrket med sammenhængende jordbrugsområder, som går helt til grænsen af vandløbet. De oprindelige engarealer langs vandløbet er drænet og opdyrket.

Området forventes omdannet til en ny karakter som følge af "Solrød Bæk vand- og naturprojekt", så området præges af lysåbne arealer som indrammes af skov. Herved vil landskabet i højere grad afspejle naturgrundlaget.

4.7 Vurdering – tilstand

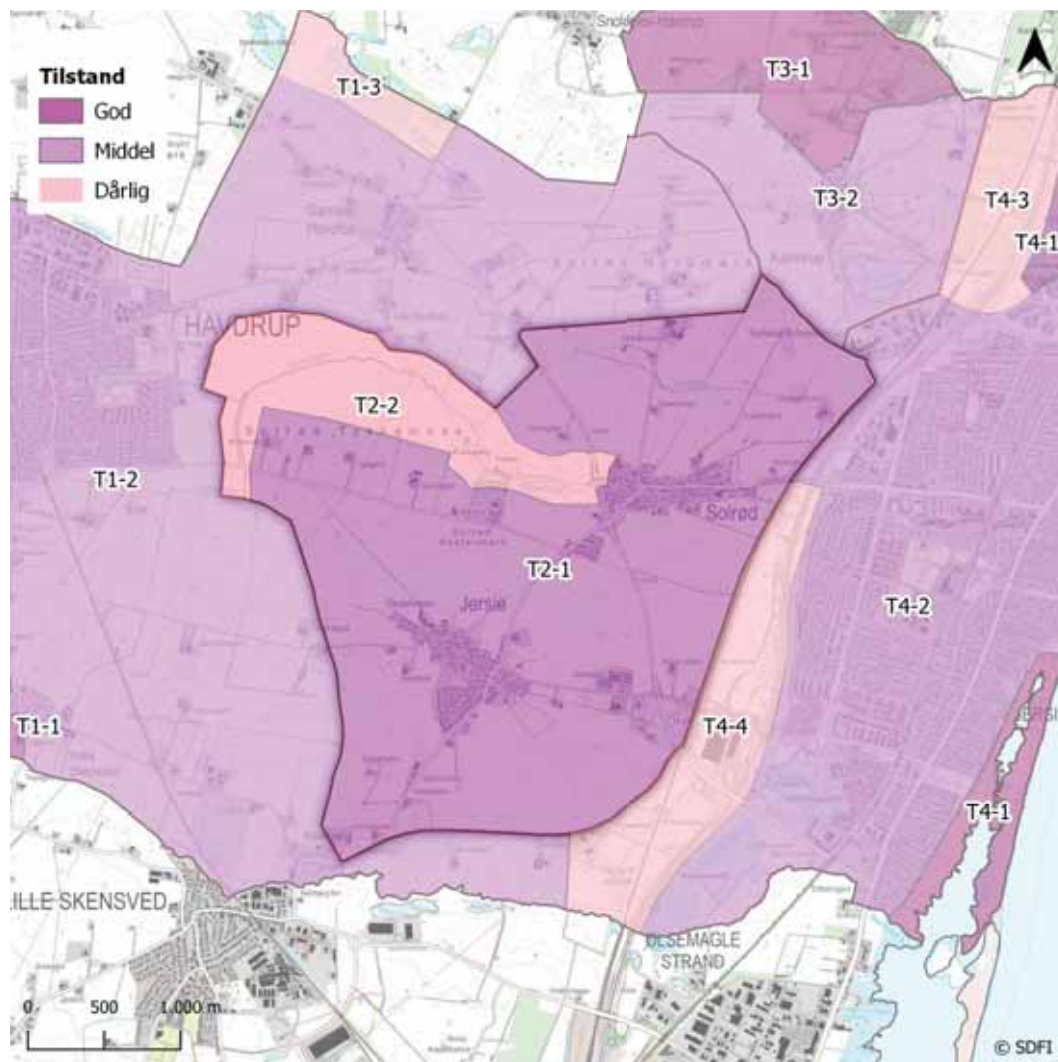
Landskabskarakterens tilstand er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor intakt er de karaktergivende strukturer i forhold til landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor god er den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer?*
- *I hvor høj grad er landskabet visuelt påvirket af tekniske anlæg og byggeri?*

Landskabets karakter kan vurderes i god, middel eller dårlig tilstand.

Vurderingen af landskabskarakterens tilstand tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde.

I hovedparten af området er landskabet vurderet i middel tilstand, mens landskabet omkring Solrød Bæk, i den nordvestlige del af området, er vurderet i dårlig tilstand.

Figur 4.5: Kort som viser, hvordan vurderingerne af tilstanden fordeles i området.

4.7.1 Middel tilstand

Landskabets tilstand er vurderet middel, når alle tre parametre er middel, eller når en er god, en er middel og en er dårlig.

4.7.1.1 T2-1 Udskiftningslandskabet

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til oprindelsen er vurderet middel. Flere hegn, diger og små veje er forsvundet og marker er lagt sammen, mens nye udstykninger er lagt til omkring de to landsbyer. Dog er den oprindelige udstykning erkendelig i de tilbageværende strukturer.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer er svingende, men vurderes overvejende middel.

Landskabet er visuelt påvirket af tekniske anlæg, herunder højspændingstraceet, der forløber gennem landskabet. Mod øst forløber motorvejen og jernbanen, der giver et stærkt teknisk præg, og derudover er der en del trafik på Roskildevej, hvilket er med til at præge landskabet. Biogasanlægget, som ligger ved den sydlige afgrænsning af området, samt industribebyggelse lige syd for kommunegrænsen til Køge Kommune, er også synlige, særligt fra den sydlige del af området.

4.7.2 Dårlig tilstand

Landskabets tilstand er vurderet dårlig, når mindst to parametre vurderes at være dårlige.

4.7.2.1 T2-2 Solrød Bæk

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til landskabets oprindelse som erosionsdal er vurderet dårlig. Hovedparten af området er opdyrket, hvilket gør det svært at erkende landskabets oprindelige naturgrundlag i form af dalstrukturen med engarealer omkring Solrød Bæk.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand er grundet opdyrkningen af engarealerne vurderet dårlig.

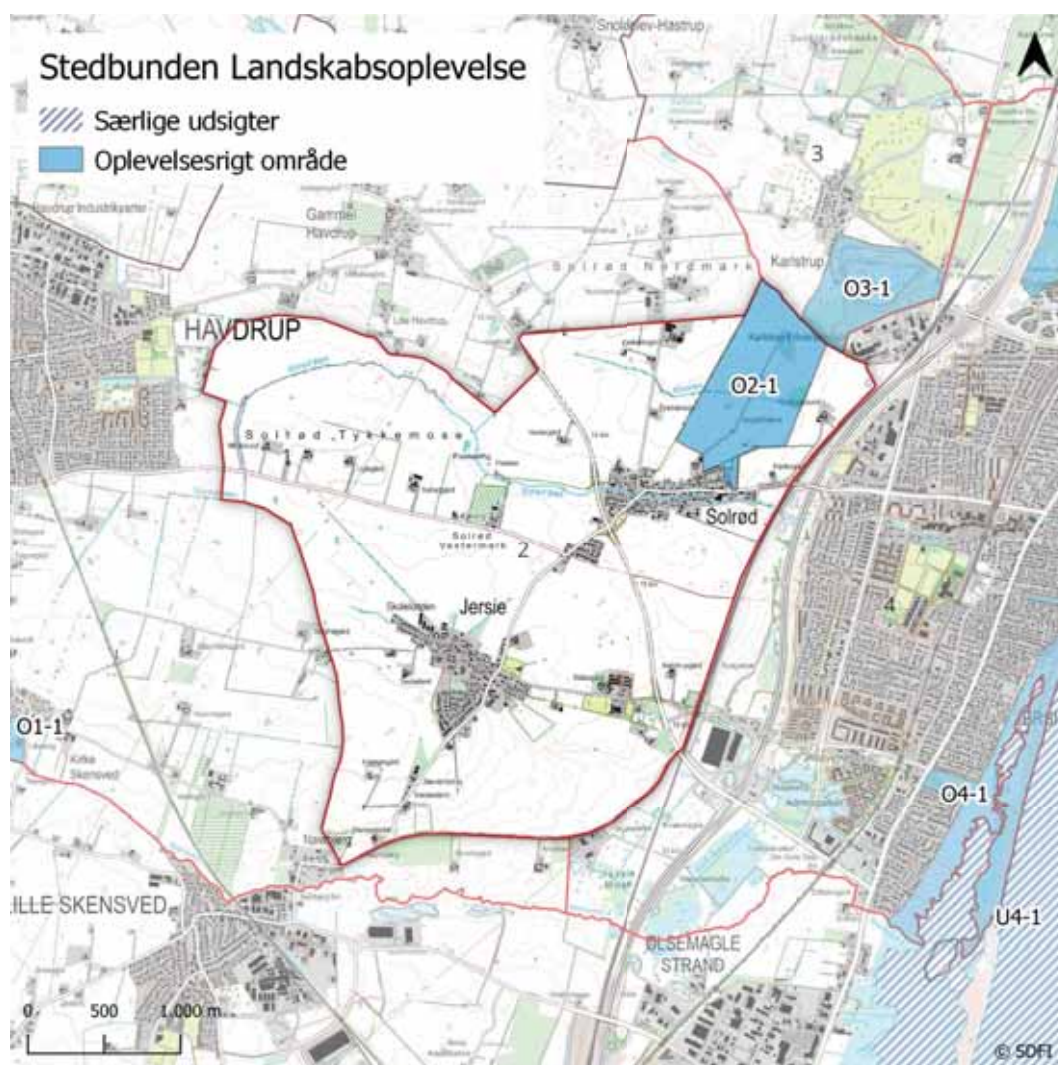
Landskabet påvirkes af det gennemskærende højspændingstracé og i mindre grad af den trafikerede Roskildevej, som giver visuel uro.

4.8 Vurdering – oplevelsesværdi

Vurderingen af landskabskarakterens oplevelsesværdi handler om at afgrænse områder eller elementer i landskabet, der på grund af sin karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og dermed har en særlig oplevelsesværdi.

Landskabskarakterens oplevelsesværdi kan således knytte sig til en **stedbunden oplevelse**, et **særligt oplevelsesrigt enkeltelement** samt **særlige udsigter**.

Der vurderes at være en **stedbunden landskabsoplevelse** i landskabet nord for Solrød, der knytter sig til et strøg af otte tætliggende gravhøje på den dyrkede landbrugsflade.

Figur 4.6: Kort som viser, hvordan vurderingerne for oplevelsesværdi fordeler sig i området.

4.8.1 Stedbunden Landskabsoplevelse

Vurderingen af oplevelsesrige landskaber handler om at afgrænse de landskaber, der på grund af deres karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og deraf en særlig oplevelsesværdi.

4.8.1.1 O2-1 Tætliggende gravhøje

Nord for Solrød findes et strøg af otte tætliggende gravhøje, der vurderes at følge en vejlinje fra bronzealderen. Gravhøjene udgør en samlet kulturhistorisk helhed, der opleves som markante elementer i landskabet. Derudover bidrager gravhøjene til landskabets visuelle karakter. Gravhøjene er beliggende i en grøn kile, udpeget i den statslige Fingerplan.

Landskabsoplevelsen knytter sig til oplevelsen af gravhøjenes placering på den åbne landbrugsflade, hvor gravhøjene kan opleves i sammenhæng. For at fastholde oplevelsen af gravhøjene som markante elementer i landskabet, er det vigtigt at evt. udvikling ikke medfører visuel afskærmning og forringelse af gravhøjenes sammenhængende karakter.

4.9 Målsætning for landskabets karakter

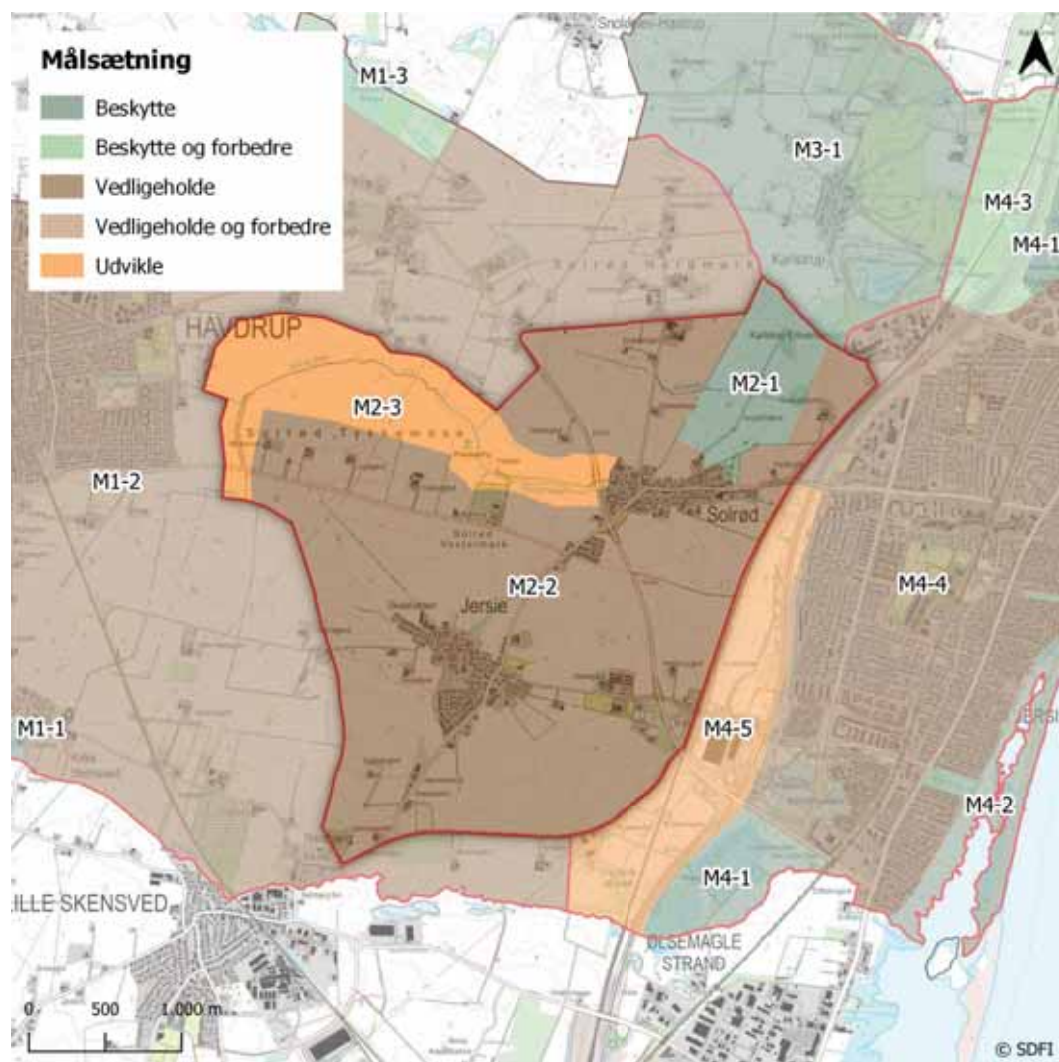
Målsætninger for landskabets karakter fastlægges på baggrund af vurderingerne af landskabskarakterens styrke, tilstand og særlige oplevelsesmuligheder ved hjælp af følgende matrice:

Tilstand \ Styrke	Særligt karakteristisk	Karakteristisk	Karaktersvag	Kontrasterende
God	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Middel	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Dårlig	Beskytte og forbedre	Vedligeholde / forbedre	Udvikle	Konkret vurdering

Hvis et område er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder, løfter det det strategiske mål et niveau (rykker ét felt til venstre). Dvs. et område, der er vurderet karakteristisk, i middel tilstand og med visuelle oplevelsesmuligheder får målsætningen *beskytte* i stedet for *vedligeholde*.

Målsætningen er således fastlagt på baggrund af en ren landskabsfaglig betragtning og knytter sig til det konkrete landskabsområde og med afsæt i det metodiske grundlag for analysen (LKM). Målsætningerne i analysen er ikke politisk bindende eller et udtryk for Solrød Kommunes politiske målsætninger.

Hovedparten af landskabet vurderes karakteristisk med en målsætning om vedligeholdelse. Landskabet omkring Solrødhøjene i det nordøstlige hjørne vurderes at have særlige oplevelsesmuligheder og får derfor en målsætning om beskyttelse. Landskabet omkring Solrød Bæk vurderes karaktersvagt og i dårlig tilstand, og det anbefales derfor at landskabskarakteren udvikles.

Figur 4.7: Kort som viser, hvordan målsætning for landskabs karakter fordeler sig i området.

4.9.1 Områder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes

Her bør der lægges stor vægt på at bevare og styrke landskabets karaktergivende strukturer og elementer. Der bør således ikke ske ændringer i området, der kan svække, forstyrre eller sløre landskabets karakter eller særlige oplevelsesmuligheder, hvis den nuværende landskabskarakter ønskes fastholdt.

4.9.1.1 M2-1 Solrødhøjene

Landskabet er vurderet karakteristisk, men med særlige oplevelsesmuligheder, der knytter sig til de otte tætliggende gravhøje som ligger i det åbne landskab, og som vurderes at følge en vejlinje fra bronzealderen. Derfor anbefales det, at landskabets karakter beskyttes.

Målsætningen betyder, at der i området kun bør ske ændringer, såfremt disse ændringer er med til at opretholde eller styrke landskabets særlige oplevelsesværdier. I dette område handler det særligt om at fastholde oplevelsen af gravhøjene som markante elementer i landskabet.

4.9.2 Områder, hvor landskabskarakteren bør vedligeholdes

Her bør udvikling ske med hensyn landskabets karaktergivende strukturer, der med fordel kan være retningsgivende for byudvikling, nyt byggeri, skovrejsning og lignende.

4.9.2.1 M2-2 Udskiftningslandskabet

Landskabet er vurderet karakteristisk og uden særlige oplevelsesværdier, derfor anbefales det at landskabskarakteren vedligeholdes.

Målsætningen indebærer, at ændringer i landskabet bør tilpasses landskabets overordnede karaktertræk for at opretholde denne. I dette område handler det i høj grad om at opretholde landskabets forholdsvis enkle og åbne karakter, samt at sikre at indplacering af nye elementer i landskabet ikke tilfører yderligere kompleksitet til landskabet. For stjerneudstykningsne handler det særligt om at sikre at bebyggelsen overvejende placeres i tilknytning til de to landsbyer, og at der optræder beplantning omkring bebyggelse, så der sikres en fortsat grøn byrand.

Der bør være særlig opmærksomhed på at opretholde de visuelle relationer på tværs af landskabet og friholde kig til og fra landsbyerne..

4.9.3 Områder, hvor landskabskarakteren kan udvikles

Hvis landskabskarakteren fremstår svagt i et område, kan landskabskarakteren her føres tilbage til udgangspunktet eller helt omskabes ved at indføre nye funktioner og elementer, som giver området en ny landskabskarakter. Ændringerne bør ske i harmoni med de omkringliggende landskaber.

4.9.3.1 M2-3 Solrød Bæk

Landskabet er i dette område vurderet karaktersvagt og uden særlige oplevelsesværdier, ligesom landskabet er vurderet i dårlig tilstand. Derfor anbefales det at landskabskarakteren udvikles.

Målsætningen indebærer, at ændringer i landskabet bør tilpasses landskabets naturgrundlag. I dette landskab handler det i høj grad om at styrke dalkarakteren og engarealer langs Solrød Bæk. Den fremtidige etablering af Solrød Bæk vand- og naturprojekt med skov og lysåben natur, vil ændre på karakteren og tilpasse landskabet så det i højere grad stemmer overens med landskabets naturgrundlag.

4.10 anbefalinger til landskabelige hensyn

Med udgangspunkt i analyse, vurdering og målsætninger for landskabets karakter, er der formuleret en række faglige anbefalinger til, hvordan de landskabelige hensyn i de enkelte dele af kommunen kan varetages i planlægning og sagsbehandling.

Anbefalingerne forholder sig til samme emner som sårbarhedsvurderingen, og tager afsæt i en konkret vurdering af landskabets sårbarhed over for ændringer samt målsætningerne for landskabets karakter. Sårbarhedsvurdering indgår derfor også i samme afsnit som anbefalingerne. Bemærk, at anbefalingerne som udgangspunkt forholder sig til at opretholde landskabets karakter, som den er i dag.

4.10.1 Bærende karaktertræk

Sårbarhedsvurdering

I hovedparten af området vurderes landskabskarakteren generelt robust over for udvikling, så længe det sker med respekt for landskabets overordnede karaktertræk, herunder de visuelle relationer på tværs af landskabet, samt i overensstemmelse med den enkle karakter og de stjerne- og kamudskiftede strukturer, der kendetegner landskabet.

I den nordøstlige del af området, som er præget af tætliggende gravhøje, vurderes landskabet at have særlige oplevelsesmuligheder, der knytter sig til oplevelsen af gravhøjenes placering på landbrugsfladen. I dette område er landskabet vurderet sårbart over for udvikling, der medfører visuel afskærmning og forringelse af gravhøjenes sammenhængende karakter.

Anbefalinger

Såfremt det ønskes at opretholde landskabets karakter, anbefales det at fastholde den landbrugsprægede karakter med middelstore, dyrkede marker og enkle bevoksninger i form af læhegn, der fastholder landskabets transparente og rumlige karakter.

Det anbefales, at landskabets udskiftningsstrukturer generelt fastholdes og om muligt tydeliggøres i landskabet. Nye elementer i landskabet, herunder bevoksning, veje mv., bør generelt følge disse strukturer.

Det anbefales, at den bevoksede karakter opretholdes omkring byrande, bebyggelse og anlæg, som afskærmer disse i landbrugslandskabet.

Der bør være opmærksomhed på at fastholde de visuelle relationer på tværs af landskabet og til de omgivende landskabsområder. Det anbefales således, at der ikke etableres nye elementer i landskabet, der bryder disse visuelle relationer væsentligt, ligesom de ikke bør bryde landskabets enkle karakter.

Det anbefales, at der i landskabet omkring Solrød Bæk generelt arbejdes med at fremhæve landskabets geologiske strukturer i form af den svagt markerede erosionsdal, der strækker sig på tværs af landbrugsfladen til kysten i øst. Det anbefales, at der særligt arbejdes med at genskabe landskabets oprindelige naturprægede karakter langs Solrød Bæk, inden den intensive opdyrkning. Herved kan den sammenhængende dalstruktur i højere grad fremhæves som et bærende element i landskabet, og dermed styrke landskabets karakter.

I landskabet med tætliggende gravhøje anbefales det, at deres visuelt sammenhængende karakter beskyttes.

4.10.2 Naturudvikling

Sårbarhedsvurdering

Landskabet, som er særligt kendetegnet ved udskiftningsstrukturerne, og dermed den landbrugsmæssige udnyttelse af landskabet, har i dag et fravær af natur og vurderes i det lys sårbart over for naturudvikling, der slører den kulturhistoriske fortælling som landbrugslandskab. Sårbarheden knytter sig dog overvejende til at opretholde de kulturbetingede stjernestrukturer og de lysåbne marker. Såfremt disse bærende karaktertræk fortsat kan opretholdes, kan landskabets karakter være forenelig med udvikling af ny natur.

Landskabet omkring Solrød Bæk vurderes generelt at være forenelig med naturudvikling, idet landskabets geologiske oprindelse knytter sig til dalstrukturen, der er sløret ved intensiv dyrkning. I dette område vurderes landskabet derfor ikke sårbart over for naturudvikling, da natur er forening med landskabets geologiske oprindelse.

Anbefalinger

For den del af karakterområdet, hvor landskabet er kendetegnet ved udskiftningsstrukturerne, er det karakteristisk, at naturen er fraværende. Det vurderes dog muligt at indpasse lysåbne naturtyper på markflader, der karaktermæssigt har samme udtryk som de dyrkede marker.

Særligt omkring Solrød Bæk er der potentiale for betydelig naturudvikling, som knytter sig til naturgrundlagets oprindelse. Det anbefales at dalsænkningens karakter styrkes, eksempelvis med beplantning langs dalens sider, samt genopretning af lysåbne arealer i tilknytning til vandløbet, som styrker oplevelsen af dalstrukturen.

4.10.3 Skovrejsning

Sårbarhedsvurdering

Skov er ikke betragtet som et karaktergivende element, og derfor vil skovrejsning tilføre et nyt landskabselement, der kan påvirke eller udvikle landskabskarakteren. I det lys kan landskabskarakteren være sårbar over for skovrejsning. Såfremt der arbejdes med skovrejsning ud fra en bevidst strategi kan skovrejsning dog i nogle tilfælde være forenelig med landskabets karakter, og potentielt være med til at styrke de karaktergivende strukturer i landskabet.

Anbefalinger

Det anbefales, at nye skovområder etableres ud fra en bevidst betragtning om, at det vil ændre og udvikle landskabets karakter, herunder landskabets rumlige og visuelle karakter.

Der bør være særlig opmærksomhed på, at væsentlige visuelle relationer til de omgivende landskaber ikke begrænses eller svækkes, samt at skovrejsning ikke forringer oplevelsen af gravhøjene nord for Solrød.

Ny skov kan markere og forstærke overgange mellem landskabskarakterområder, bl.a. vurderes skovrejsning mod grænsen til de tilstødende landskabskarakterområder at kunne styrke oplevelsen af stjerneudstyknungen ved Jersie og Solrød landsbyer. På denne måde kan skov skabe en grøn struktur og en rumlig og visuel kontrast til de omkringliggende åbne landskaber. Særligt mod den østlige områdegrense kan skovrejsning fungere som en rumlig og visuel afgrænsning mod den infrastrukturelle korridor, og dermed være med til at nedbringe infrastrukturenlæggenes visuelle påvirkning på landskabet.

Ligeledes kan skovrejsning syd for Åmarken, i landskabsområdet Havdrup landbrugslandskab, også styrke karakteren og oplevelsen af dette landskabsområde.

Ny skov kan også styrke oplevelsen af dalstrukturen omkring Solrød Bæk som et sammenhængende dalstrøg.

4.10.4 Landbrugsbyggeri og stort byggeri i landzone **Sårbarhedsvurdering**

Landskabet er i dag kendetegnet ved, at bebyggelsen overvejende er middelstor skala.

Bebyggelsesmønsteret er karakteriseret ved at være knyttet til de gamle bykerner Solrød og Jersie landsbyer, som bidrager til en koncentration af bebyggelse. Herved er bebyggelse i landskabet begrænset og ligger ofte delvist afskærmet af beplantning.

Landskabet vurderes derfor sårbart over for indpasning af nyt byggeri, særligt ved stort og markant byggeri, som vil kræve indpasning i landskabet.

Anbefalinger

Stort eller på anden måde markant byggeri kan bryde landskabets middelstore skala. Det anbefales, at dette som udgangspunkt begrænses.

Det anbefales, at nødvendigt byggeri indpasses med hensyn til landskabets karakter. Nye bygninger bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, så de fremstår som en samlet enhed og så vidt muligt placeres i karakterområdets grænse, hvor det i mindre grad forstyrrer landsbyernes karakter. Her kan nyt byggeri med fordel indpasses og i sammenhæng med ny beplantning, der kan markere overgangen mellem karakterområderne.

Bygninger og den samlede bygningsmasse bør fremstå ensartet og harmonisk med fokus på det visuelle udtryk. Nybyggeri bør generelt opføres i ikke-reflekterende materialer, samt mørke og afdæmpede nuancer inden for jordfarveskalaen, så det så vidt muligt indpasses i landskabets naturlige farver.

Det anbefales, at landskabets bevoksningsstruktur anvendes til visuel afskærmning af bebyggelsen, så bebyggelse i stor skala nedtones i landskabet. Samtidig bør der også tænkes i bagvedliggende beplantning, der overstiger bygningshøjden for bedre indpasning af ny bebyggelse.

4.10.5 Byudvikling og byrand

Sårbarhedsvurdering

Landsbyerne Jersie og Solrød har en overvejende klart defineret byrand, som markeres af overgangen mellem de åbne marker og de grønne til transparente byrande, som er særligt karakteristisk for landsbyerne. Med den afskærmende bevoksning optræder byerne ikke særligt synligt i landskabet.

Landskabet vurderes sårbart over for byudvikling i de to landsbyer, der i dag er kendetegnet ved en grøn og visuel afskærmet byrand, og som i høj grad optræder som en integreret del af landskabets karakter. Her vurderes byudvikling at kunne bryde denne karakter.

Sårbarheden knytter sig til oplevelsen af de oprindelige landsbystrukturer og landsbyernes sammenhæng med de omkringliggende stjerneudskiftede marker. Særligt ved Solrød Landsby er strukturen af den oprindelige landsby overvejende intakt, mens Jersie Landsby i højere grad er blevet udbygget med parcelhusudstyknings.

Solrød Landsbys placering tæt ved Solrød Strand, gør landsbyen særligt sårbar over for at blive opslugt af byen i et omfang, så landsbyen ikke længere kan erkendes som en selvstændig landsby.

Anbefalinger

Det er generelt væsentligt, at byudvikling i området sikrer et harmonisk samspil med landskabets karakter og værner om de kvaliteter, der kendetegner landskabet.

Det anbefales, at byranden ikke præges af stort eller markant byggeri, der markerer sig i landskabet og som dermed vil optræde visuelt dominerende.

I forbindelse med byudvikling bør der arbejdes for at skabe en grøn overgang til det omkringliggende landskab, så bebyggelsen i højere grad fremstår visuelt afskærmet. Dette vil afspejle landskabets generelt bevoksningsprægede karakter.

Ved evt. byudvikling anbefales det, at dette sker med udgangspunkt i landsbyernes eksisterende struktur, samt at byudvikling styrker oplevelsen af landsbyerne som særegne enheder med en samlet grøn byrand.

Det anbefales særligt at oplevelsen af Solrød som selvstændig landsby sikres. Ved byudvikling mod øst, anbefales det at man sikrer en landskabelig afslutning af landsbyen som tydeligt markerer overgangen mellem Solrød landsby og byområdet Solrød Strand. Dette kan eksempelvis opnås ved at arbejde med rumskabende landskabselementer, som skovrejsning og afskærmende bakkeformationer.

4.10.6 Tekniske anlæg

Sårbarhedsvurdering

For området vurderes store tekniske anlæg generelt at bryde med landskabets middelstore skala og enkle karakter.

Etablering af lave tekniske anlæg, som f.eks. solceller, vurderes ligeledes at bryde med områdets karakter og oplevelsen af landsbyerne i landbrugslandskabet.

Anbefalinger

Det anbefales, at landskabet friholdes for høje tekniske anlæg, der vil virke dominerende i landskabet og påvirke udsigterne betydeligt.

Ligeledes anbefales det, at landskabet friholdes for lave tekniske anlæg. Det anbefales, at etablering af nødvendige lave tekniske anlæg indpasses i karakterområdets grænse, og at det sker på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte anlæg.

For at landskabet påvirkes mindst muligt, ved etablering af nye tekniske anlæg, der er nødvendige for områdets drift, anbefales det, at de indpasses i landskabets eksisterende stjerneudstyknings strukturer og elementer.

Ved indpasning af tekniske anlæg anbefales det, at der tages højde for landskabets middelstore skala, og at anlæg holdes i mindre enheder, samt sikre at det ikke kompromitterer oplevelsen af landsbyerne som særegne enheder.

Ved indpasning af tekniske anlæg anbefales det, at eksisterende og ny, supplerende beplantning anvendes til afskærmning af anlægget. Herved kan anlæggets tekniske påvirkning af landskabet nedtones. Det vurderes vigtigt for oplevelsen af området, at nye elementer ikke bryder med landskabets udskiftningsstruktur.

Ved indpasning af tekniske anlæg anbefales det, at det gøres med en opmærksomhed på, hvordan anlægget placeres i terrænet. I områder, hvor terrænet optræder med store terrænvariationer, kan anlægget potentielt optræde med stor synlighed fra de omkringliggende områder, mens anlægget i højere grad kan indpasses visuelt i områder, hvor terrænet er mere jævnt.

5. Område 3, Karlstrup mosaiklandskab

Denne landskabsanalyse tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM) til at analysere og beskrive landskabets kendetegn, samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

Landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

Landskabsområderne er afgrænset, så de geologiske-, kulturbetingede-, og rumlige og visuelle karaktertræk, der især kendetegner landskabet inden for det enkelte område, adskiller sig fra karakteren i de omgivende landskaber. Disse karaktertræk er landskabets hovedkarakter og betragtes som områdets landskabsidentitet.

Delområdet, hvor de bærende karaktertræk er anderledes end hovedkarakteren, beskrives for sig.

Området ligger i den nordlige del af Solrød Kommune. Landskabet har dets oprindelse i udskiftningstiden og er særligt kendetegnet ved et varierende udtryk fra Karlstrup by, bakkelandskabet, golfbanen og kalkgraven, som gør det til en mosaik af forskellige landskabstyper. Området er 360 ha.

5.1.1 Landskabets bærende karaktertræk

Karlstrup Bakkelandskab er karakteriseret ved et dyrket, bakket landskab, der rejser sig ud mod det lavtliggende kystforland i øst. Landskabet gennemskæres af mindre, østgående naturligt slyngede vandløb, der har dannet mindre dalsænkninger i terrænet. Bevoksningsstrukturen er meget varieret, tæt og udgøres af lave hegn, tætte læhegnsbeplantninger og mindre skovområder, der inddeler landskabet i mindre landskabsrum. Spredt i landskabet findes enkelte gårde og husmandssteder. Særligt karakteristisk for landskabet er, at det indeholder flere landskabstyper, hvor mange af dem er fritidspræget. Tilsammen skaber det et sammensat mosaik- og bakkelandskab i lille skala, hvor bakkerne og den tætte bevoksning afgrænser landskabet i mindre landskabsrum.

5.1.2 Landskabets værdier

De særlige oplevelsesværdier knytter sig til den store variation i landskabets anvendelser, terrænformer og rumligheder.

Karlstrup Kirke er frit beliggende i landskabet og opleves fra flere steder i landskabet som et visuelt pejlemærke.

Karlstrup Kalkgrav, med det blågrønne vandhul og de omgivende tætbevoksede kalkstensskrænter, er et oplevelsesrigt landskab, der udgør en betydelig rekreativ kvalitet til området. I området opleves der ligeledes en stor stilhed på trods af byens nærhed.

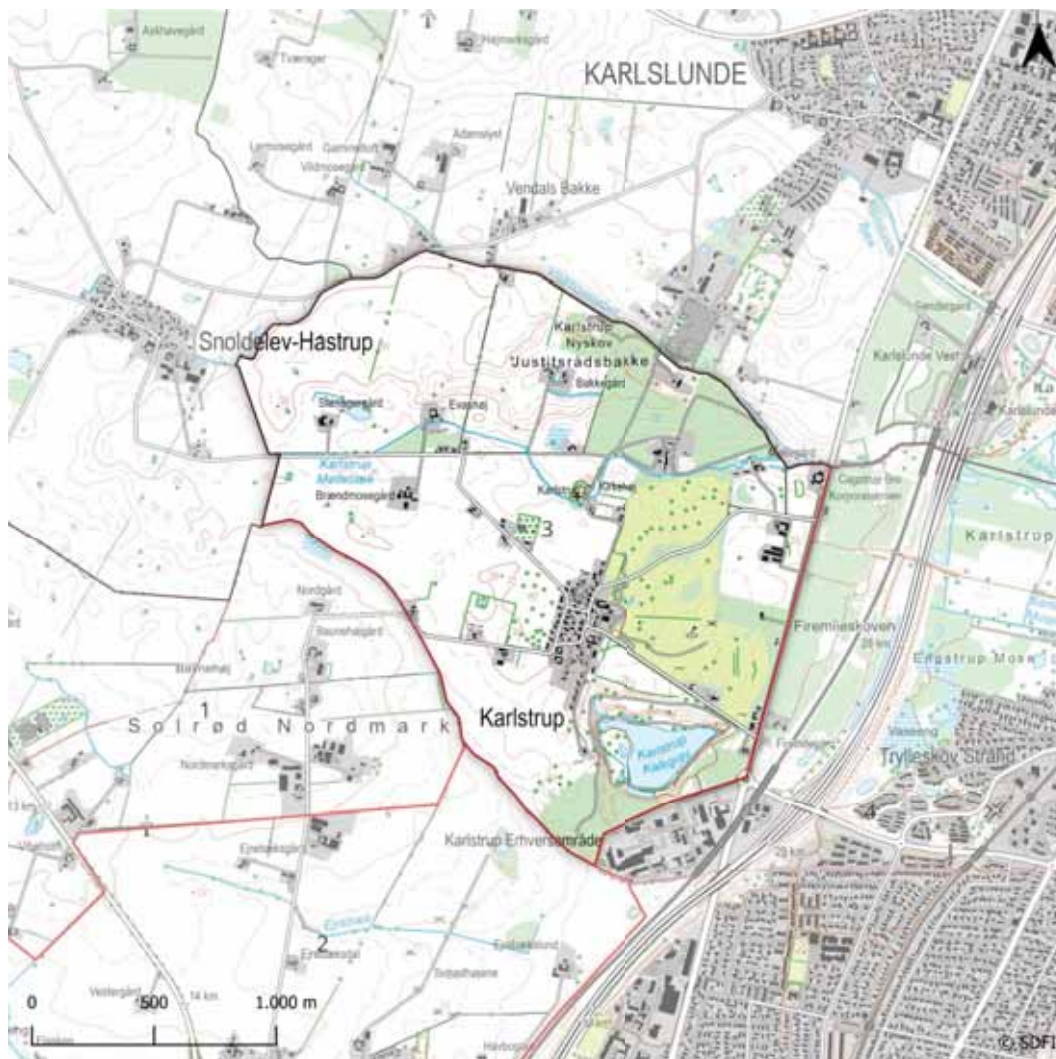
5.1.3 Landskabets potentialer

I disse områder bør ændringer i landskabet kun ske, såfremt de er med til at understøtte landskabets særlige karakter og oplevelsesværdier.

Der er særligt potentiale for at styrke landskabets natur og grønne forbindelser, og der kan med fordel udarbejdes en strategi for at udvikle landskabets karakter på tværs af kommunegrænserne, med fokus på at styrke oplevelsen af området som en del af Ramsødalen.

5.2 Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet omfatter den nordlige del af Solrød Kommune og har et samlet areal på 360 ha.

Figur 5.1: Områdets afgrænsning og beliggenhed i kommunen.

Området afgrænses mod syd af det transparente udskiftningslandskab ved Jersie og Solrød landsbyer. Mod sydvest afgrænses landskabsområdet af det sammensatte og ustrukturerede landskab med blokudskiftningsstruktur, som udgør landskabsområdet Havdrup Landbrugslandskab.

Mod vest er landskabsområdet afgrænset ved kommunegrænsen til Roskilde Kommune, der ligeledes markerer en karaktermæssig overgang til udskiftningslandskabet omkring Snoldelev-Hastrup, i Roskilde Kommune.

Mod nord strækker landskabsområdet sig på tværs af kommunegrænsen til Greve Kommune. Analysen omfatter dog kun en beskrivelse og vurdering af den del af området, der ligger inden for Solrød Kommune.

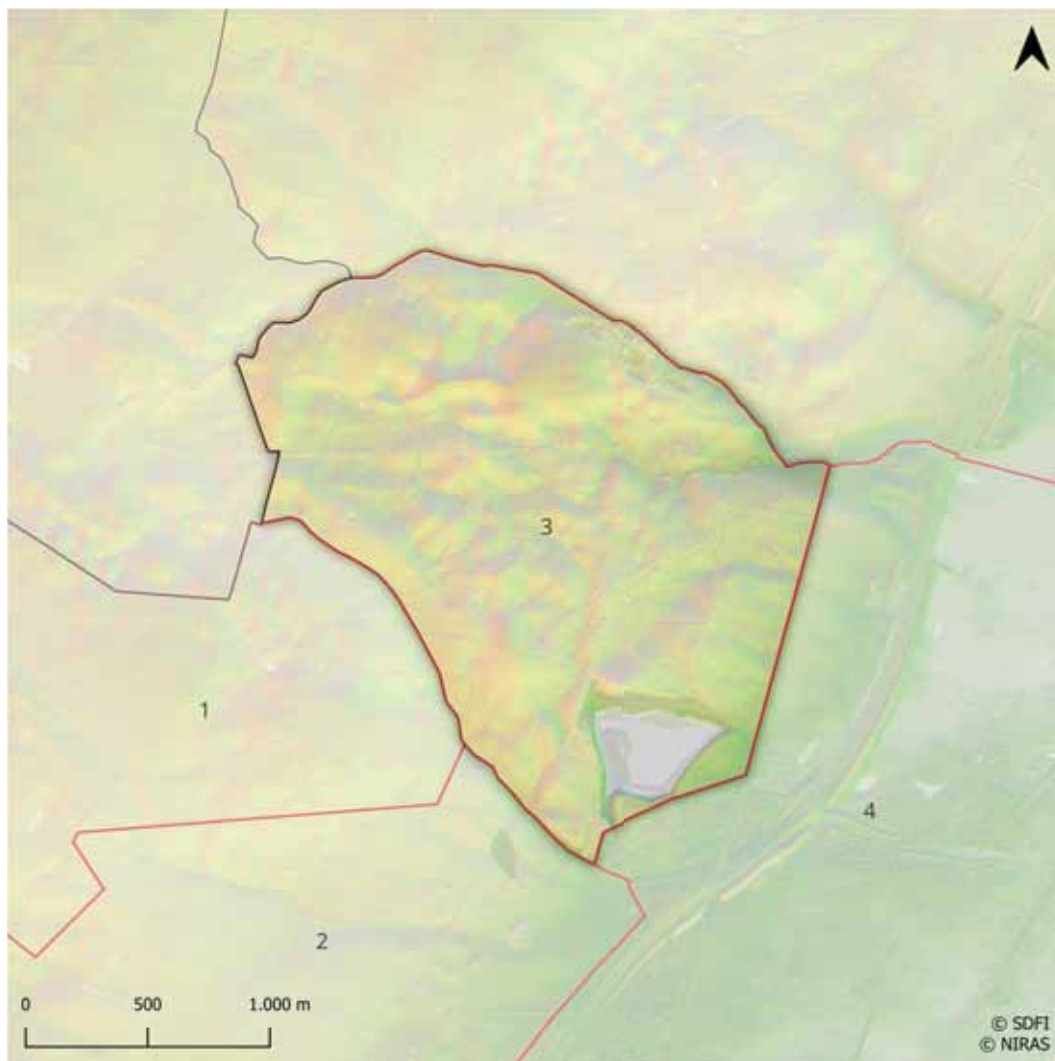
Området afgrænses mod øst af den infrastrukturelle korridor, som løber langs Solrød Strand bybånd, og som er præget af landskabets bymæssige karakter.

5.3 Geologiske karaktertræk

Området er generelt kendetegnet ved et bakket terræn som brydes af mindre dalsænkninger, hvor små vandløb løber mod kysten. Karlstrup Kalkgrav bryder med den naturlige geologi og et tydeligt menneskeskabt karaktertræk.

5.3.1 Terrænformer

Terrænet består af et bakket terræn, der rejser sig fra landskabsområdets grænse i vest og danner en selvstændig morænebakkeformation, der falder ned mod kysten i øst.

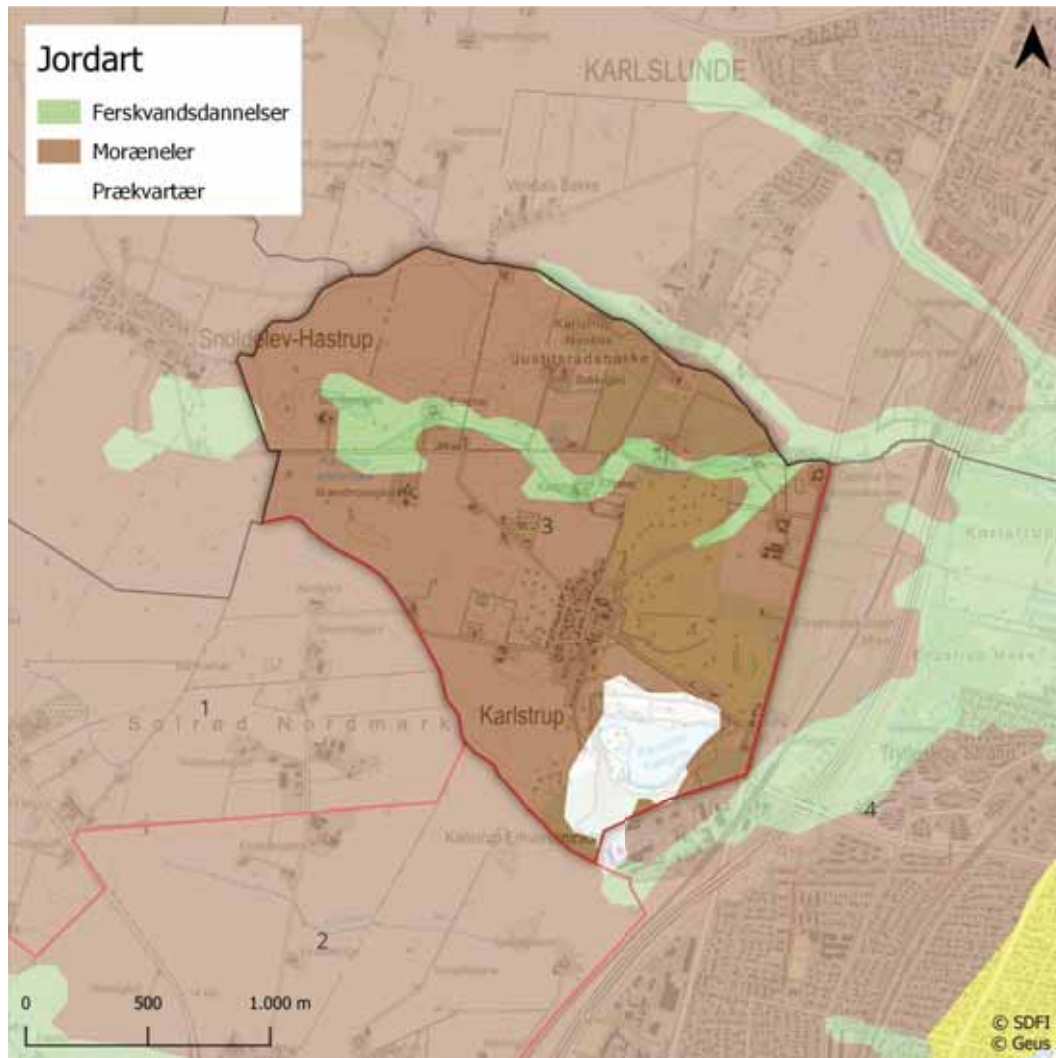
Figur 5.2: Farvekodet højdemodel med hældnings-retningskort, der viser landskabsområdets terrænforhold. Det overdrevne skyggekort fremhæver terrænavariationer og detaljer, mens grøn angiver lavt terræn og gult angiver højt terræn.

Bakkeformationen gennemskæres af mindre dalsænkninger, der munder ud i et mindre, men markant tunneldalsforløb med stejle dalsider i den østlige del af området. Tunneldalen er dannet ved, at smeltevand fra isen i den sidste istid er strømmet under islaget og herved har eroderet ned i underlaget, hvorved det har efterladt en langstrakt dalstruktur i landskabet.

Tunneldalsforløbet har oprindeligt været forbundet med tunneldalen ved Snoldelev og Havdrup Moser og er en del af et større sammenhængende tunneldalskompleks, Ramsødalen, som fortsætter ind i Roskilde Kommune mod vest og Greve Kommune mod øst.

5.3.2 Jordart

Områdets jordtypesammensætning er simpel. Området består hovedsageligt af moræneler med ferskvandsaflejringer langs den centrale ådal. I den sydlige del af området, omkring kalkgraven, findes prækvartær, der er betegnelsen for den jordart, som dateres til før den nuværende geologiske periode.

Figur 5.3: Fordeling af landskabets jordtyper.

5.3.3 Hydrologiske forhold

I dalsænkningerne findes to mindre vandløb, henholdsvis Karlstrup Møllebæk centralt i området og Vildmoseløbet ved den nordlige kommunegrænse. Langs områdegrensen i syd løber en grøft i dalsænkningen.

Der findes en række mindre søer i forbindelse med terrænlavninger.

I den sydlige del af området findes Karlstrup Kalkgrav, der er kendetegnet ved en stor dyb sø i de tidligere udgravninger.

5.4 Kulturbetingede karaktertræk

Landskabet er særligt kendetegnet ved en variation af strukturer og anvendelser, som knytter sig til landskabets varierende oprindelser, og som bidrager væsentligt til landskabets mosaikkarakter.

5.4.1 Landskabskarakterens oprindelse

Landskabets kulturbetingede karaktertræk udspringer af forskellige forhold, særligt udskiftningstiden, råstofindvinding og en fritidsbetonet anvendelse i form af golfbane.

Udskiftningen er synlig ved stjerneudstyknings ved Karlstrup landsby og blokudskiftning i den nordlige del af området, som fremstår ved et svagt mønster i strukturen af veje, hegn og diger.

Oprindelsen bærer også præg af tidligere råstofindvinding ved Karlstrup Kalkgrav i den sydøstlige del af området, som i dag udgør et rekreativt område, samt golfbanen i den østlige del af området.

5.4.2 Dyrkningsstruktur

Arealanvendelsen er præget af det dyrkede landbrugslandskab med små ekstensivt græssede arealer, samt rekreativ anvendelse i forbindelse golfbane og Karlstrup Kalkgrav.

Udskiftningstidens udstykninger er afspejlet i markstrukturen og de mønstre, som hegn og grøfter stadig i dag tegner i landskabet, selv om strukturerne er fragmenterede og præget af, at marker gennem tiden er lagt sammen.

Mod syd bærer områdets dyrkningsstruktur præg af naturlig tilgroning af området efter overgang fra råstofindvinding til fritidsbetonet anvendelse.

5.4.3 Bevoksningsstruktur

Bevoksningsstrukturen er domineret af læbevoksninger langs markerne, samt spredtliggende skovbevoksninger.

Den østlige del er mere præget af tæt og varieret bevoksning omkring kalkgraven, spredt kultiveret skovbevoksning ved golfbanen, samt Karlstrup Nyskov og juletræsplantager i den nordlige del af området.

Byranden ved Karlstrup fremstår med grøn bevoksning.

5.4.4 Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesmønstret er karakteriseret ved udskiftningsstrukturen, hvor stjerneudstyknings omkring Karlstrup bidrager til en koncentration af bebyggelse omkring den gamle bykerne. Blokudstyknings ses ved de spredtliggende husmandssteder og enkelte små og middelstore gårde.

5.4.5 Tekniske anlæg

I landskabet findes enkelte tekniske anlæg. Desuden bidrager de rekreative fritidsanlæg, skydebanen øst for Karlstrup Nyskov og golfklubben nord og øst for Karlstrup med mindre påvirkninger i landskabet.

5.4.6 Kulturhistoriske spor i landskabet

Det mest synlige kulturhistoriske spor i landskabet er Karlstrup Kirke fra det 11. århundrede, på trods af at indsigten til kirken svækkes af omgivende bevoksning. Kirken ligger frit fra Karlstrup landsby.

De kulturhistoriske spor i landskabet knytter sig også til stjerneudstyknings ved Karlstrup by og til det tidligere råstofområde, Karlstrup Kalkgrav, i den sydlige del af karakterområdet. I dag fremstår området med blågrønt

vandspejl og stejle tilgroede skrænter af hvid kalksten, hvorfra der kan findes fossiler. Området er kulturhistorisk interessant i kraft af den tidligere råstofindvinding og den senere omdannelse til et rekreativt område.

5.5 Rumlige og visuelle karaktertræk

Landskabets skala varierer men er overvejende lille. Landskabet er komplekst og sammensat af flere forskellige typer af landskabselementer, hvor udskiftningslandskabet, den karakteristiske råstofgrav og golfbanen tegner landskabets overordnede strukturer. Det bakkede terræn og den varierede bevoksning afgrænser landskabsrummene og danner flere mindre landskabsrum og påvirker på forskellig vis udsigterne inden for og ud af landskabsområdet.

5.5.1 Skala, kompleksitet og struktur

Landskabet er kendetegnet ved en overvejende lille skala, og en kompleks karakter, med en stor sammensætning af forskellige landskabselementer, strukturer og anvendelser.

Landskabets lille skala er især afspejlet ved områdets bebyggelse, bevoksninger, herunder små skove, plantager og småbevoksninger, samt små til middelstore marker og søer. Det bakkede terræn er ligeledes med til at understrege landskabets lille skala, i form af tætliggende bakkedrag, der danner mindre rumligheder i landskabet.

Landskabet indeholder mange forskellige anvendelser, både i form af dyrkede marker, skove, plantager, golfbane og kalkgrav, som tegner en mosaik af forskellige karaktertræk i landskabet. Den store sammensætning af elementer og strukturer tilfører en stor kompleksitet til landskabet.

Områdets forskellige anvendelser tegner meget varierende strukturer i landskabet, herunder landbrugslandskabets udskiftningsstrukturer, golfbanens banestrukturer og udgravningernes strukturer i kalkgraven. Enkeltvis i de forskellige dele af landskabet optræder strukturerne forholdsvis tydeligt, men tilsammen optræder landskabet med et ustruktureret udtryk.

5.5.2 Rumlig afgrænsning og udsigtsmuligheder

Landskabet er generelt kendetegnet ved mindre, rumligt afgrænsede landskabsrum, som tegnes af de mange bevoksninger og det bakkede terræn, der har en tydelig, rumskabende effekt. De mange afgrænsede rumligheder er med til at give landskabet en overvejende lukket karakter med begrænsede udsigtsmuligheder på tværs, særligt fra bakkedale.

I den vestlige del af området har landskabet dog en mere transparent karakter, og herfra er der stedvis vidtrækkende udsigtsmuligheder fra bakketoppene.

5.5.3 Påvirkning fra bebyggelse og tekniske anlæg

Bebyggelsen er overvejende velintegreret og optræder ikke markant i landskabet, selv om den ofte er synlig.

Landskabets lukkede karakter medfører i høj grad en visuel afskærmning, der nedtoner landskabets påvirkning fra tekniske anlæg. Højspændingstracéet vest for landskabsområdet tilfører dog en visuel påvirkning af landskabet i den vestlige del af området, hvor landskabet er mere transparent.

5.5.3.1 Bebyggelse

Områdets bebyggelse er overvejende godt integreret i landskabet.

Det er kendetegnende for området, at hovedparten af bebyggelsen er koncentreret i Karlstrup landsby, men også at Karlstrup kirke, gårde og husmandssteder ligger synlige i landbrugslandskabet i den vestlige del, som en væsentlig del af landskabets karakter, men uden at de medfører en visuel påvirkning af landskabet.

Karlstrup optræder diskret i landskabet, hvor byranden fremstår med en transparent grøn bevoksning.

5.5.3.2 Tekniske anlæg

I den vestlige del af området er højspændingstracé i Roskilde Kommune synligt og giver visuel påvirkning i det mere transparente landbrugslandskab, som derved får et teknisk præg.

Grundet landskabets lukkede karakter afskærmes flere landskabsrum for påvirkning fra tekniske anlæg. Dette er særligt tydeligt i den østlige del, hvor Karlstrup Erhvervsområde og den infrastrukturelle korridor i høj grad er afskærmet af de bevoksede strukturer, der kendetegner denne del af området.

5.5.4 Visuelle relationer til de omgivende landskabsområder

Mod øst og sydøst brydes de visuelle relationer af landskabets lukkede karakter, hvor særligt Firemileskoven danner visuel afskærmning af den infrastrukturelle korridor.

Mod sydvest og vest, hvor landskabet har en transparent karakter, findes der generelt vide udsigter på tværs af områdets grænser.

Mod nord, hvor landskabsområdet strækker sig på tværs af kommunegrænsen, er der enkelte steder vidtrækende udsigter fra bakketoppe, på tværs af landskabsområderne. Det bakkede terræn er dog ofte med til at bryde udsigterne.

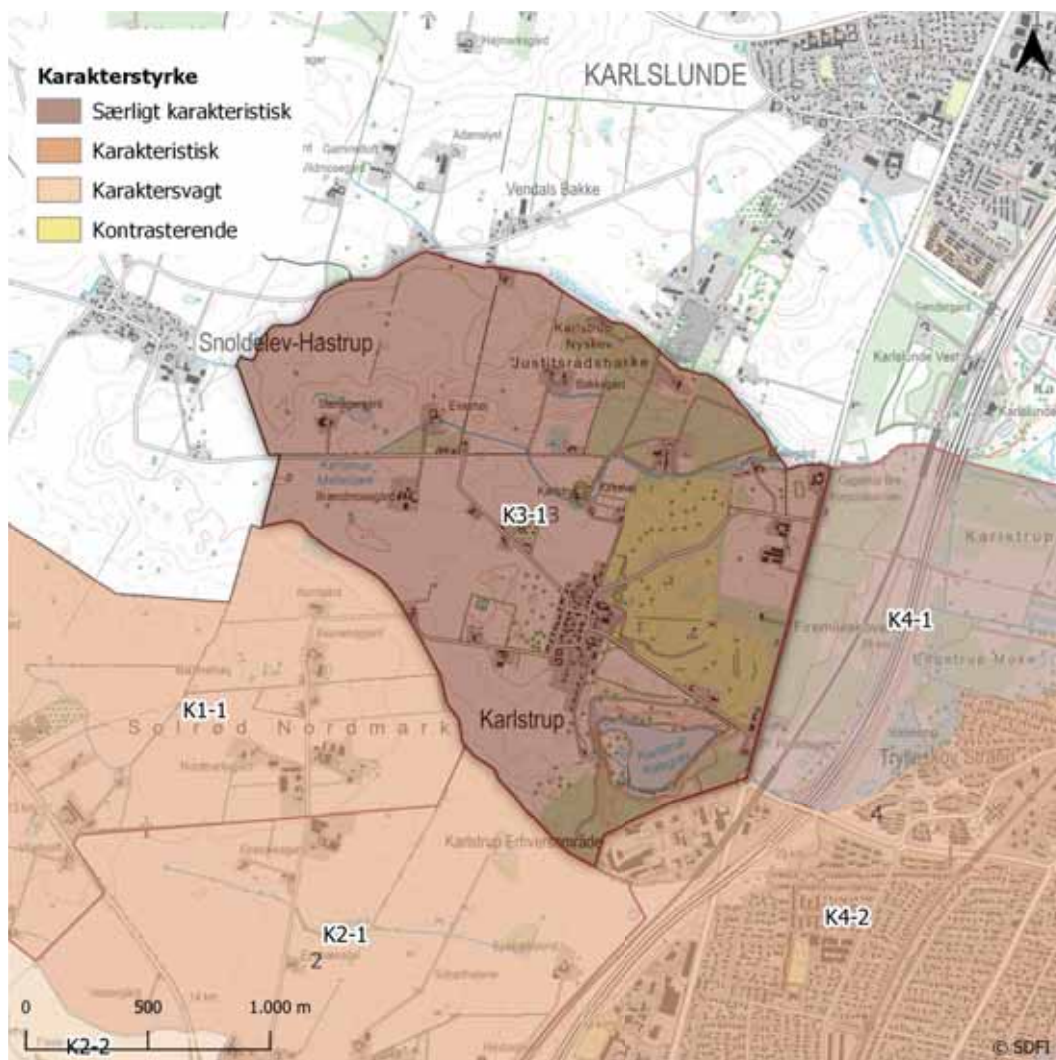
5.6 Vurdering – karakterstyrke

Landskabskarakterens styrke er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor tydeligt er de bærende karaktertræk afspejlet i landskabet?*
- *Hvor tydelig fremgår landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor godt er samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetinget anvendelse?*

Et landskab kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk eller karaktersvagt. I mindre delområder kan landskabskarakteren være helt anderledes og vurderes derfor kontrasterende.

I hele området er landskabet vurderet særligt karakteristisk.

Figur 5.4: Kort som viser, hvordan vurderingerne af karakterstyrke fordeles i området.

5.6.1 Særligt karakteristisk

I de særligt karakteristiske landskaber fremstår nøglekarakteren særligt tydeligt, den kulturhistoriske oprindelse fremstår tydeligt i de karaktergivende forhold, og der er et godt samspil mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer.

5.6.1.1 K3-1 Karlstrup mosaiklandskab

I hele området er den mosaikprægede karakter særligt tydeligt, og er afspejlet i landskabets varierende arealanvendelse, samt de mange forskellige landskabselementer og strukturer. Derudover er det bakkede terræn udtalt inden for hele området.

Landskabets kulturbetingede oprindelse fremstår tydeligt i hele området, og afspejles både i udskiftningen af landsbyen Karlstrup, i råstofudgravningerne og i den fritidsbetonede anvendelse til golfbane.

Særligt den landbrugsmæssige udnyttelse af landskabet samt råstofudgravningerne afspejler et direkte samspil med naturgrundlaget.

5.7 Vurdering – tilstand

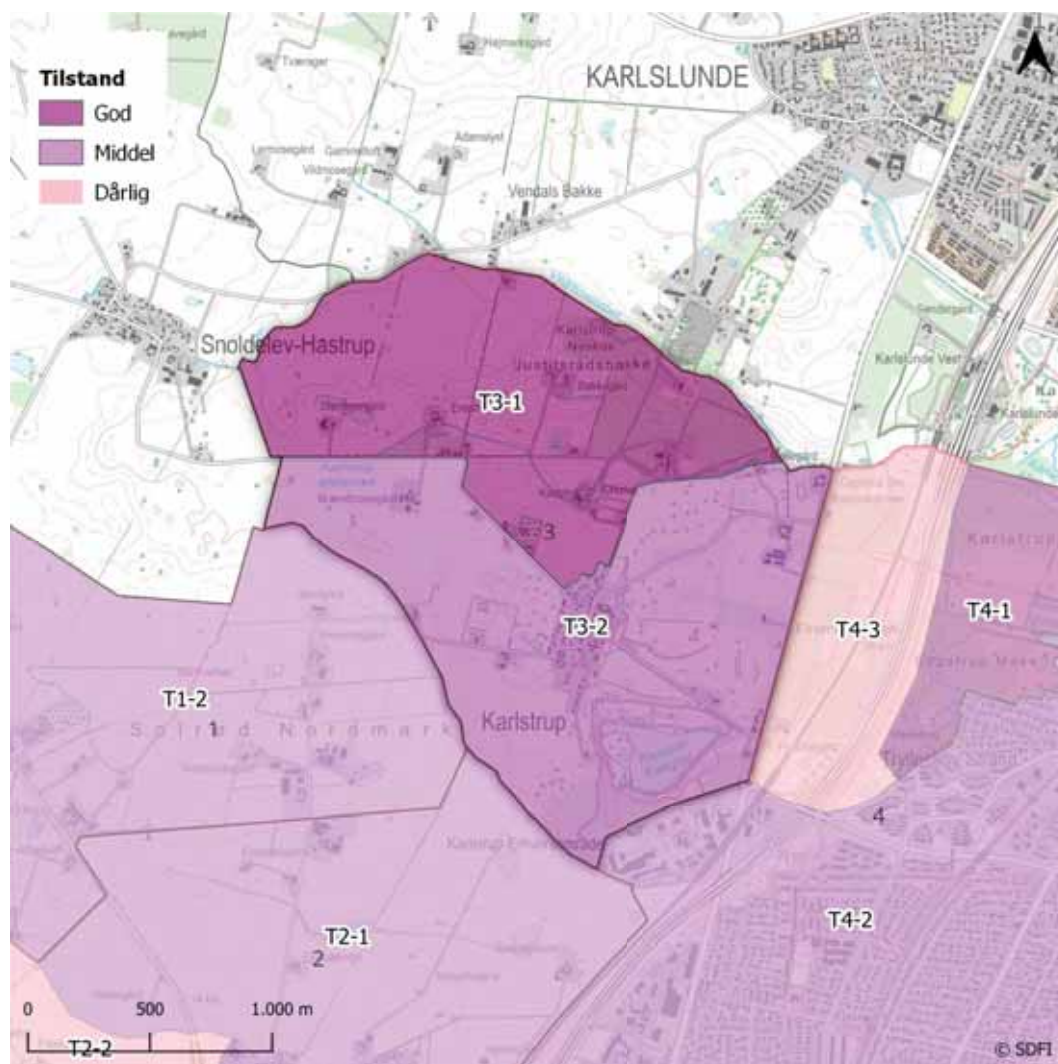
Landskabskarakterens tilstand er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- Hvor intakt er de karaktergivende strukturer i forhold til landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?
- Hvor god er den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer?
- I hvor høj grad er landskabet visuelt påvirket af tekniske anlæg og byggeri?

Landskabets karakter kan vurderes i god, middel eller dårlig tilstand.

Vurderingen af landskabskarakterens tilstand tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde.

Landskabet er vurderet i middel tilstand i den sydlige del af området, mens landskabet i den nordlige del er vurderet i god tilstand.

Figur 5.5: Kort som viser, hvordan vurderingerne af tilstanden fordeles i området.

5.7.1 God tilstand

Landskabets tilstand er vurderet god, når mindst to parametre vurderes at være gode.

5.7.1.1 T3-1 Karlstrup bakkelandskab

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til oprindelsen er vurderet god. Her er det særligt bakkelandskabet, som er fremtrædende og rumskabende. I det udskiftningsprægede landskab er de oprindelige strukturer i form af hegn, diger, gårde og veje overvejende intakte. Dog er der tilkommet skov og plantage i den nordøstlige del af området, som ikke fremgår af de historiske kort.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand er svingende, men vurderes overvejende god.

Landskabet er visuelt påvirket af tekniske anlæg i form af højspændingstraceet, der forløber vest for landskabet. Generelt afskærmes landskabet af den lukkede rumlige karakter.

5.7.2 Middel tilstand

Landskabets tilstand er vurderet middel, når alle tre parametre er middel, eller når en er god, en er middel og en er dårlig.

5.7.2.1 T3-2 Karlstrup Mosaiklandskab

Intaktheden af de karaktergivende strukturer i forhold til oprindelsen er vurderet middel. Flere hegn, diger og små veje er forsvundet og marker er lagt sammen. Også udviklingen af bebyggelsen i Karlstrup og nye husmandssteder langs vejene har i nogen grad svækket intaktheden i landskabets bebyggelsesstruktur.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende elementer og strukturer er svingende, men vurderes overvejende middel.

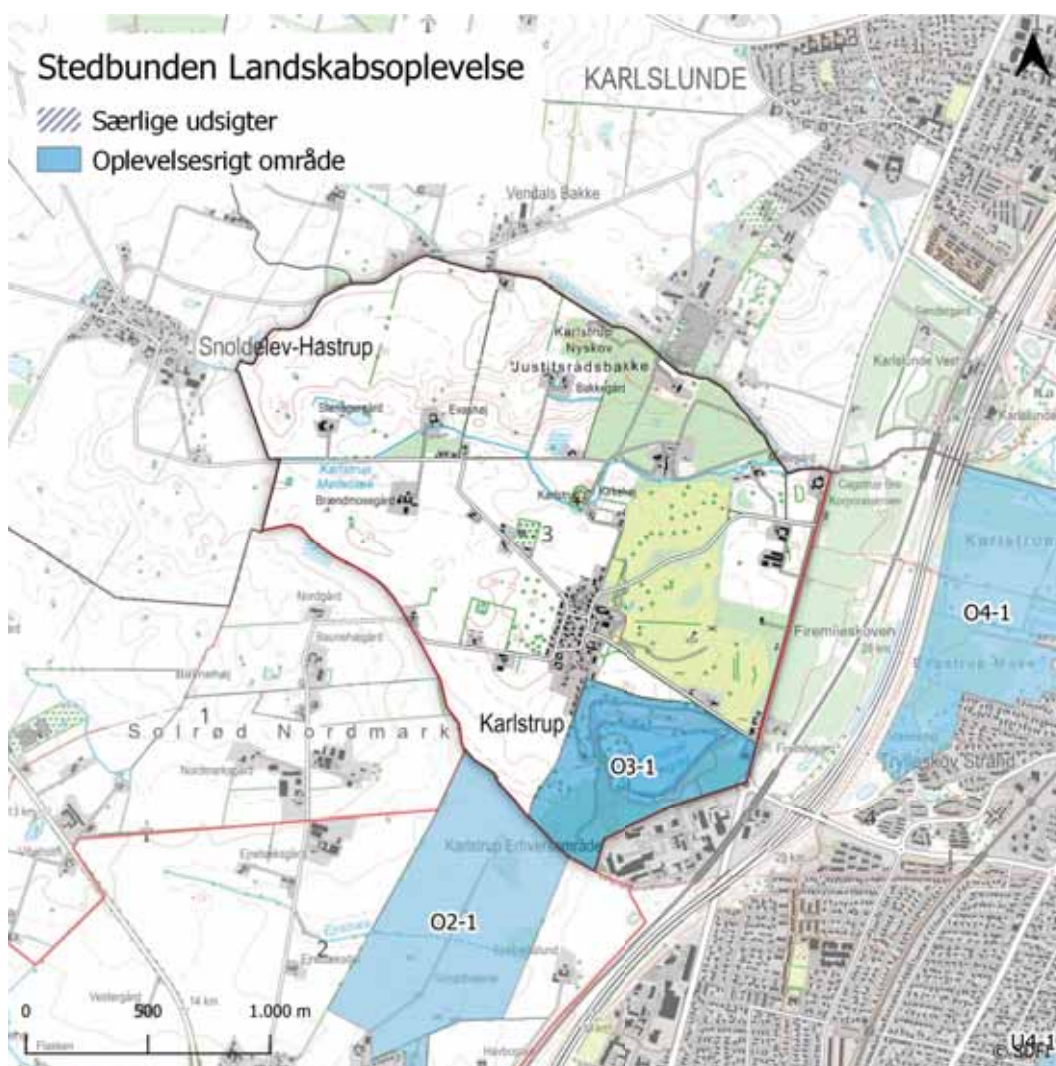
Landskabet er visuelt påvirket af tekniske anlæg i form af højspændingstraceet, der forløber vest for landskabet. Generelt afskærmes landskabet af den lukkede rumlige karakter.

5.8 Vurdering – oplevelsesværdi

Vurderingen af landskabskarakterens oplevelsesværdi handler om at afgrænse områder eller elementer i landskabet, der på grund af sin karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og dermed har en særlig oplevelsesværdi.

Landskabskarakterens oplevelsesværdi kan således knytte sig til en **stedbunden oplevelse**, et **særligt oplevelsesrigt enkeltelement** samt **særlige udsigter**.

Der vurderes at være en stedbunden landskabsoplevelse, som knytter sig til Karlstrup Kalkgrav som råstofgraveområde, der er genoprettet til rekreativt område.

Figur 5.6: Kort som viser, hvordan vurderingerne for oplevelsesværdi fordeler sig i området.

5.8.1 Stedbunden Landskabsoplevelse

Vurderingen af oplevelsesrige landskaber handler om at afgrænse de landskaber, der på grund af deres karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og deraf en særlig oplevelsesværdi.

5.8.1.1 O3-1 Karlstrup Kalkgrav

I den sydlige del af området ligger Karlstrup Kalkgrav, der i dag udgør et rekreativt område, med gode stiforbindelser, shelters, bade- og fiskemuligheder, der med sine markante rumligheder og særlige visuelle karakter fremstår som et særligt oplevelsesrigt område. Området er en gammel råstofgraveområde, som i dag opleves med det blågrønne vandhul og de omgivende tætbevoksede kalkstensskrænter. I området opleves der ligeledes en stor stilhed på trods af byens nærhed.

5.9 Målsætning for landskabets karakter

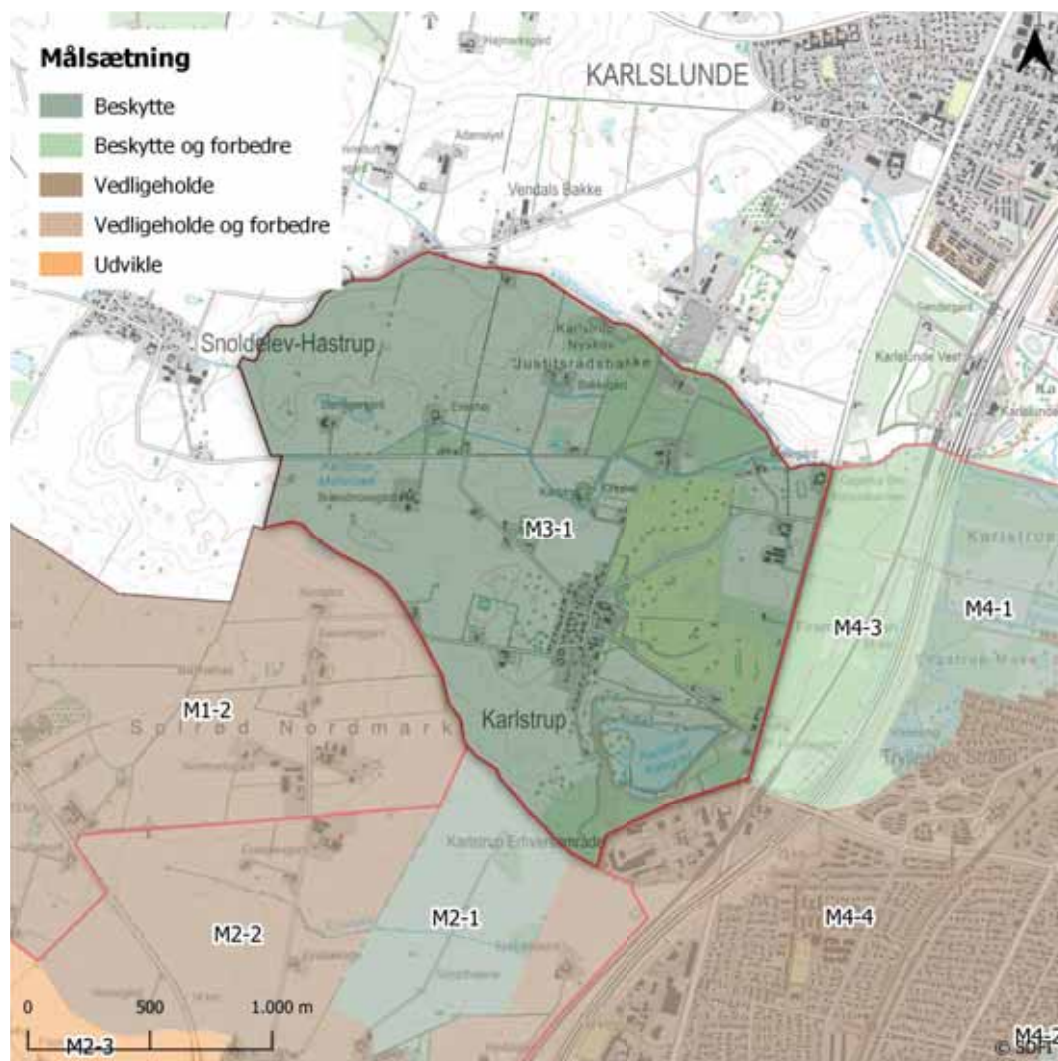
Målsætninger for landskabets karakter fastlægges på baggrund af vurderingerne af landskabskarakterens styrke, tilstand og særlige oplevelsesmuligheder ved hjælp af følgende matrice:

Tilstand \ Styrke	Særligt karakteri- stisk	Karakteristisk	Karaktersvag	Kontrasterende
God	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Middel	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Dårlig	Beskytte og for- bedre	Vedligeholde / for- bedre	Udvikle	Konkret vurdering

Hvis et område er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder, løfter det det strategiske mål et niveau (rykker ét felt til venstre). Dvs. et område, der er vurderet karakteristisk, i middel tilstand og med visuelle oplevelsesmuligheder får målsætningen *beskytte* i stedet for *vedligeholde*.

Målsætningen er således fastlagt på baggrund af en ren landskabsfaglig betragtning og knytter sig til det konkrete landskabsområde og med afsæt i det metodiske grundlag for analysen (LKM). Målsætningerne i analysen er ikke politisk bindende eller et udtryk for Solrød Kommunes politiske målsætninger.

I hele området er landskabet vurderet særligt karakteristisk, ligesom der findes særlige oplevelsesværdier i Karlstrup Kalkgrav. Derfor bør landskabets karakter beskyttes inden for hele området.

Figur 5.7: Kort som viser, hvordan målsætning for landskabets karakter fordeler sig i området.

5.9.1 Områder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes

Her bør der lægges stor vægt på at bevare og styrke landskabets karaktergivende strukturer og elementer. Der bør således ikke ske ændringer i området, der kan svække, forstyrre eller sløre landskabets karakter eller særlige oplevelsesmuligheder, hvis den nuværende landskabskarakter ønskes fastholdt.

5.9.1.1 M3-1 Karlstrup mosaiklandskab

Hele karakterområdet er vurderet særligt karakteristisk, derfor anbefales det, at landskabskarakteren beskyttes.

Målsætningen betyder, at der i området kun bør ske ændringer, såfremt disse ændringer er med til at opretholde eller styrke landskabets særlige karakter og oplevelsesværdier. I dette område handler det særligt om at fastholde oplevelsen af landskabets mosaikprægede karakter, herunder de store landskabelige variationer, der findes i området.

Samtidigt vurderes det at være vigtigt, at man fortsat kan opleve det bakkede terræn. Derfor bør der ikke ske ændringer, der slører oplevelsen af terrænet. Dette kan f.eks. sløres ved omfattende skovrejsning eller terrænbearbejdninger.

Dette forhold gælder særligt for bakkelandskabet i den nordlige del, som vurderes at være i god tilstand, samt landskabets kalkgrav med den uforstyrrede karakter, som er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder.

5.10 anbefalinger til landskabelige hensyn

Med udgangspunkt i analyse, vurdering og målsætninger for landskabets karakter, er der formuleret en række faglige anbefalinger til, hvordan de landskabelige hensyn i de enkelte dele af kommunen kan varetages i planlægning og sagsbehandling.

Anbefalingerne forholder sig til samme emner som sårbarhedsvurderingen, og tager afsæt i en konkret vurdering af landskabets sårbarhed over for ændringer samt målsætningerne for landskabets karakter. Sårbarhedsvurdering indgår derfor også i samme afsnit som anbefalingerne. Bemærk, at anbefalingerne som udgangspunkt forholder sig til at opretholde landskabets karakter, som den er i dag.

5.10.1 Bærende karaktertræk

Sårbarhedsvurdering

I hele området er landskabet vurderet særligt karakteristisk og med særlige oplevelsesværdier, der knytter sig til den særlige karakter i Karlstrup Kalkgrav. Derfor er landskabskarakteren generelt vurderet sårbart over for udvikling, der ikke i høj grad er tilpasset landskabets særlige karakter og oplevelsesværdier.

Anbefalinger

For at opretholde landskabets karakter anbefales det at fastholde landskabets karakter i lille skala med bevoksning og terræn, der tilsammen skaber landskabets lukkede og rumlige karakter. Det er særligt karakteristisk i dette område, at det bakkede terræn har en rumskabende effekt med mere begrænsede udsigtsmuligheder, særligt fra bakkedale, mens det enkelte steder giver mulighed for lange udsigter fra bakketoppe.

Det anbefales generelt, at der ikke sker ændringer eller tiltag, som slører eller ændrer landskabets markante terrænformer, som udgør en væsentlig del af landskabets bærende karakter, herunder de særlige rumlige og visuelle forhold. Der bør således ikke ske markante terrænændringer, bebyggelser eller større skovtilplantninger, der slører landskabets særlige terrænforhold, og som dermed slører landskabets geologiske fortællinger.

Det anbefales yderligere, at fastholde landskabets varierede udtryk, der bl.a. kendetegnes ved udskiftningen af Karlstrup landsby, bakkelandskabet, golfbane og kalkgraven, og som tilfører landskabet en mosaik af forskellige karaktertræk.

5.10.2 Naturudvikling

Sårbarhedsvurdering

Landskabets mosaikkarakter og bakkede terræn gør landskabet egnet til at udvikle lysåben natur samtidig med, at mosaikkarakteren opretholdes. For eksempel findes der allerede overdrev rundt om kalkgraven, som kan eksensiveres yderligere. Landskabets karakter vurderes derfor ikke sårbart over for naturudvikling.

Anbefalinger

Det anbefales, at ny natur indpasses, så det styrker oplevelsen af det bakkede terræn og den varierede bevoksning. Eksempelvis ved at skabe lysåben natur i dalsænkninger, som kan udnyttes til at fremme søer i området og tættere bevoksning langs dalstrukturerne.

Ny natur kan med fordel tænkes ind i en bredere strategi for udvikling af Ramsødalen som et landskabsstrøg, der går på tværs af kommunegrænsen.

5.10.3 Skovrejsning

Sårbarhedsvurdering

Skov indgår som et mindre element i landskabets mosaikkarakter. Landskabskarakteren vurderes sårbar over for yderligere skovrejsning, som slører oplevelsen af bakkelandskabet.

Samtidig er det afgørende for at opretholde mosaikkarakteren, at der fortsat er mange rumlige og visuelle overgange i landskabet mellem de lukkede og lysåbne rumligheder. Dette karaktertræk kan blive væsentligt svækket af skovrejsning. Dog kan mindre stykker skovbevoksning indpasses, så det styrker oplevelsen af rumlig variation.

Anbefalinger

Det anbefales som udgangspunkt, at dalsænkninger friholdes for skovrejsning. Til gengæld kan mindre områder med skovrejsning på højdedrag være med til at styrke oplevelsen af det bakkede terræn.

I den vestlige del af området kan skovrejsning i små enheder styrke landskabets mosaikkarakter.

Det anbefales, at skovrejsning tænkes ind i en bredere strategi for udvikling af Ramsødalen som et landskabsstrøg, der går på tværs af kommunegrænsen.

5.10.4 Landbrugsbyggeri og stort byggeri i landzone

Sårbarhedsvurdering

Landskabet vurderes generelt sårbart over for nyt byggeri, der bryder den lille skala, som er karakteristisk for området. Det er afgørende for vurderingen, at nyt byggeri ikke har en skala eller karakter, der virker visuelt dominerende i det landskabsrum, som byggeriet ligger i.

Anbefalinger

Det anbefales, at landskabet friholdes for nyt byggeri, der bryder den lille skala, der i dag kendetegner områdets bebyggelse.

Nødvendigt byggeri bør kun etableres i direkte tilknytning til eksisterende bebyggelse og i en skala og arkitektonisk udtryk, der harmonerer med den samlede bebyggelse.

Det er væsentligt, at nyt byggeri respekterer skalaen og karakteren i de eksisterende bygninger, så den samlede bygningsmasse fremstår harmonisk i landskabet. Der bør være opmærksomhed på, at bygningsmassen ofte vil opleves i et lukket landskabsrum og derved kan virke visuelt dominerende.

Det anbefales ligeledes, at nyt byggeri opføres i afdæmpede farver og ikke-reflekterende materialer, så bebyggelsen i høj grad kan nedtones visuelt i landskabet.

5.10.5 Byudvikling og byrand

Sårbarhedsvurdering

Landskabet vurderes sårbart overfor byudvikling ved landsbyen Karlstrup, der i dag er kendetegnet ved en transparent og visuelt afgrænset byrand, og som optræder som en integreret del af landskabets karakter. Her vurderes byudvikling at kunne bryde denne karakter, ligesom det vil bryde landskabets lille skala.

Anbefalinger

Det anbefales, at der ikke sker byudvikling inden for området. Ny bebyggelse bør kun ske som huludfyldning inden for den eksisterende landsbyafgrænsning.

5.10.6 Tekniske anlæg

Sårbarhedsvurdering

Landskabet vurderes sårbart over for nye tekniske anlæg, hvis den nuværende karakter ønskes fastholdt. Den overvejende upåvirkede karakter, landskabet har i dag, vurderes væsentlig for områdets visuelle kvaliteter og landskabelige identitet.

Desuden vurderes landskabets lille skala generelt uforeneligt med nye tekniske anlæg i stor skala, som dermed vil virke visuelt dominerende i de mindre, lukkede landskabsrum.

Anbefalinger

Det anbefales, at der ikke opføres nye tekniske anlæg inden for området, hvis områdets nuværende karakter skal fastholdes.

Der bør være opmærksomhed på, at nye, høje anlæg i det omgivende landskab mod nord, vest og syd kan være synligt fra dette landskabsområde og påvirke landskabets visuelle karakter.

Såfremt der skal etableres tekniske anlæg inden for landskabsområdet, anbefales det at anlæg indpasses med en opmærksomhed på, hvordan anlægget placeres i terrænet, da det mange steder vil være synligt på længere afstand. Samtidig anbefales det at anlæg opdeles i små enheder og at eksisterende og ny, supplerende beplantning anvendes til afskærmning af anlægget.

6. Område 4, Solrød Strand byområde

Denne landskabsanalyse tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM) til at analysere og beskrive landskabets kendetegn, samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

Landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

Landskabsområderne er afgrænset så de geologiske-, kulturbetingede-, og rumlige og visuelle karaktertræk, der især kendetegner landskabet inden for det enkelte område, adskiller sig fra karakteren i de omgivende landskaber. Disse karaktertræk er landskabets hovedkarakter og betragtes som områdets landskabsidentitet.

Delområdet, hvor de bærende karaktertræk er anderledes end hovedkarakteren, beskrives for sig.

Området ligger i den østlige del af kommunen, hvor det omfatter byområdet langs Solrød Strand, kystlandskabet, de lysåbne naturlandskaber og infrastrukturkorridoren. Området bærer særligt præg af den bymæssige karakter. Området er 1.181 ha.

6.1.1 Landskabets kendetegn

Landskabet er kendetegnet ved det helt lave terræn, der mod vest afgrænses af en markant terrænkant mod det højereliggende, landbrugsprægede landskab. Det flade kystnære areal er præget af lysåben natur med stedvis åbent vandspejl, kysten og Solrød Strand byområde, som i høj grad giver landskabet et bymæssigt præg.

Landskabet er et bypræget landskab, og størstedelen af landskabsområdet er dækket af bymæssig bebyggelse. Derudover er landskabet stærkt præget af infrastrukturanlæg, der forløber langs byområdets vestlige side.

Landskabet indeholder en række lysåbne og naturprægede arealer, som afspejler landskabets geologiske oprindelse som marint forland. Det gælder eksempelvis Trylleskoven og Jersie Mose samt området omkring Stau-nings Ø, der indgår som en del af et større Natura 2000-område.

Landskabet har en betydelig teknisk prægning, der i høj grad kommer fra den infrastrukturelle korridor, samt en lang række af mindre veje, samt den bymæssige bebyggelse og de store erhvervsbygninger langs infrastruktur-korridoren.

6.1.2 Landskabets værdier

Landskabets værdier knytter sig især til de lysåbne og naturprægede arealer langs kysten.

I den nordlige del af området findes en mosaik af naturområder, hvor lysåbne arealer med mose, hede, overdrev, eng, sø, klit og naturligt slyngede vandløb har landskabeligt stor oplevelsesværdi. De lysåbne arealer, kombineret med de lukkede i form af Firmileskoven og Trylleskoven, skaber en interessant variation og stor oplevelsesrigdom, der understøttes af de rekreative stifterløb, Hedebostien og Gudernes Stræde, og som således udgør et værdifuldt bynært landskab. Trylleskoven i nordøst er flanket af kommunens eneste hedearealer, som vedligeholdes af udegående ponyer, hvilket giver anledning til unikke naturoplevelser. Bl.a. huser området øst-sjællands eneste population af sommerfuglen argusblåfugl.

I den sydlige del af området findes lysåbne moser og enge omkring Skensved Å som et oplevelsesrigt naturlandskab med stedvist åbent vandspejl og varieret bevoksning, som tiltrækker et rigt fugleliv.

Langs den kystnære strækning, hvor landskabet kendetegnes ved strandeng og klit, rummer landskabet særlige oplevelsesværdier i form af lagunen, barrierekystranden og Staunings Ø, der opleves som en rå, vindblæst naturoplevelse der tiltrækker yngle- og trækfugle.

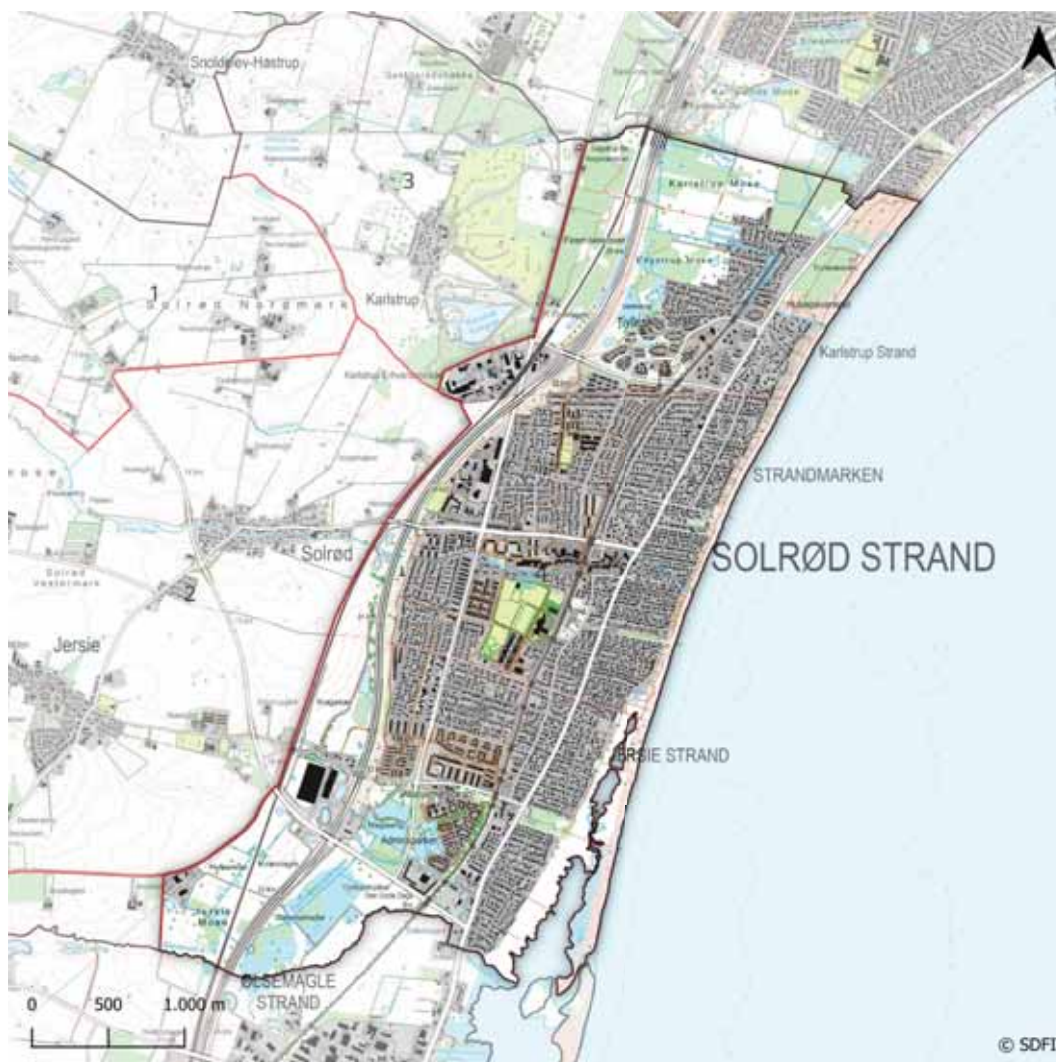
6.1.3 Landskabets potentialer

Der kan med fordel arbejdes for at udvikle de naturprægede arealer, som ligger i tilknytning til den infrastrukturelle korridor, og som herved er særligt påvirket af infrastrukturanlæg og erhvervsudvikling.

Udvikling af disse arealer kan potentielt skabe en sammenhængende struktur, der knytter landskabets værdifulde naturprægede arealer i det marine forland, med arealer i det højere liggende landbrugslandskab, som i dag er adskilt af den infrastrukturelle korridor.

6.2 Beliggenhed og afgrænsning

Landskabsområdet omfatter den østlige del af Solrød Kommune, der afgrænses af infrastrukturkorridoren mod vest og af kysten mod øst. Området omfatter et areal på 1.181 ha.

Figur 6.1: Områdets afgrænsning og beliggenhed i kommunen.

Området afgrænses mod vest af højdedraget, som adskiller det lavtliggende landskab langs kysten fra det højereliggende indland. Områdefafgrænsningen er samtidig defineret af den infrastrukturelle korridor, som løber langs Solrød Strand byområde.

Mod sydvest er landskabsområdet afgrænset af de åbne udskiftningslandskaber.

Mod nord og syd fortsætter landskabsområdet på tværs af kommunegrænsen langs Køge bugt, der ligeledes kendetegnes ved byprægede kystnære landskaber i det lavtliggende terræn, og som tilsammen optræder som et sammenhængende bybånd langs kysten.

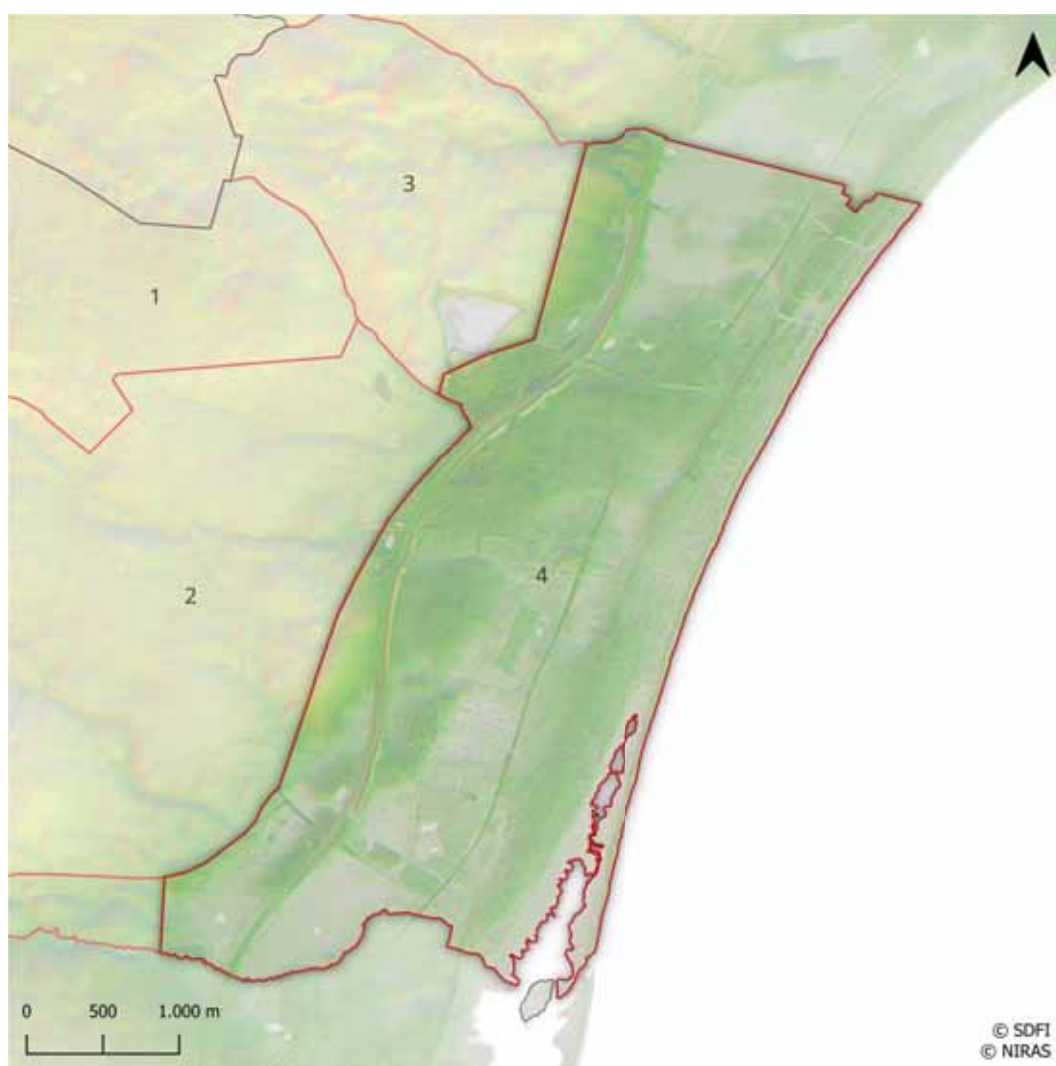
6.3 Geologiske karaktertræk

Terrænet er generelt fladt og lavtliggende, men bærer også præg af bymæssig udvikling. Kysten fremstår som et lige og smalt landskabsstrøg, der består af sandet forstrand med mindre klitdannelser, tæt bebyggelse helt ud i klitrækken og et beskyttet lagunelandskab i syd. Naturgrundlaget er særligt præget af lysåben natur med stedvist åbent vandspejl og østgående vandløb.

6.3.1 Terrænformer

Terrænet er generelt fladt og lavtliggende med mindre klitdannelser mod kysten. Terrænet bærer også tydeligt præg af bymæssig og infrastrukturel bebyggelse.

Karakterområdet består af yngre landskaber dannet af hævet havbund fra stenalderhavet (Litorinahavet) og udgør det flade og lave kystnære landskab. Flere steder er kysten dynamisk og ændres løbende, hvilket fremstår tydeligt ved barriereøen Staunings Ø og Jersie Strand.

Figur 6.2: Farvekodet højdemodel med hældnings-retningskort, der viser landskabsområdets terrænforhold. Det overdrevne skyggekort fremhæver terrænvariationer og detaljer, mens grøn angiver lavt terræn og gult angiver højt terræn.

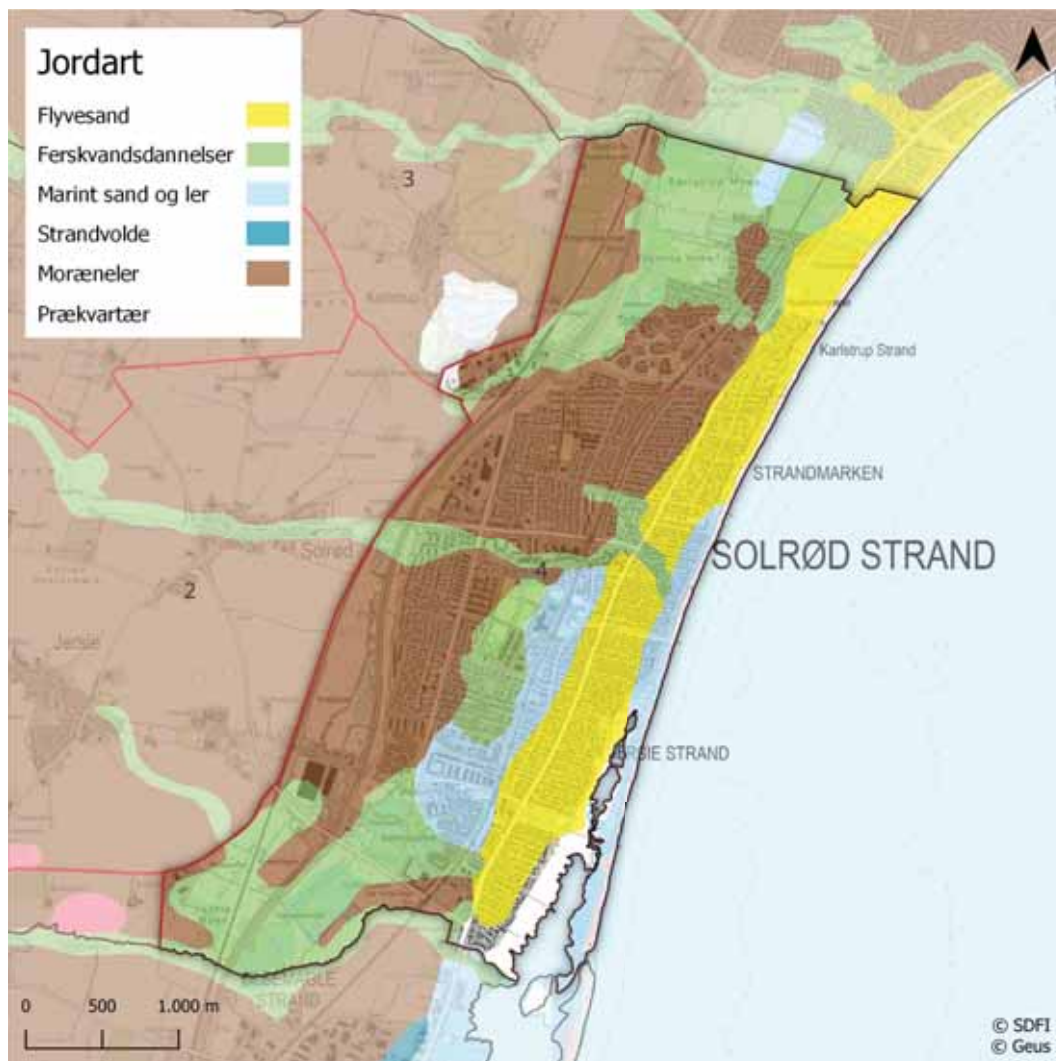
6.3.2 Kystkarakter

Kystlandskabet i Solrød Kommune udgør den centrale del af Køge Bugt, der strækker sig fra Avedøre i nord til halvøen Stevns i syd. Kysten fremstår som et lige og smalt landskabsstrøg, der består af sandet forstrand med mindre klitdannelser og tæt bebyggelse helt ud i klitrækken. Enkelte steder langs kysten, findes særligt værdifulde naturområder i form af hede, overdrev og strandenge.

Ved Staunings Ø mod syd skifter kystlandskabet karakter. Kysten her er en bredere strandeng. Her forekommer kystprocesserne specielt dynamiske, hvilket har ført til en naturlig opbygning af en barrierekyst, som består af en aflang, kystparallel barriere, opbygget af en enkelt parallel sandryg, der er adskilt fra hovedlandet af et lavvandet område, som kaldes lagune. Barrierekysten fremstår med aflange barriereøer, der ligger som større klitrækker ud for en bagvedliggende kystlinje. Barriereøerne og den indre kystlinje danner rammen om et større, beskyttet lagunelandskab, der fortsætter på tværs af grænsen til Køge Kommune og ligeledes er udpeget som Natura 2000 område.

6.3.3 Jordart

I den østligste del af området langs kysten findes der marint sand og ler, samt flyvesand der strækker sig parallelt langs kysten i smalle bånd. Den vestlige del af området domineres af moræneler, afbrudt af ferskvandsdannelser.

Figur 6.3: Fordeling af landskabets jordtyper.

6.3.4 Hydrologiske forhold

Områdets lavtliggende terræn gør, at landskabet er naturligt præget af forskellige hydrologiske forhold som et væsentligt karaktertræk, der er identitetsskabende for området.

I den nordlige del af området findes lysåbne arealer med mose og eng, som er præget af vand. Her findes også søer og naturligt slyngede vandløb.

I den sydlige del af området findes ligeledes lysåbne mose og engarealer med stedvist åbent vandspejl og varieret bevoksning.

Centralt i det bymæssige landskab findes mindre regnvandsbassiner og centralt i området løber Solrød Bæk fra moræneplateauet i vest og ud mod havet i øst.

I syd, ved Jersie Strand, findes lagunelandskabet med barrierekyستن.

Langs motorvejen findes flere kunstigt skabte regnvandsbassiner.

6.4 Kulturbetingede karaktertræk

Landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse udspringer særligt af nyere byudvikling og bebyggelsesstrukturen og vejnettet tegner de væsentligste strukturer i landskabet. I nord, syd og langs kysten præges landskabet af naturgrundlagets lysåbne og naturprægede arealer. Området har et stærkt teknisk præg fra vejanlæg, motorvej, jernbane og flere bymæssige tekniske anlæg.

6.4.1 Landskabskarakterens oprindelse

Landskabet er meget bypræget, hvor landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse i høj grad udspringer af den byudvikling, der især er sket siden 1960'erne og som fortsat pågår. Denne udvikling har betydning for bebyggelsesstrukturen, der i sammenhæng med den omfattende udbygning af vejnettet tegner de væsentligste strukturer i landskabet.

I nord og syd samt langs den smalle kyststrækning findes landskabskarakterens oprindelse i det lysåbne naturgrundlag i form af mose, eng, klit, og overdrev samt den naturligt forekommende barrierekystr med det bagvedliggende lagunelandskab.

6.4.2 Dyrkningsstruktur

Landskabets dyrkningsstruktur udgøres af naturgrundlagets lysåbne og naturprægede arealer.

I den nordlige del af området, ved Karlstrup Mose, findes mosaikken af naturområder. De lysåbne arealer med mose, hede, overdrev, eng, sø, klit og naturligt slyngede vandløb har landskabeligt stor oplevelsesværdi. I tilknytning findes lukkede landskaber i form af Firmileskoven og Trylleskoven.

I den sydlige del af området findes lysåbne mose- og engarealer med stedvist åbent vandspejl og varieret bevoksning.

Langs den kystnære strækning findes der klit og strand, hvor den sydlige del præges af lagunelandskabet med barrierekystr og Staunings Ø.

6.4.3 Bevoksningsstruktur

I den nordlige mosaik af naturområder findes spredte træer og trægrupper, samt Trylleskoven og Firmileskoven. Der findes også spredte træer og krat i de mindre lysåbne landskaber.

Ligeledes i syd findes der spredte træer og trægrupper og mindre skovbevoksede arealer og kratbevoksninger i mose- og englandskaberne.

Langs kysten er det særligt nåletræerne placeret imellem bebyggelsen, vegetationen på klitterne i form af græsser samt mindre kratbevoksninger, som er karaktergivende i landskabet.

6.4.4 Bebyggelsesstruktur

Bebyggelsesstrukturen er domineret af byområdet Solrød Strand, som er særligt karaktergivende for området. Generelt er bebyggelsesstrukturen tegnet af erhvervsområder og store boligområder med tæt bebyggelse, der udfylder en stor del af området. Byen afgrænses mod kystlandskabet i øst og af den infrastrukturelle korridor mod vest.

Mod nord og syd møder og delvist fletter byen sig sammen med de karakteristiske lysåbne landskaber i en blødere overgang.

6.4.5 Tekniske anlæg

Landskabsområdet indeholder den infrastrukturelle korridor med jernbane og omfattende vejnet knyttet til Køge Bugt Motorvejen. Særligt de store veje og den tætte vejstruktur præger landskabets karakter.

Landskabet indeholder flere store og middelstore vejanlæg samt jernbanen, der i høj grad præger landskabets karakter. Inden for området er de væsentligste strukturer jernbanen, København-Ringsted, og Køge Bugt Motorvejen, der begge forløber langs bybåndet, som Solrød Strand er en del af, og udgør den infrastrukturelle korridor, der, sammen med vejkryds og tilslutningsanlæg, skaber en dominerende struktur i landskabet.

I nord ligger Karlstrup Erhvervsområde på den vestlige side af motorvejen, nær Karlstrup Kalkgrav. I syd ligger et større transportanlæg mellem motorvejen og jernbanen (Solrød Erhvervskile). I områdets sydvestlige hjørne ligger et biogasanlæg, ligesom et højspændingstracé skærer sig igennem landskabet i dette område.

Øvrige tekniske anlæg knyttet til det bymæssige landskab er især alle de mindre veje, master, skorstene og øvrige anlæg, der tilsammen og på forskellig vis giver landskabet en teknisk præget karakter.

6.4.6 Kulturhistoriske spor i landskabet

De kulturhistoriske spor i landskabet er begrænsede som følge af den massive byudvikling.

Området rummer den nyere kirke Solrød Strandkirke, som er omsluttet af bymæssig bebyggelse og som derfor ikke optræder tydeligt i landskabet.

6.5 Rumlige og visuelle karaktertræk

Beskrivelsen af landskabets rumlige og visuelle karaktertræk knytter sig til de naturprægede arealer i nord og syd, samt til den smalle kyststrækning. Naturgrundlagets lysåbne arealer afgrænses rumligt af mindre stykker skovbevoksning, som giver området en overvejende lille og nogle steder middel skala. På langs af kysten opleves landskabet som et langt sammenhængende strøg, som strækker sig langs Køge Bugt.

6.5.1 Skala, kompleksitet og struktur

Landskabets skala er kompleks. Forskellene i skalaen er markante og opleves som en sammensætning af de storskala by- og infrastrukturanlæg og de lille-skala naturområder nord og syd for byen. Langs stranden opleves landskabets skala ligeledes som stor skala, da man her oplever kystlandskabet i sammenhæng med de omkringliggende kyststrækninger og de store vandflader.

Landskabet er sammensat af mange forskellige elementer og strukturer, som både indeholder den bymæssige bebyggelse, de store infrastrukturanlæg, samt de forskellige naturelementer (skovene, moser, strandenge, mv.), hvilket tilfører en stor kompleksitet til landskabet.

Landskabet har dog en overvejende enkel og genkendelig struktur, som nedbringer kompleksitet.

I nord og syd findes de lysåbne arealer med mose, hede, overdrev, eng, sø, klit, naturligt slyngede vandløb og arealer med stedvist åbent vandspejl og varieret bevoksning, i form af krat, spredte træer og trægrupper, samt de lukkede arealer i Trylleskoven og Firmileskoven. Tilsammen giver de forskellige landskabselementer en sammensat karakter.

Den kystnære strækning præges af klit og strand, hvor den sydlige del præges af lagunelandskabet. Langs kysten er det særligt nåletræerne placeret imellem bebyggelsen, vegetationen på klitterne i form af græsser og mindre kratbevoksninger som er karaktergivende og tegner tydelige mønstre langs kysten, som giver et overvejende enkelt landskabsstrøg. Hertil kommer også de to mindre strandparker (Jersie Strandpark i syd og Solrød Strandpark centralt i området), som er integreret i bebyggelsen og forbinder Strandvejen med kysten.

6.5.2 Rumlig afgrænsning og udsigtsmuligheder

De lysåbne arealer i nord og syd har en lukket karakter, hvor skove, spredte træer, trægrupper, den hævede motorvej og den bymæssige bebyggelse indrammer landskabet.

Mod vest skaber terrænet og den infrastrukturelle korridor en rumlig afgrænsning, som tydeligt opdeler landskabet.

Langs kysten afgrænses de lysåbne arealer af nåletræerne og bebyggelse, mens landskabet opleves åbent langs kysten og ud over havet. Herved opleves kystlandskabet som et langt smalt landskabsstrøg.

6.5.3 Påvirkning fra bebyggelse og tekniske anlæg

Landskabet er generelt kendetegnet ved en stor visuel påvirkning fra byens bebyggelse og tekniske anlæg, hvor især de store vejanlæg og de store erhvervsbebyggelser langs infrastrukturkorridoren har betydning og skaber visuel uro.

6.5.3.1 Bebyggelse

Byranden for byområdet Solrød Strand optræder generelt varierende i landskabet. Den visuelle påvirkning vurderes størst de steder, hvor bebyggelsen har en stor skala og optræder visuelt markant op imod de naturprægede landskaber, hvor skalaen i landskabet generelt er lille og nogle steder middel.

Mod nord opleves byranden varierende. Dele af byranden afskærmes helt af skovbevoksning. Bebyggelsen opleves mere fremtrædende i nogle af lysåbne arealer som ligger helt op til bebyggelsen, hvor træer og voldanlæg skaber et transparent udtryk.

Mod øst afgrænses byranden af klitlandskabet, hvor nåletræer slører bebyggelsen.

Mod syd opleves hovedparten af bebyggelsen i byranden mindre markant som følge af den delvist grønne til transparente karakter. Dog kan de høje bygninger, som eksempelvis Green Hills, ses over bevoksningen.

Mod vest afgrænses byranden af motorvejen og voldanlægget. Voldanlægget er præget af beplantning og afskærmer byen fra landskabsområdet mod øst. Motorvejen fremstår synlig, og nogle steder delvist gemt bag beplantning. De store erhvervsbebyggelser, der er under opførelse langs den infrastrukturelle korridor, vil forstærke den visuelle påvirkning fra bebyggelse, i takt med at området bliver udviklet.

6.5.3.2 Tekniske anlæg

Vejene i området vurderes at påføre landskabet en betydelig teknisk påvirkning på grund af deres skala og omfang. Den tekniske påvirkning kommer særligt fra store vejanlæg ved motorvejen, vejenes rampeanlæg, broer og skiltning. Sammen med trafikken på vejene påvirker disse elementer landskabets visuelle karakter og bliver en integreret del af landskabets bærende karaktertræk.

Yderligere teknisk påvirkning stammer fra jernbanerne, der forløber parallelt med Køge Bugt Motorvejen og centralt igennem landskabet, samt fra høje skorstene og master, der især præger erhvervsområderne, og som er synlige på lang afstand.

6.5.4 Visuelle relationer til de omgivende landskabsområder

Landskabet er kendetegnet ved at have begrænset visuel relation til de omgivende landskabsområder mod nord, syd og vest, mens der mod øst er vidtrækkende udsigter over den åbne vandflade og langs den bugtede kyststrækning.

Mod vest er relationen til landskabet på den anden side af den infrastrukturelle korridor mange steder begrænset af de infrastrukturelt tilknyttede anlæg, som voldanlæg, tilkørselsramper, mindre stykker skovbevoksning og anden form for afskærmning.

Mod sydvest, hvor karakterområdet møder udskiftningslandskaber med en transparent karakter, findes der generelt udsigter på tværs af områdets grænser.

Mod nord og syd, hvor landskabsområdet fortsætter langs Køge bugt, på tværs af kommunegrænsen, indrammes landskabet af de forskellige elementer, som danner mindre rum med lysåben natur.

6.5.4.1 Det kystorienterede landskab

Kystforlandsgrænsen følger områdefafgrænsningen, som også defineres af højdedraget, der tydeligt adskiller det højtliggende landbrugslandskab mod vest til områdets lavtliggende, kystnære landskab. Det er dog kun den helt kystnære del af området, hvor der er en visuel relation til kysten.

På langs af kysten opleves landskabet tydeligt som en del af det lange, sammenhængende kystlandskab langs Køge Bugt, der er præget af det sammenhængende bånd af byer langs kysten, som ligger helt ud til vandet.

Udsigten inden for kystforlandet er generelt præget af de mindre rumligheder, som de forskellige landskabselementer skaber. Den visuelle sammenhæng til kysten opleves først i det smalle lysåbne strøg af sand og klit, som strækker sig langs bugten.

Der opleves ingen visuel sammenhæng på tværs af Køge Bugt, mens der langs med det bugtede kystlandskab opleves lange kig og visuel sammenhæng.

Køge Bugt opleves som et overvejende lukket kystrum, som indrammes af kystens bugtninger mod nordøst og syddøst, mens kysten mod øst i højere grad fremstår åben og med vidtrækkende udsigter over de åbne vandflader. Langs kysten optræder en række store anlæg visuelt markant, særligt mod nord med Avedøre Holme.

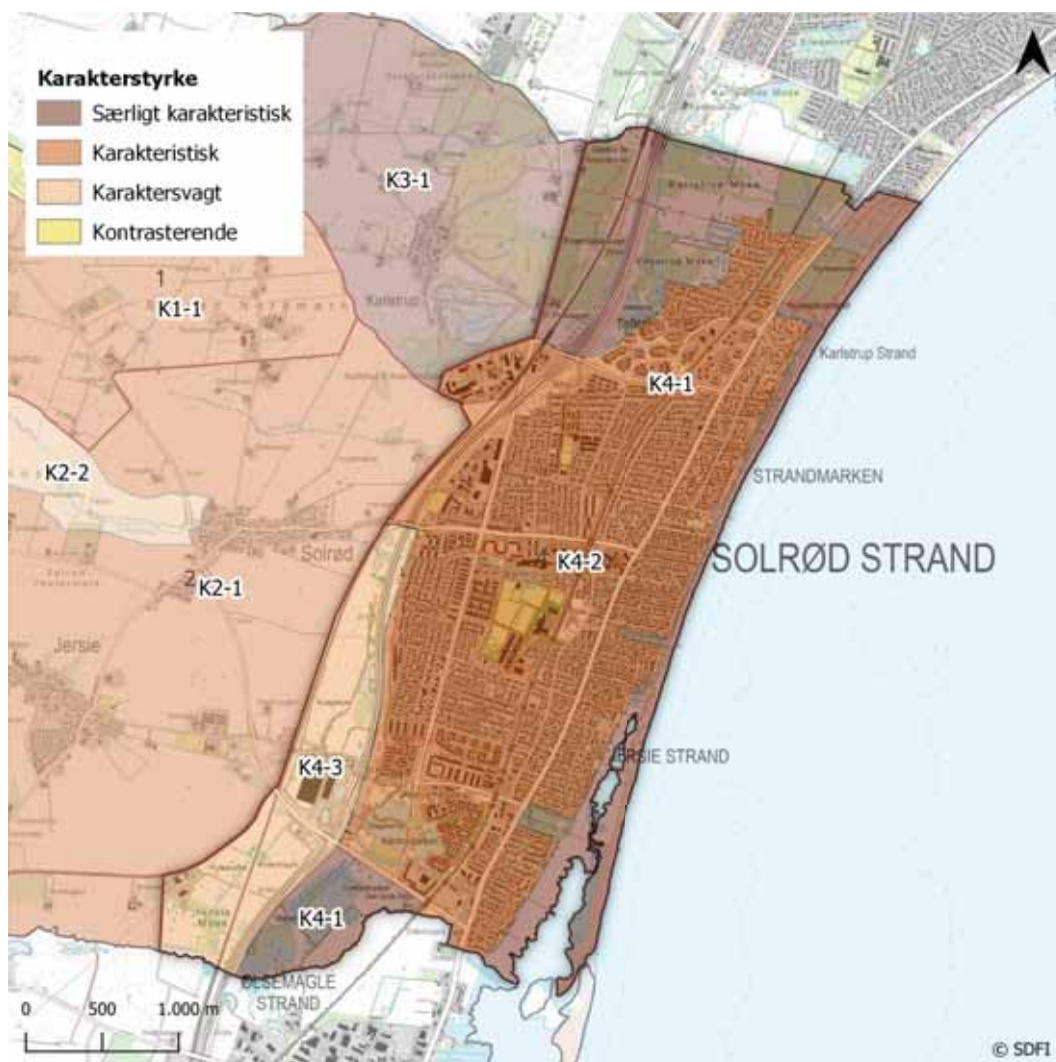
6.6 Vurdering – karakterstyrke

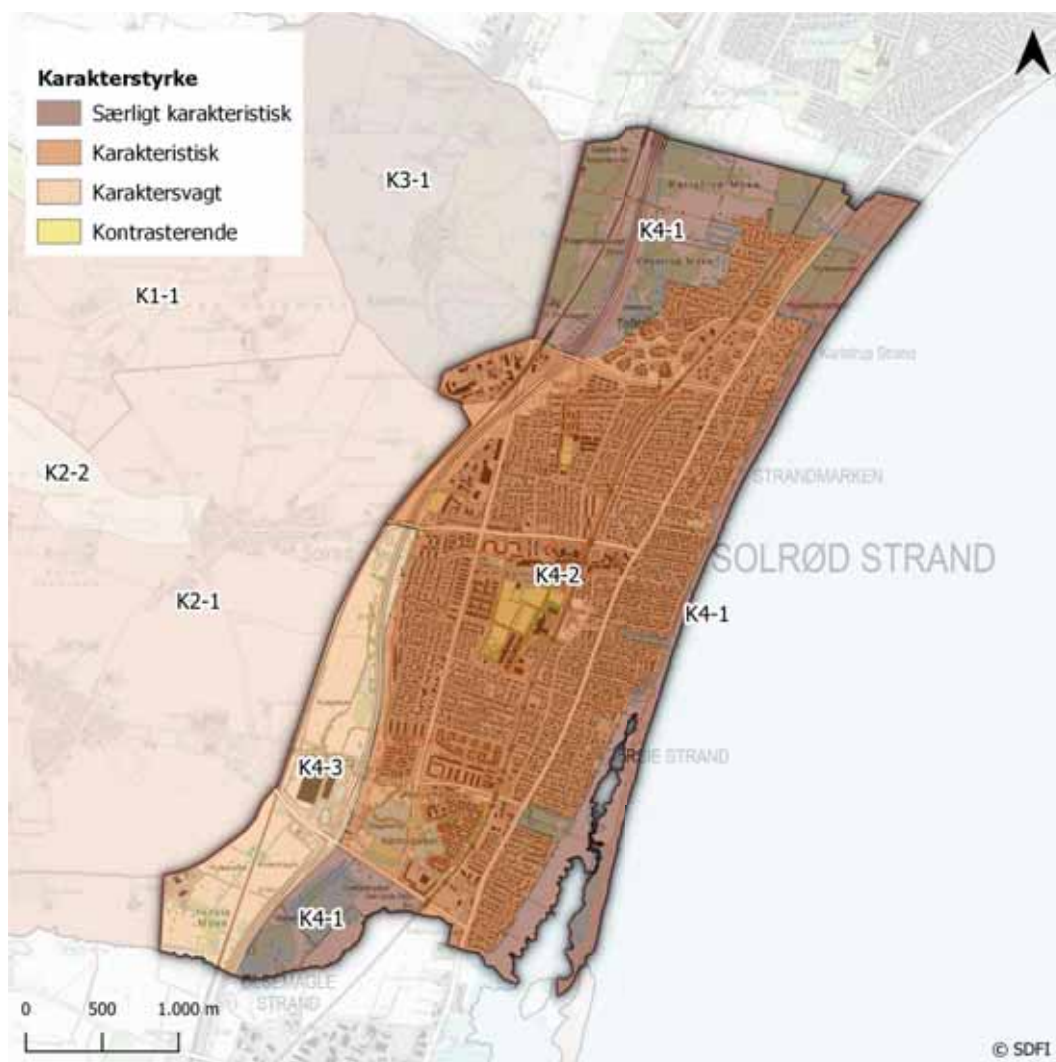
Landskabskarakterens styrke er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor tydeligt er de bærende karaktertræk afspejlet i landskabet?*
- *Hvor tydelig fremgår landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor godt er samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetinget anvendelse?*

Et landskab kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk eller karaktersvagt. I mindre delområder kan landskabskarakteren være helt anderledes og vurderes derfor kontrasterende.

I de områder, hvor landskabets naturgrundlag fremstår intakt og tydeligt, er landskabet vurderet særligt karakteristisk. Det gælder for landskabet i nord og syd, samt ved kysten. Den resterende del af området, som særligt er præget af bymæssig karakter, er vurderet karakteristisk.

Figur 6.4: Kort som viser, hvordan vurderingerne af karakterstyrke fordeles i området.

6.6.1 Særligt karakteristisk

I de særligt karakteristiske landskaber fremstår nøglekarakteren særligt tydeligt, den kulturhistoriske oprindelse fremstår tydeligt i de karaktergivende forhold, og der er et godt samspil mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer.

6.6.1.1 K4-1 De naturprægede landskaber

De bærende karaktertræk fremstår tydeligt i landskabet, herunder landskabets rumlige og visuelle forhold. Dette knytter sig særligt til det jævne og lavtliggende terræn samt mosaikken af naturområder, der giver landskabet en naturpræget karakter. Her er landskabet kendetegnet ved lysåbne arealer som mose, eng, klit, hede og overdrev, med flere åbne vandspejl, mens de lysåbne arealer afgrænses og indrammes af mindre stykker skovbevoksning.

Derudover har relationerne til kysten stor betydning for landskabets visuelle karakter. Langs hele den kystnære strækning fremstår de bærende karaktertræk tydeligt i landskabet, som præges af klit og strand, mens den sydlige del af kysten præges af barrierekylen og lagunelandskabet.

Landskabets geologiske oprindelse som hævet havbund fremstår tydeligt i hele området, hvilket kendetegnes ved en udpræget lavbundskarakter.

Samspillet mellem naturgrundlaget og arealanvendelse er generelt god, dog gennemskæres nogle af lavbundsarealerne af infrastruktur, hvor samspillet er dårligt.

6.6.2 Karakteristisk

I de karakteristiske landskaber fremstår nøglekarakteren tydeligt, den kulturhistoriske oprindelse fremstår tydeligt i de karaktergivende forhold og samspillet mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer er fint. Typisk er området præget af udvikling, men uden at den igangværende udvikling har ændret landskabskarakteren markant.

6.6.2.1 K4-2 Solrød Strand byområdet

Nøglekarakteren i form af det lavtliggende kystnære areal samt det bymæssige præg fra Solrød Strand byområdet og de markante infrastrukturanlæg fremstår tydeligt.

Landskabet er et udpræget bydomineret landskab og størstedelen af landskabsområdet er dækket af bymæssig bebyggelse. Derudover er landskabet præget af infrastrukturanlæg som giver det et teknisk præg. Derfor fremstår den kulturhistoriske oprindelse som byvækstområde tydeligt i de karaktergivende forhold.

Samspillet mellem naturgrundlaget og landskabets kulturgeografiske strukturer er dårligt, som følge af byens placering på det lavtliggende terræn, som i høj grad er præget af hydrologiske forhold.

6.6.3 Karaktersvagt

I de karaktersvage landskaber fremstår nøglekarakteren diffus og sløret af udvikling, som har fjernet landskabskarakteren fra den kulturhistoriske oprindelse uden at tilføje en ny, dominerende karakter. Samspillet mellem naturgrundlaget og kulturgeografiske strukturer er typisk også sløret.

6.6.3.1 K4-3 Infrastruktur korridoren

Landskabets nøglekarakter fremstår diffus, som følge af de mange infrastrukturanlæg og de store erhvervsbygninger, der slører landskabets geologiske strukturer i overgangen mellem det højtliggende, bakkede landbrugslandskab og det lave marinferland. Særligt de store terrænbearbejdnings i landskabet slører de geologiske strukturer betydeligt.

Landskabskarakterens oprindelse er ligeledes sløret af de mange infrastrukturanlæg og udviklingstiltag, der er sket i området.

Samspillet mellem naturgrundlaget og landskabets kulturgeografiske strukturer er dårligt, som følge af det lavtliggende terræn, som i høj grad er præget af hydrologiske forhold.

6.7 Vurdering – tilstand

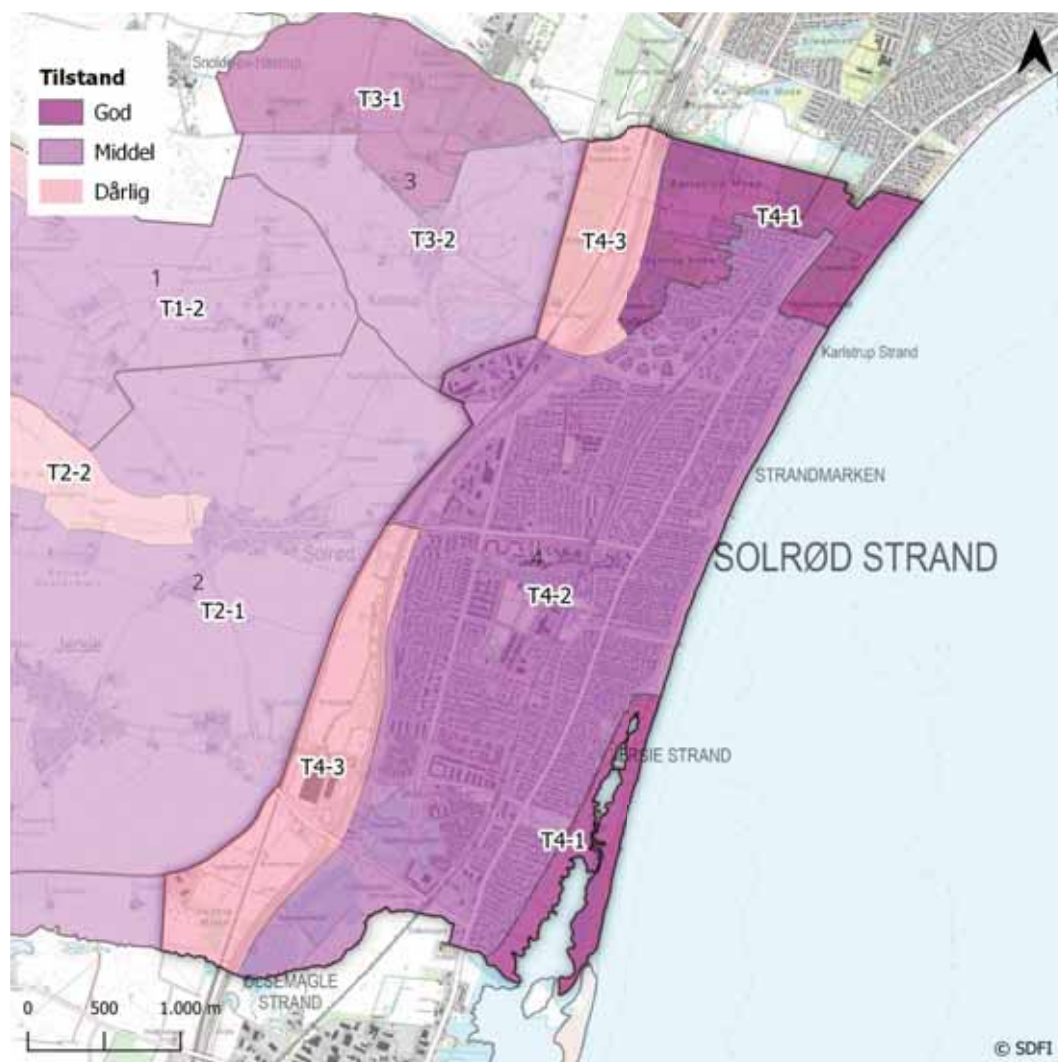
Landskabskarakterens tilstand er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor intakt er de karaktergivende strukturer i forhold til landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor god er den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer?*
- *I hvor høj grad er landskabet visuelt påvirket af tekniske anlæg og byggeri?*

Landskabets karakter kan vurderes i god, middel eller dårlig tilstand.

Vurderingen af landskabskarakterens tilstand tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde.

Barrierekysten og lagunelandskabet mod syd samt de naturprægede arealer i nord er vurderet i god tilstand. Langs den infrastrukturelle korridor ved højdedraget i overgangen mellem det højtliggende landbrugslandskab og det lavtliggende kystnære landskab, er arealerne ved Firemileskoven i nord og strækningen i syd vurderet i dårlig tilstand. Den resterende del af området, som særligt er præget af bymæssig karakter, er vurderet i middel tilstand.

Figur 6.5: Kort som viser, hvordan vurderingerne af tilstanden fordeler sig i området.

6.7.1 God tilstand

Landskabets tilstand er vurderet god når mindst to eller alle tre parametre vurderes at være gode.

6.7.1.1 T4-1 De naturprægede landskaber

Landskabets intakthed i forhold til dets naturhistoriske oprindelse er vurderet god. Landskabets bærende karaktertræk, som knytter sig til det jævne og lavtliggende terræn samt til mosaikken af naturområder, fremstår i høj grad intakt.

De karaktergivende landskabselementers vedligeholdelsesmæssige tilstand er overvejende god.

Landskabet fremstår lokalt med påvirkning fra bymæssig bebyggelse og tekniske anlæg. Det vurderes at de krydsende infrastrukturanlæg giver en vis grad af visuel uro, særligt i den nordlige del af området.

Langs den bugtende kyst opleves en række store tekniske anlæg. Dog betyder den lange afstand at påvirkningen fra disse er lille.

6.7.2 Middel tilstand

Landskabets tilstand er vurderet middel når alle tre parametre er middel, eller når en er god, en er middel og en er dårlig.

6.7.2.1 T4-2 Solrød Strand bybånd

Landskabets intakthed i forhold til dets kulturhistoriske oprindelse, som udspringer af den byudvikling, der er sket siden 1960'erne og fortsat pågår, er vurderet middel.

De karaktergivende landskabselementers vedligeholdelsesmæssige tilstand er svingende i området.

Landskabet fremstår med påvirkning fra bymæssig bebyggelse samt fra tekniske og infrastrukturelle anlæg, som giver en vis grad af visuel uro.

6.7.3 Dårlig tilstand

Landskabets tilstand er vurderet dårlig når mindst to eller alle tre parametre vurderes at være dårlige.

6.7.3.1 T4-3 Firemileskoven

Landskabets intakthed i forhold til dets geologiske oprindelse er vurderet dårlig. De bærende karaktertræk, som knytter sig til mosaikken af naturområder, fremstår i høj grad brudt op af de infrastrukturelle anlæg som løber langs højdedraget.

De karaktergivende landskabselementers vedligeholdelsesmæssige tilstand er svingende i området.

Landskabet fremstår særligt med påvirkning af infrastrukturelle anlæg, som giver visuel uro.

6.7.3.2 T4-4 Infrastruktur korridoren

Landskabets intakthed i forhold til dets geologiske oprindelse er vurderet dårlig. Foruden jernbanen og motorvejen, er landskabet her i høj grad kendetegnet ved den udvikling der sker mellem jernbanen og motorvejen, med nye erhverv og store terrænbearbejdninger. Det naturprægede moseområde, i den sydlige del af området, er i høj grad opbrudt af de mange infrastruktur anlæg.

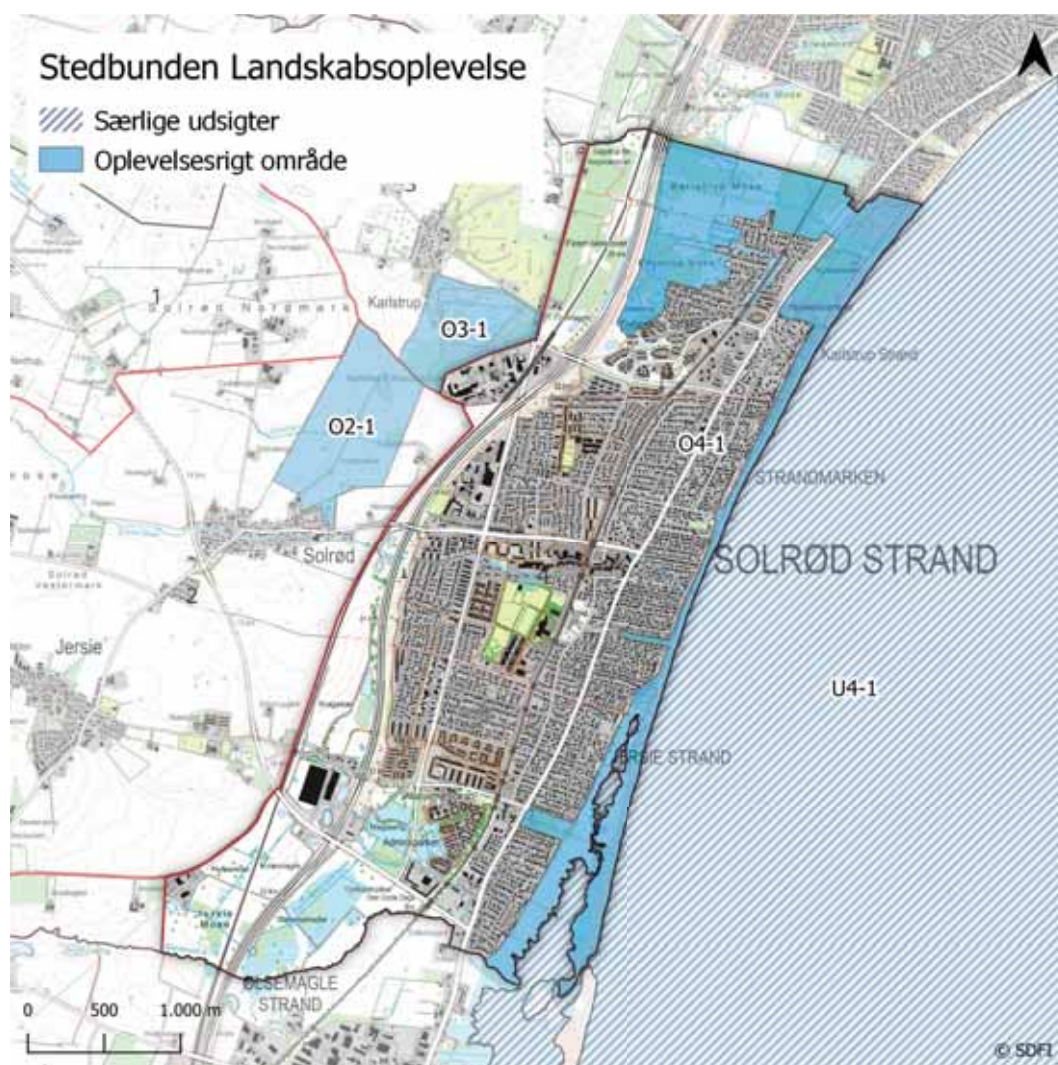
De karaktergivende landskabselementers vedligeholdelsesmæssige tilstand er svingende i området og landskabet er i høj grad påvirket af tekniske anlæg.

6.8 Vurdering – oplevelsesværdi

Vurderingen af landskabskarakterens oplevelsesværdi handler om at afgrænse områder eller elementer i landskabet, der på grund af sin karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og dermed har en særlig oplevelsesværdi.

Landskabskarakterens oplevelsesværdi kan således knytte sig til en **stedbunden oplevelse**, et **særligt oplevelsesrigt enkeltelement** samt **særlige udsigter**.

De naturprægede arealer i nord samt det kystnære landskab vurderes at have særlige stedbundne landskabsoplevelser i landskabet. Langs kysten vurderes der at være særlige udsigtsmuligheder.

Figur 6.6: Kort som viser hvordan vurderingerne for oplevelsesværdi fordeler sig i området.

6.8.1 Stedbunden Landskabsoplevelse

Vurderingen af oplevelsesrige landskaber handler om at afgrænse de landskaber, der på grund af deres karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og deraf en særlig oplevelsesværdi.

6.8.1.1 O4-1 Naturlandskaberne

Naturlandskaberne tilbyder naturprægede landskabsrum, hvor geologiens fortællinger fremgår tydeligt.

I nord opleves geologiens bærende karaktertræk tydeligt, hvilket knytter sig til det jævne og lavtliggende terræn samt til mosaikken af naturområder. De lysåbne arealer med mose, hede, overdrev, eng, sø, klit og naturligt slyngede vandløb, har landskabeligt stor oplevelsesværdi. De lysåbne arealer, kombineret med de lukkede landskabsrum, i form af Trylleskoven og de mindre skovbevoksninger, skaber en interessant rumlig og visuel variation og stor oplevelsesrigdom, som understøttes af stiforløb, og er således et værdifuldt bynært landskab.

Kystlandskabet opleves som et langt, sammenhængende og smalt landskabsstrøg, der løber langs Køge Bugt.

I syd skifter kystlandskabet karakter. Kysten her er en bredere strandeng. Her har de dynamiske kystprocesser ført til den naturlige opbygning af en barrierekyst. Barrierekysten fremstår med aflange barriereøer, der ligger som større klitrækker ud for en bagvedliggende kystlinje. Barriereøerne og den indre kystlinje danner rammen om et større, beskyttet lagunelandskab.

6.8.2 Særlige udsigtsmuligheder

Vurderingen af særlige udsigtsmuligheder handler om at afgrænse de udsigtspunkter/områder med særlige udsigter og deraf en særlig oplevelsesværdi.

6.8.2.1 U4-1 Kystlandskabet

Den kystnære strækning afgrænses mod vest af nåletræer og bebyggelse, mens landskabet opleves åbent langs kysten og ud over havet. Herved opleves landskabet som et langt sammenhængende og smalt landskabsstrøg, der løber langs Køge Bugt.

Den kystnære strækning præges af klit og strand, hvor den sydlige del præges af barrierekysten og lagunelandskabet. Langs kysten er det særligt nåletræerne, der er placeret imellem bebyggelsen, samt vegetationen på klitterne, i form af græsser og mindre kratbevoksninger, som er karaktergivende og tegner tydelige mønstre langs kysten, og som giver et overvejende enkelt landskabsstrøg med vidtrækkende udsigter.

6.9 Målsætning for landskabets karakter

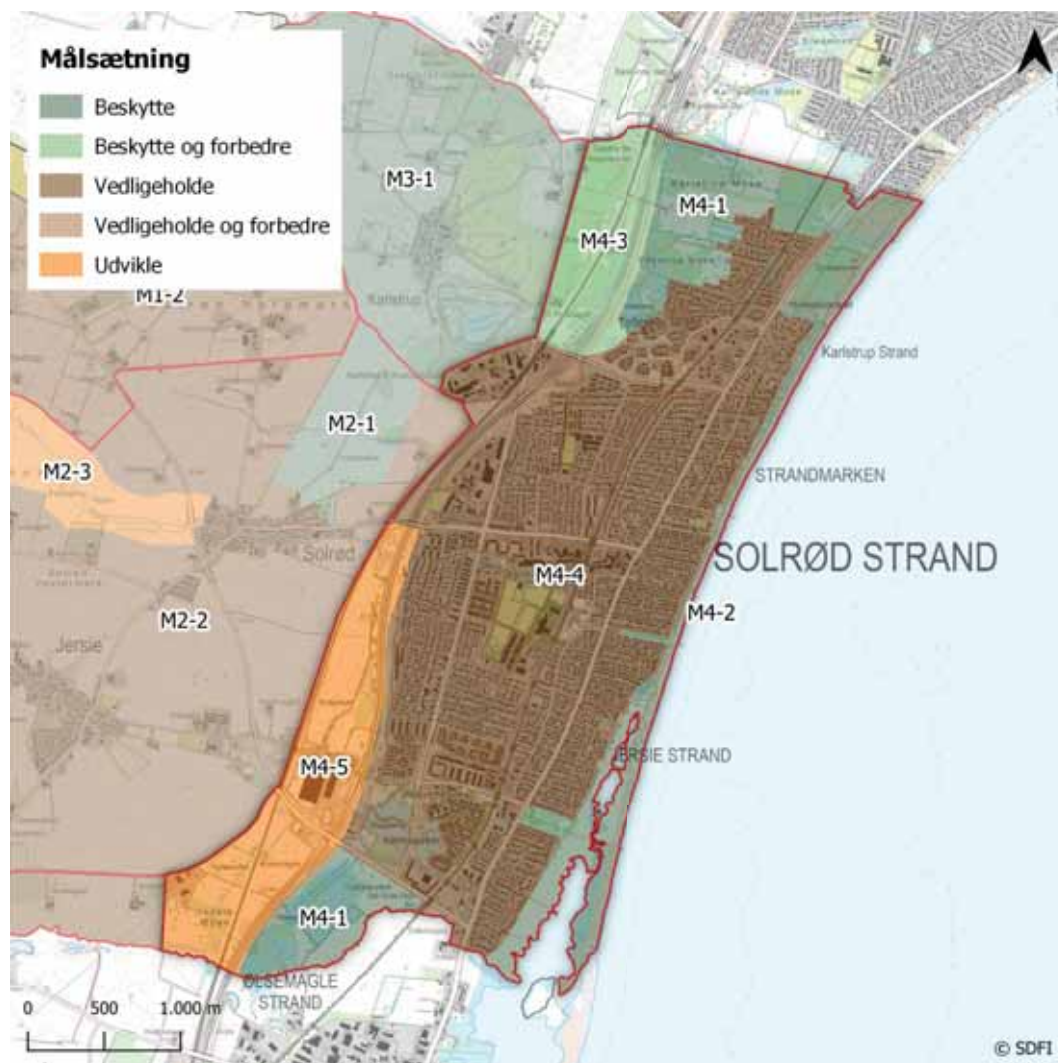
Målsætninger for landskabets karakter fastlægges på baggrund af vurderingerne af landskabskarakterens styrke, tilstand og særlige oplevelsesmuligheder ved hjælp af følgende matrice:

Tilstand \ Styrke	Særligt karakteri- stisk	Karakteristisk	Karaktersvag	Kontrasterende
God	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Middel	Beskytte	Vedligeholde	Udvikle	Konkret vurdering
Dårlig	Beskytte og for- bedre	Vedligeholde / for- bedre	Udvikle	Konkret vurdering

Hvis et område er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder, løfter det det strategiske mål et niveau (rykker ét felt til venstre). Dvs. et område, der er vurderet karakteristisk, i middel tilstand og med visuelle oplevelsesmuligheder får målsætningen *beskytte* i stedet for *vedligeholde*.

Målsætningen er således fastlagt på baggrund af en ren landskabsfaglig betragtning og knytter sig til det konkrete landskabsområde og med afsæt i det metodiske grundlag for analysen (LKM). Målsætningerne i analysen er ikke politisk bindende eller et udtryk for Solrød Kommunes politiske målsætninger.

Landskabet er i den centrale bymæssige del af området vurderet karakteristisk med en målsætning om vedligeholdelse. De naturprægede arealer, samt den kystnære strækning er vurderet særligt karakteristisk og med særlige oplevelsesværdier, og får derfor en målsætning om beskyttelse. Hovedparten af højdedraget mod vest er vurderet i dårlig tilstand, hvor den sydlige karaktersvage del får en målsætning om at udvikle, mens den særligt karakteristiske nordlige del får en målsætning om at beskytte og forbedre.

Figur 6.7: Kort som viser, hvordan målsætning for landskabets karakter fordeles sig i området.

6.9.1 Områder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes

Her skal der lægges stor vægt på at bevare og styrke landskabets karaktergivende strukturer og elementer. Der bør således ikke ske ændringer i området, der kan svække, forstyrre eller sløre landskabets karakter eller særlige oplevelsesmuligheder, hvis den nuværende landskabets karakter ønskes fastholdt.

6.9.1.1 M4-1 Naturlandskaberne

Landskabet er vurderet særligt karakteristisk, oplevelsesrigt og i god tilstand, derfor anbefales det at landskabets karakter beskyttes.

Målsætningen betyder, at der i området kun bør ske ændringer, såfremt disse ændringer er med til at opretholde eller styrke landskabets karakter og særlige oplevelsesværdier. I dette område handler det særligt om at

fastholde oplevelsen af landskabets geologisk betingede karaktertræk, som knytter sig til det jævne og lavtliggende terræn, samt til mosaikken af naturområder. Landskabets gode tilstand bør endvidere opretholdes.

6.9.1.2 M4-2 Kystlandskabet

Langs den østvendte kyst er der en betydelig visuel relation langs med bugten og mod kysten. Landskabet er vurderet særligt karakteristisk og i god tilstand, derfor anbefales det at landskabets karakter beskyttes.

Målsætningen betyder, at udsigterne og relationen til kysten her vurderes at være centrale for landskabets karakter og oplevelsen af landskabet. Der bør lægges vægt på, at der ikke sker ændringer i og omkring området, der begrænser eller forringer særlige udsigter eller udsigtsmuligheder.

6.9.2 Områder, hvor landskabskarakteren bør beskyttes og forbedres

Her skal der lægges stor vægt på at bevare og forbedre landskabets karaktergivende strukturer og elementer. Der bør således kun ske ændringer i området, der kan styrke landskabets karakter eller særlige oplevelsesmuligheder.

6.9.2.1 M4-3 Firemileskoven

Landskabet er vurderet særligt karakteristisk men i dårlig tilstand, hvorfor det anbefales at landskabskarakteren beskyttes og forbedres.

Målsætningen betyder, at der i området bør arbejdes for at opretholde og styrke landskabets karakter og særlige oplevelsesværdier. I dette område handler det særligt om at styrke oplevelsen af landskabets geologisk bærende karaktertræk, som knytter sig til det skovprægede højdedrag i overgangen mellem det højereliggende landbrugslandskab og det lavtliggende kystnære terræn.

6.9.3 Områder, hvor landskabskarakteren bør vedligeholdes

Her bør udvikling ske med hensyn landskabets karaktergivende strukturer, der med fordel kan være retningsgivende for byudvikling, nyt byggeri, skovrejsning og lignende.

6.9.3.1 M4-4 Solrød Strand byområde

Landskabet er vurderet karakteristisk og uden særlige oplevelsesværdier, derfor anbefales det at landskabskarakteren vedligeholdes.

Målsætningen indebærer, at ændringer i landskabet bør tilpasses landskabets overordnede karaktertræk for at opretholde denne. I dette område handler det i høj grad om at opretholde landskabets bymæssige karakter og sikre at ændringer sker i overensstemmelse med de geologiske karaktertræk.

6.9.4 Områder, hvor landskabskarakteren kan udvikles

Hvis landskabskarakteren fremstår svagt i et område, kan landskabskarakteren her føres tilbage til udgangspunktet eller helt omskabes ved at indføre nye funktioner og elementer, som giver området en ny landskabskarakter. Ændringerne bør ske i harmoni med de omkringliggende landskaber.

6.9.4.1 M4-5 Infrastruktur korridoren

Landskabet er i hele området vurderet karaktersvagt og uden særlige oplevelsesværdier, ligesom landskabet er vurderet i dårlig tilstand. Derfor anbefales det at landskabskarakteren udvikles.

Målsætningen indebærer, at ændringer i landskabet bør tilpasses landskabets naturgrundlag. I dette landskab handler det i høj grad om at styrke den lysåbne karakter. Der kan med fordel tilføres mindre stykker skovbevoksning som afskærmer den store infrastrukturanlæg og skaber mindre lysåbne rum.

Området mellem jernbanen og motorvejen er under udvikling til et nyt erhvervsområde, der blandt andet betyder store terrænbearbejdninger. Det anbefales at der arbejdes for en samlet landskabsplan for området, hvor terrænbearbejdningerne udnyttes til rekreative formål for byen, samt til at skabe visuelle afskærmninger mod det åbne udskiftningslandskab mod vest, f.eks. med skovbevoksninger.

6.10 anbefalinger til landskabelige hensyn

Med udgangspunkt i analyse, vurdering og målsætninger for landskabets karakter, er der formuleret en række faglige anbefalinger til, hvordan de landskabelige hensyn i de enkelte dele af kommunen kan varetages i planlægning og sagsbehandling.

Anbefalingerne forholder sig til samme emner som sårbarhedsvurderingen, og tager afsæt i en konkret vurdering af landskabets sårbarhed over for ændringer samt målsætningerne for landskabets karakter. Sårbarhedsvurdering indgår derfor også i samme afsnit som anbefalingerne. Bemærk, at anbefalingerne som udgangspunkt forholder sig til at opretholde landskabets karakter, som den er i dag.

6.10.1 Bærende karaktertræk

Sårbarhedsvurdering

Inden for den del af området, hvor landskabet er vurderet særligt karakteristisk, er landskabet vurderet sårbart over for ændringer, der bryder med naturgrundlaget og oplevelsen af de lysåbne arealer, som indrammes af mindre stykker skovbevoksning. Desuden vurderes landskabet sårbart over for ændringer, der forringer eller begrænser de udsigter, der er karakteristisk for det kystorienterede landskab.

Hvor landskabet er vurderet karakteristisk eller karaktersvagt, og præget af byen og infrastrukturkorridoren, er landskabet ikke på samme måde sårbart over for ændringer, der bryder de karaktergivende strukturer eller påvirker landskabets visuelle karakter.

Anbefalinger

Det karakteristiske præg af lysåbne arealer, som indrammes i mindre rumligheder af mindre skovbevoksninger, er centrale karaktertræk at bevare for at opretholde landskabets karakter.

Desuden er det væsentligt, at det kystnære landskab opretholdes med en særlig visuel relation langs med Køge Bugt og særlige udsigtsmuligheder af høj visuel kvalitet.

Hvor landskabet er vurderet karakteristisk, og præges af byen, anbefales det at der arbejdes for at styrke oplevelsen af naturgrundlaget. Særligt ved byranden mod kysten kan dette ske ved at vedligeholde og styrke karakteren af klitlandskaber og nåletræer mellem bebyggelsen.

Hvor landskabet er vurderet karaktersvagt, i overgangen mellem det højereliggende landbrugslandskab og det lavtliggende marine forland, som er præget af infrastrukturkorridoren, anbefales det at der arbejdes for at styrke oplevelsen af naturgrundlaget. Dette kan ske ved at styrke naturkvaliteterne i landskabet omkring Jersie Mose/Hyllemose ved genopretning, og ved at tilføre skovbevoksninger langs motorvejen og jernbanen.

6.10.2 Kyst og kystnærhedszone

Sårbarhedsvurdering

Hele området ligger inden for kystnærhedszonen, og hele området er afgrænset som kystforland, hvor landskabets terrænmæssigt er orienteret mod kysten.

Inden for kystforlandet vurderes landskabet at have væsentlig betydning for kystnærhedszonens formål. Landskabet kan derfor her være særlig sårbart over for ændringer, der ikke i høj grad er tilpasset hensynet til kystlandskabets karakter og udtryk.

Ændringer længere inde i land kan også påvirke det kystorienterede landskab i dette område. Dette afhænger særligt af projektets karakter, herunder beliggenhed, skala og udtryk, samt projektets synlighed i det kystorienterede landskab.

Anbefalinger

Som følge af at hele området er afgrænset som kystforland, anbefales det at hensynet til kystlandskabet og kystnærhedszonens formål vægtes højt. Ændringer bør i høj grad tilpasses landskabets karakter og bør ikke svække eller begrænse de landskabsoplevelser, der knytter sig til kystlandskabet.

Der bør være opmærksomhed på, at ændringer i hele området kan påvirke de særlige landskabsoplevelser, der knytter sig til kystlandskabet. Ændringer inden for kystforlandsgrænsen bør derfor altid bero på en konkret vurdering af bebyggelsens eller anlæggets visuelle fremtoning i relation til kysten.

6.10.3 Naturudvikling

Sårbarhedsvurdering

Landskabets karakter vurderes generelt at være egnet til udvikling af mere lysåben natur i lysninger samt søer og moser i de naturlige terrænlavninger.

Anbefalinger

Landskabets naturgrundlag, karakter og lavtliggende terræn gør landskabet egnet til at udvikle yderligere lysåben natur. Eksempelvis er der i dag lysåbne arealer i form af mose, overdrev, hede, eng, klit og strand, som indrammes af mindre skovbevoksninger, som kan ekstensiveres yderligere.

Der kan med fordel arbejdes for at styrke naturkvaliteterne i landskabet omkring Jersie Mose/Hyllemose, i den sydlige del af området (syd for Roskildevvej). Konkret kan der med fordel ske en genopretning af områdets naturgrundlag som mose.

6.10.4 Skovrejsning

Sårbarhedsvurdering

Landskabet indeholder mindre skovarealer, og skov indgår således som en bærende del af landskabets karakter. Landskabet vurderes derfor ikke sårbart overfor skovrejsning i tilknytning til eksisterende skove. Dog bør der generelt set være opmærksomhed på at opretholde landskabets rumlige og visuelle karakter, herunder vekslingen mellem de lukkede skove og de lysåbne naturarealer, ligesom der bør være opmærksomhed på de særlige udsigtsforhold, der knytter sig til udsigten over kysten. Inden for de lysåbne arealer vurderes landskabet derfor generelt at være sårbart overfor skovrejsning.

I de kystnære arealer, hvor der er udsigtsmuligheder langs kysten og ud over bugten, vurderes landskabet at være sårbart overfor skovrejsning, der bryder disse udsigtsmuligheder.

Anbefalinger

Det anbefales at der ikke sker skovrejsning i de lysåbne landskaber og det åbne kystlandskab.

Der kan ske skovrejsning i tilknytning til eksisterende skov, langs byranden og som afskærmning af markante infrastrukturelle linjeføringer. I den vestlige del af området, hvor landskabet er kendetegnet ved store infrastrukturelle anlæg og udvikling af store erhvervsbebyggelser, kan skov med fordel indtænkes som et element, der kan skabe en rumlig og visuel afskærmning af infrastruktur og bebyggelse. Derved kan skov bruges som element til at skabe en ny grøn byrand mod det åbne landbrugslandskab mod vest. Dette kan både ske som mindre stykker skovbevoksning, eller som et samlet skovbælte i overgangszonen.

6.10.5 Landbrugsbyggeri og stort byggeri i landzone Sårbarhedsvurdering

De særligt karakteristiske landskaber vurderes sårbare over for stort byggeri. Sårbarheden knytter sig især til landskabets naturgrundlag og oplevelsen af kystlandskabet, der kan blive væsentligt påvirket.

Anbefalinger

Det anbefales at der ikke etableres nyt stort byggeri i de særligt karakteristiske landskaber.

Det anbefales at evt. nyt stort byggeri sker i tilknytning til eksisterende stort byggeri.

6.10.6 Byudvikling og byrand

Sårbarhedsvurdering

De dele af landskabet, der er vurderet særligt karakteristisk, vurderes sårbart over for byudvikling. Ændringer her vurderes i væsentlig grad at påvirke landskabets naturprægede karakter.

I det lavtliggende landskab vurderes byudvikling uforeneligt med naturgrundlaget.

I de bynære landskaber knytter vurderingen sig især til det forhold, at landskabet her er orienteret mod kysten, og at byudvikling derfor vurderes at medføre en påvirkning af kystlandskabet. Indenfor den eksisterende bygrænse er landskabet vurderet karakteristisk. Her vurderes landskabet i mindre grad sårbart over for byudvikling, når det sker med hensyn til at opretholde eller om muligt styrke udsigtsmulighederne og de visuelle kvaliteter.

Anbefalinger

Det anbefales at byudvikling sker ved fortætning af eksisterende by eller i den vestlige del af landskabsområdet. Det anbefales at der arbejdes med at skabe en veldefineret byrand, der skaber en tydelig rumlig og visuel overgang til landskabet mod vest. F.eks. kan der arbejdes med skovbevoksninger i tilknytning til bebyggelsen, som karaktermæssigt skaber en sammenhæng til Firmileskoven. Samtidig kan skovbevoksninger nedtone den bymæssige bebyggelse mod landskabet i vest.

Det anbefales at der ikke byudvikles i områder, hvor landskabet er vurderet særligt karakteristisk.

Det anbefales at der ved byranden mod kysten arbejdes for at vedligeholde og styrke karakteren af klitlandskaber og nåletræer mellem bebyggelsen for at styrke oplevelsen af kysten og dens naturgrundlag.

6.10.7 Tekniske anlæg

Sårbarhedsvurdering

De naturprægede og kystnære landskaber vurderes sårbare over for nye tekniske anlæg. Sårbarheden knytter sig især til landskabets naturgrundlag og oplevelsen af kystlandskabet som opleves med en vis ro, der kan blive væsentligt påvirket af nye anlæg.

De by og infrastrukturprægede landskaber er mere robuste over for nye tekniske anlæg. Dog bør der til enhver tid være opmærksomhed på, hvordan disse anlæg vil optræde i tilknytning til kystlandskabet.

Anbefalinger

Det anbefales, at der ikke etableres nye tekniske anlæg i de naturprægede og kystnære landskaber.

Det anbefales, at nye tekniske anlæg indpasses i det eksisterende byområde, eller i tilknytning til eksisterende tekniske anlæg. Ligeledes anbefales det at nye tekniske anlæg langs infrastrukturkorridoren indpasses med skovbevoksninger som reducerer deres påvirkning.

7. Metodebeskrivelse

Landskabskaraktermetoden er en metode til at analysere og beskrive landskabets kendetegn, samt at vurdere landskabets kvaliteter og sårbarheder.

Landskabsanalysen formidler metodens fase 1-3, som den er illustreret på figuren nedenfor.

Anvendelsen af metoden er tilpasset kommunens behov og fokus på, at landskabsanalysen er et arbejdsredskab til sagsbehandling og forvaltning.

7.1 Landskabsområder

Landskabet i Solrød Kommune er inddelt i 4 landskabsområder, der hver især er unikke i deres karakter og dermed adskiller sig fra de omkringliggende landskaber.

Kommunens inddeling i landskabsområder er lavet på baggrund af kortanalyser samt besigtigelser af landskabet.

Kortanalyserne er lavet i GIS og forholder sig til landskabets geologi (bl.a. geologiske dannelse, jordart, lavbund) og kulturhistoriske udvikling (bl.a. høje og lave målebordsblade, topografiske kort, ortofotos, ejerlagsgrænser mv.).

Den endelige afgrænsning af landskabsområderne er fastlagt ved besigtigelser af landskabet, hvor de rumlige og visuelle forhold er vurderet (skala, rumlighed, kompleksitet, udsigter mv.).

7.2 Analyse og beskrivelse - Landskabets bærende karaktertræk

Med landskabskaraktermetoden laves en systematisk beskrivelse af landskabets bærende karaktertræk inden for hvert af de kortlagte landskabsområder.

Landskabsområderne er afgrænset så de karaktertræk, der især kendetegner landskabet inden for det enkelte område, adskiller sig fra karakteren i de omgivende landskaber. Disse karaktertræk er landskabets hovedkarakter og betragtes som områdets landskabsidentitet.

Der er lagt vægt på, at beskrivelsen af landskabets karakter er forholdsvis kortfattet og fokuserer på de bærende landskabstræk (landskabets hovedkarakter). Hensigten er at give læseren et "billede på nethinden" af landskabets karakter uden at blive forstyrret af detaljerede beskrivelser.

Der vil altid være en vis diversitet i landskabets udtryk inden for et landskabsområde. Er der tale om mindre variationer, betragtes de som en del af landskabets hovedkarakter. Hvis variationerne i en del af landskabsområdet er så store, at de bærende karaktertræk er anderledes end hovedkarakteren, er denne del af området afgrænset og beskrevet som et delområde.

Beskrivelsen af delområdet er mere kortfattet, men indeholder samme elementer som beskrivelsen af hovedkarakteren.

7.2.1 En systematisk opbygning

Beskrivelsen af landskabets bærende karakter følger en systematisk opbygning, der er ensartet for hvert landskabsområde:

Geologisk betingede karaktertræk

- Terrænformer
- Kystkarakter
- Jordart
- Hydrologiske forhold

Kulturbetingede karaktertræk

- Landskabskarakterens oprindelse
- Dyrkningsstruktur
- Bevoksningsstruktur
- Bebyggelsesstruktur
- Indhold af tekniske anlæg
- Kulturhistoriske spor i landskabet

Rumlige og visuelle forhold

- Skala, kompleksitet og struktur
- Rumlig afgrænsning og udsigtsmuligheder
- Påvirkning fra bebyggelse og tekniske anlæg
 - o Bebyggelse
 - o Tekniske anlæg
- Visuelle relationer til de omgivende landskaber
 - o Det kystorienterede landskab

7.3 Vurdering af landskabets karakter

På baggrund af analyse, besigtigelse og beskrivelse af landskabet, er landskabets karakter vurderet efter landskabskaraktermetodens principper. Vurderingerne er beskrevet under hvert enkelt landskabsområde samt angivet på kort.

Vurdering af landskabets karakter omfatter en vurdering af landskabskarakterens styrke, tilstand, oplevelsesmuligheder og sårbarhed. Metoden til vurderingerne er beskrevet nedenfor.

Landskabskarakterens
Styrke

Landskabskarakterens
Tilstand

Landskabskarakterens
Oplevelsesmuligheder

Landskabskarakterens
Sårbarhed

7.3.1 Landskabskarakterens styrke

Landskabskarakterens styrke er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor tydeligt er de bærende landskabskarakter afspejlet i landskabet?*
- *Hvor tydelig er landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor godt det naturlige samspil mellem naturgrundlag og kulturbetinget anvendelse?*

Et landskab kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk eller karaktersvagt. I mindre delområder kan landskabskarakteren være helt anderledes og vurderes derfor kontrasterende.

Vurderingen af landskabskarakterens styrke tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde, samt landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse.

Landskabskarakterens oprindelse knytter sig til den kulturhistoriske periode eller begivenhed, der senest har sat et markant præg på landskabets karakter. Ofte er det landboreformernes gennemførelse i slutningen af 1700-tallet eller starten af 1800-tallet, men kan også være omfattende skovrejsningsprojekter, store vådområdeprojekter eller betydelig byudvikling. Fælles er, at ændringerne markant har ændret landskabets karakter.

Et naturligt samspil mellem naturgrundlag og den kulturbetingede anvendelse er eksempelvis, at der er afgrænsset eng på lavbundsarealer uden afvanding og dyrkede marker i det mere højtliggende terræn. Et dårligt samspil er eksempelvis at lavbundsarealer er kunstigt afvandet for at muliggøre opdyrkning.

Vurderingerne er afgrænset på kort.

7.3.2 Landskabskarakterens tilstand

Landskabskarakterens tilstand er fastlagt på baggrund af en sammenvejning af de tre nedenstående parametre:

- *Hvor intakt er de karaktergivende strukturer i forhold til landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse?*
- *Hvor god den vedligeholdelsesmæssige tilstand af de karaktergivende strukturer og elementer?*
- *I hvor høj grad er landskabet visuelt påvirket af tekniske anlæg og byggeri?*

Landskabets karakter kan vurderes i god, middel eller dårlig tilstand.

Vurderingen af landskabskarakterens tilstand tager altid udgangspunkt i de bærende landskabstræk/hovedkarakteren, der er defineret for det enkelte landskabsområde, samt landskabskarakterens kulturbetingede oprindelse.

Landskabskarakterens intakthed i forhold til dens oprindelse siger eksempelvis noget om, hvor intakt landboreformens udskiftningsmønster fremstår i landskabet udtrykt i det mønster, som hegn og diger tegner. Det siger noget om, i hvor høj grad naturlige lavbundsområder fremstår opdyrket eller som vådområder, samt i hvor høj grad hovedgårdslandskabernes karakteristiske strukturer er intakte.

Den vedligeholdelsesmæssige tilstand forholder sig til de enkelte elementers udtryk, eksempelvis om hegn udgør sammenhængende, tætte strukturer i landskabet, eller om de fremstår vejrlidte og hullede. Også bebyggelsen er ofte betydende for landskabets vedligeholdelsesmæssige udtryk.

Graden af visuel påvirkning vurderes ud fra omfanget af synlige elementer, der medfører en visuel påvirkning af landskabets samlede udtryk. Påvirkningen kan komme fra elementer såvel inden for som uden for landskabsområdet.

Vurderingerne er afgrænset på kort.

7.3.3 Landskabskarakterens oplevelsesmuligheder

Landskabskarakterens oplevelsesværdi kan knytte sig til en stedbunden oplevelse, et særligt oplevelsesrigt enkeltelement samt særlige udsigter.

7.3.3.1 Stedbunden oplevelse

Vurderingen af oplevelsesrige landskaber handler om at afgrænse de landskaber, der på grund af deres karakter rummer en særlig fortælling om landskabet og deraf en særlig oplevelsesværdi.

De særlige landskabsoplevelser, der knytter sig til et sted, omfatter ofte ådale og kyst, der har en spændende geologi og ofte også et rigt naturindhold, men kan også være landskabsområder, der tydeligt afspejler en kulturhistorisk fortælling eller i øvrigt har en naturpræget karakter med oplevelsesværdi.

De oplevelsesrige landskaber har en veldefineret grænse i landskabet, der eksempelvis følger ejerlavsgrenser, hegn, diger eller lavbundsområders oprindelige udbredelse.

7.3.3.2 Oplevelsesrigt enkeltelement

I landskabet kan enkeltelementer fremstå særligt oplevelsesrige på grund af deres placering i landskabet som orienteringspunkt og/eller som kulturhistorisk element, der formidler en historie.

Oplevelsesrige enkeltelementer kan f.eks. være landsbykirker, der ofte er placeret i kanten af landsbyerne og højt i terræn, ligesom det kan være gravhøje, der optræder visuelt fremtrædende i landskabet, og derved tilføjer landskabet en særligt oplevelse.

7.3.3.3 Særlige udsigter

Den del af landskabet, der har en visuel relation til kysten, er generelt præget af udsigter med en landskabelig oplevelsesværdi. Disse udsigter strækker sig på tværs af det kystorienterede landskab med en vandflade i baggrunden.

Afgrænsningen af disse landskaber med særlige udsigtsmuligheder følger ofte afgrænsningen af kystforlandet, der netop er defineret som den del af landskabet, der som følge af terræn samt rumlige og visuelle forhold er orienteret mod kysten.

Øvrige landskaber kan også være præget af særlige udsigter, der vurderes at have landskabelig oplevelsesværdi. Det kan være landskaber, hvor landskabets terræn, arealanvendelse eller elementer skaber udsigter med særlige visuelle kvaliteter.

Oplevelsesværdierne er afgrænset på kort.

7.3.4 Landskabskarakterens sårbarhed

Vurderingen af landskabskarakterens sårbarhed tager udgangspunkt i, hvilke funktioner eller rumlige og visuelle forhold, der er nødvendige for at opretholde landskabets bærende karaktertræk eller oplevelsesmæssige kvaliteter. Herved kan landskabskarakterens sårbarhed i forhold til en række aktuelle eller potentielle ændringer vurderes.

- *Hvilke karaktertræk er væsentlige for at opretholde landskabets bærende karaktertræk?*
- *Hvor sårbare er landskabets bærende karaktertræk over for ændringer inden for kystnærhedszonen?*
- *Skovrejsning?*
- *Naturudvikling?*
- *Landbrugsbyggeri / stort byggeri i landzone?*
- *Byudvikling og byrand?*
- *Nye tekniske anlæg?*

Sårbarhedsvurderingen er en diskussion af landskabskarakterens sårbarhed over for en række definerede emner. Landskabskarakteren er som udgangspunkt sjældent generelt sårbar eller ikke sårbar. Sårbarheden afhænger af, hvilken ændring der ønskes gennemført, og hvordan ændringen realiseres.

Landskabet vurderes sårbart over for en given ændring, hvis den vil ændre landskabets karaktertræk, væsentligt påvirke oplevelsen af landskabet eller bryde særlige strukturer, der er karaktergivende for landskabet. Ofte er landskaber, der er vurderet særligt karakteristiske eller særligt oplevelsesrige, sårbare.

Sårbarhedsvurderingen er den diskussion, der i høj grad ligger til grund for de formulerede anbefalinger. Derfor indgår sårbarhedsvurderingen også som en del af de samlede anbefalinger til landskabelige hensyn for de enkelte landskabsområder.

Sårbarhedsvurderingen er ikke afgrænset på kort, da landskabet inden for samme geografi kan være sårbart over for nogle typer ændringer og ikke over for andre.

7.4 Målsætning og anbefalinger

Ved af sammenholde vurderingerne af landskabet i hvert enkelt landskabsområde, er der defineret målsætninger for landskabskarakteren og formuleret anbefalinger til håndtering af landskabsinteressen i planlægning og sagsbehandling. Mål og anbefalinger er angivet under hvert enkelt landskabsområde.

7.4.1 Målsætninger for landskabets karakter

De strategiske mål fastlægges på baggrund af vurderingerne af landskabskarakterens styrke, tilstand og særlige oplevelsesmuligheder ved hjælp af følgende matrice:

Styrke Tilstand	Særligt karakteristisk	Karakteristisk	Karaktersvag	Kontrasterende
God	Beskytte	Vedligeholde	Ændre	Konkret vurdering
Middel	Beskytte	Vedligeholde	Ændre	Konkret vurdering
Dårlig	Beskytte og forbedre	Vedligeholde og forbedre	Ændre	Konkret vurdering

Hvis et området er vurderet at have særlige oplevelsesmuligheder, løfter det det strategiske mål et niveau (rykker ét felt til venstre). Dvs. et område, der er vurderet karakteristisk, i middel tilstand og med visuelle oplevelsesmuligheder får det strategiske mål *beskytte* i stedet for *vedligeholde*.

Målsætningen siger noget om, i hvilke landskaber der bør lægges særlig vægt på at understøtte og bevare de landskabstræk, der i dag kendetegner landskabet, og hvilke landskaber der er mere robuste over for ændringer.

Målsætningen kan være at beskytte, at vedligeholde eller at udvikle landskabets karakter. Målsætningen kan suppleres med en målsætning om at forbedre landskabets karakter, hvis landskabskarakterens tilstand er vurderet dårlig.

Målsætningen af landskabskarakteren er lavet i overensstemmelse med landskabskaraktermetodens principper og med afsæt i de gennemførte vurderinger. Målsætningen er således lavet ud fra en ren landskabsfaglig betragtning og knytter sig til et konkret område. Ligesom vurderingerne omfatter målsætningerne alle dele af kommunens landskab.

7.4.2 Anbefalinger til landskabelige hensyn

Med udgangspunkt i analyse, vurdering og målsætning for landskabets karakter, er der formuleret anbefalinger til, hvordan de landskabelige hensyn i de enkelte dele af kommunen kan varetages i planlægning og sagsbehandling.

Anbefalingerne forholder sig til samme emner som sårbarhedsvurderingen, og tager afsæt i en konkret vurdering af landskabets sårbarhed over for ændringer samt målsætningerne for landskabets karakter. Sårbarhedsvurdering indgår derfor også i samme afsnit som anbefalingerne.

8. Analysens anvendte begreber

Det er tilstræbt, at beskrivelserne har et let tilgængeligt sprog og er til at forstå uden en landskabsfaglig baggrund, men der vil i nogen grad indgå fagbegreber i beskrivelserne.

De væsentligste begreber og principper, der er brugt til at beskrive og vurdere landskaberne i denne landskabsanalyse, er forklaret nedenfor fordelt på overordnede emner.

8.1 Metode

Landskabskaraktermetode	Metode med fire faser: Karakterkortlægning, landskabsvurdering, målsætning og anbefalinger, implementering i planlægning og sagsbehandling. Metoden afdækker landskabernes karakteristika og særlige oplevelsesmuligheder samt vurderer landskabernes sårbarhed over for ændringer. Dette anvendes til at styrke hensynet til landskabet i den kommunale planlægning og sagsbehandling.
Landskabsområde	Et specifikt, unikt landskabsområde, der er kendetegnet ved en veldefineret landskabskarakter. Inden for landskabsområdet er den definerede landskabskarakter kendetegnende for landskabet og adskiller landskabsområdet fra de omgivende landskaber.
Delområde	En del af en landskabsområde, hvor de bærende karaktertræk adskiller sig væsentligt fra det øvrige landskabsområde, men hvor området vurderes for lille til at være et selvstændigt landskabsområde. Forskellen i landskabskarakteren kan eksempelvis være bestemt af landskabets terræn, skala, arealanvendelse eller rumlige visuelle forhold.

8.2 Landskabskarakter

Landskabskarakter	Udtryk for det særlige samspil mellem landskabets naturgrundlag (geologisk betingede karaktertræk), kulturgrundlag (kulturbetingede karaktertræk), samt rumlige og visuelle forhold, der kendetegner landskabet i ét område og adskiller det fra de omkringliggende landskaber.
Hovedkarakter	Hovedkarakteren bruges som betegnelse for den landskabskarakter, der især kendetegner et landskabsområde. Hovedkarakteren er således udtryk for summen af de bærende karaktertræk.
Bærende karaktertræk	Forskellige natur- og menneskeskabte enkeltdele i landskabet, f.eks. terrænoformationer, vandområder, skove, naturområder, hegn, markfelter, bebyggelse, veje og tekniske anlæg. Landskabselementerne kan betragtes som landskabelige byggesten, der tilsammen tegner landskabets struktur og definerer landskabets bærende karaktertræk.

Geologisk betingede karaktertræk	Naturskabte landskabselementer og strukturer. Indgår som én af de tre parametre i definitionen af landskabskarakteren og er i beskrivelsen af landskabet inddelt i tre kategorier: Terrænformer, jordart og hydrologiske forhold.
Kulturbetingede karaktertræk	Menneskeskabte landskabselementer og strukturer. Indgår som én af de tre parametre i definitionen af landskabskarakteren og er i beskrivelsen af landskabet inddelt i fire kategorier: Dyrkningsstruktur, bevoksningsstruktur, byggesesstruktur og tekniske anlæg.
Oprindelse	Landskabskarakterens oprindelse knytter sig til den kulturhistoriske periode eller begivenhed, der senest har sat et afgørende præg på landskabets karakter. Ofte er det landboreformernes gennemførelse eller omfattende opdyrkning af heden, men det kan også være store landvindingsprojekter, omfattende skovrejsningsprojekter eller store vådområdeprojekter.
Intakthed	Landskabskarakterens intakthed er udtrykt for, hvor intakte de bærende karaktertræk fremstår i landskabet. Intaktheden vurderes i forhold til landskabskarakterens oprindelse.
Samspil mellem naturgrundlag og kulturbetingede strukturer	Hvor de kulturbetingede karaktertræk er en afspejling af eller betinget af naturgrundlaget. Eksempelvis landsbyens placering ovenfor dalsiden, græsningsarealer i dalen og dyrkede marker omkring landsbyen (landsbyens drift er betinget af naturressourcen omkring landsbyen). Eller små gårde der på de store hedesletter ligger langs vejene, parallelle hegnsstrukturer omkring smalle markstribes og en mosaik af hede og plantage (opdyrkning af hede på slettens sandede jord).

8.3 Rumlige og visuelle forhold

Rumlige og visuelle forhold	Rumlige visuelle forhold skabes af de karaktergivende landskabselementer og den måde, de påvirker det synsmæssige indtryk af landskabet. De rumlige visuelle forhold beskrives med skala, kompleksitet og struktur, rumlig afgrænsning og udsigtsforhold, samt visuel påvirkning fra byggeri og tekniske anlæg.
Skala	Et relativt mål for dimensionerne af de karaktergivende landskabselementer og de rumlige forhold. Stor, middel eller lille skala angiver det samlede indtryk af størrelsesforholdene i området, for så vidt angår landskabsrummene og vigtige rumdannede elementer. Eksempelvis terrænformer, skove, levende hegn, dyrkningsfelter og enkeltelementer som bygninger, landsbyer og lignende.
Kompleksitet	Et relativt mål for landskabets grad af sammensathed. Landskabets karakter kan være meget sammensat, sammensat eller enkelt afhængig af, hvor mange forskellige elementer landskabskarakteren er sammensat af.

Struktur	Et relativt mål for hvor tydeligt de karaktergivende landskabselementer tegner en struktur i landskabet. Eksempelvis kan beliggenhed af gårde langs vejen, en parallel struktur af levende hegn og ensartede markfelter tegne en meget entydig struktur i landskabet, mens fragmenterede hegn og marker med varierende størrelse og orientering i landskabet ikke tegner en entydig struktur, der let kan aflæses i landskabet.
Rumlig afgrænsning og udsigter	Relativt mål for landskabets grad af åbenhed. En åben, transparent eller lukket karakter angiver det samlede indtryk af landskabets rumlige afgrænsning. Et åbent landskab er kendetegnet ved vide udsigter på tværs af landskabet. Et lukket landskab er f.eks. afgrænset af bevoksning, der lukker landskabsrummet af. Et transparent landskab er et delvist afgrænset landskab, hvor der kan være udsigter på tværs af landskabet, men udsigterne begrænses i nogen grad af eksempelvis fragmenterede hegnsstrukturer.
Visuel påvirkning	Et relativt mål for, i hvor høj grad markant byggeri eller tekniske anlæg indgår i landskabsbilledet og præger oplevelsen af landskabet. Den visuelle påvirkning kan også være udtrykt i bevægelse fra eksempelvis roterende vindmøller eller fra trafik.

8.4 Vurdering

Vurdering af landskabskarakteren	Vurderingerne er afsæt for målsætning af landskabskarakteren samt formulering af anbefalinger til planlægning og sagsbehandling. Vurderingerne laves inden for hvert landskabsområde og tager afsæt i den landskabskarakter, der er defineret for det pågældende landskabsområde.
Landskabskarakterens styrke	Sammenvejning af, hvor stærkt landskabskarakterens naturgrundlag, kulturbetingede oprindelse samt dets elementer og indbyrdes samspil fremstår i landskabet. Vurderingen tager altid udgangspunkt i de bærende karaktertræk, der er defineret for det enkelte landskabsområde. Landskabet kan vurderes særligt karakteristisk, karakteristisk, karaktersvagt eller kontrasterende.
Landskabskarakterens tilstand	Sammenvejning af, hvor stærkt landskabets kulturbetingede oprindelse fremstår, den vedligeholdelsesmæssige tilstand af landskabskarakterens elementer samt, hvor påvirket landskabet er af tekniske anlæg, herunder eksempelvis vindmøller, vejanlæg, højspændingsanlæg mv. Vurderingen tager altid udgangspunkt i de bærende karaktertræk, der er defineret for det enkelte landskabsområde. Tilstanden kan vurderes god, middel eller dårlig.
Landskabskarakterens oplevelsesværdi	Dele af landskabet kan på grund af landskabets karakter rumme en særlig fortælling om landskabet og deraf en særlig oplevelsesværdi. Oplevelsen kan knytte sig til et afgrænset landskab (være stedbunden, f.eks. hovedgårdslandskab, vådområde, ådal eller lign.), til et element i landskabet (f.eks. en kirke, kystklint eller lign.) eller til udsigter ud over det sædvanlige.

	Oplevelsen kan således være betinget af landskabets geologi, kulturhistorie, natur, rumlige og visuelle forhold eller en kombination af disse.
Landskabskarakterens sårbarhed	Udtrykt for, hvor påvirkelig landskabets bærende karaktertræk er over for ændringer. Sårbarheden tager derfor afsæt i, hvilke funktioner eller rumlige visuelle forhold, der er nødvendige for at opretholde landskabets bærende karaktertræk eller oplevelsesmæssige kvaliteter.
Målsætning af landskabskarakteren	Målsætningen er resultat af vurderingen af landskabskarakterens styrke, tilstand og oplevelsesværdi. Målsætningen peger på, i hvilke landskaber der bør lægges særlig vægt på at understøtte og bevare den karakter, der er i dag, hvilke landskaber der er mere robuste over for ændringer, og i hvilke landskaber der er mulighed for at definere en ny landskabskarakter. Landskabskarakteren kan få målsætningen beskyt, vedligehold eller ændre. Landskaber med dårlig tilstand får desuden en målsætning om at forbedre landskabskarakterens tilstand.